

Millî birliğin yeni bir tezahürü : Kurultay İsmet İnönü'nü ittifakla Partinin değişmez Genel Başkanlığına getirerek milletin büyük evlâdına olan sarsılmaz bağlılığını bir daha gösterdi

Millî Şefin Tarihî Nutku

İnönü Büyük Milletine inanını mükeddes kürsüden haykırmakla kalmadı, o inanın derecesini de bütün azametile ortaya koydu

"Vatandaşlarımın, Büyük Millet Meclisi etrafında ve sade bir vatandaş olmakla hayatının bütün gururunu dolduran Reiscümhur etrafında tesanüdü o derecededir ki, icab ederse, bütün Türk milletini, varile ve canı ile bir hudud üzerinde, şimdiye kadar bu millet tarihinde görülmemiş sürat ve hevesle toplıyabileceğimizden asla şüphe etmiyorum,"

Nutuktan parçalar

Anlayışımızda ve icraatımızdaki ana hatlarda zâf göstermek şöyle dursun, milletin daima ilerleyen ve yükselen taze ve canlı anlayışı ile, vatanımıza daha geniş feyizler temin edeceğimize kat'iyen güveniyoruz.

Milletimizin en dar muhitlerine ve en küçük ihtiyaçlarına kadar sokulup çare bulmaya çalışmak önümüzdeki senelerin çalışmalarında yeni bir farika olacaktır.

Hiç bir milletin kendisine uygun gördüğü bir tedbir, bizim memleketimizde taklid olunamaz. Hiçbir vatandaş kanunların kendisine temin ettiği nimetlerden mahrum edilemez.

Nutuktan parçalar

Büyük Kurultayın duygusunu söylediğime emin olarak bütün gelecek Kurultaylar adına da Atatürke karşı hiçbir zaman solmıyacak olan sevgi ve tazim hislerimizi ifade etmekle şeref duyarım

Hepimizin en kıymetli alâkamız milletin en ehemmiyetsiz addolunacak şikâyetine kadar vukuf sahibi olmak ve milletin en pahalı ve en güç sayılacak dileklerine kadar tedbir bulmağa çalışmaktır

Partimizin karşısında bulunduğu vazifeler vardır. Vazifelerin bundan sonra ehemmiyetleri azalmış değil, daha ziyade artmıştır

Başvekil Celâl Bayar da dün bir nutuk söyledi

Büyük Kurultayın Parti Tüzüğünde vücade getirdiği tadilat ve yapılan seçimlerin neticesi

Millî Şef toplantıyı müteakib Kurultay azalarının tebriklerini kabul ettiler

Ankara 26 — C. H. Partisi Kurultayı kilâtin vilâyetlerden gelen 216 delegenin sabah Partinin 375 meb'usu ve teşkilâtın vilâyetlerden gelen 216 delegesi (Devamı 11 inci sayfada)

Münhal meb'usluklara seçim Pazara yapılacak

Parti Genyönkurulunun yeni azaları kimlerdir, eski azalardan kimler seçilmedi?

Partinin yeni Genyönkurulu azaları (Yazın 2 nci sayfa)

Celâl Bayarın nutkundan parçalar

Atatürkün manevi varlığı, büyük Türk milletinin hayatı gibi ebedidir.

Ona bağlılıkta olduğu gibi Onun eserlerine, emanetine, çizdiği yola, verdiği ideale bağlılıkta da tek kalbiz, tek insan gibi...

Onun kurduğu Partimiz de büyük Türk milletinin aziz Partisidir.

Eserlerini en mukaddes millî bir vedia halinde nesilden nesle ulaştırmak, en büyük titizlikle verdiği ideali korumak ve tahakkuk ettirmek büyük Türk milletinin en önemli vazifesi ve millî misakıdır.

Atatürkün Ankaraya ayak basışının 19uncu yıldönümü kutlanıyor

Ankara 26 (Hususi) — Yarın gece Halkevinde Atatürkün 19 yıl önce Ankaraya gelişini münasebetle bir kutlama töreni yapılacaktır. Töreni Beh-

(Devamı 2 inci sayfada)

İnönü'nün nutku büyük sevgi ve tazim tezahürleriyle dinlendi

Millî Şef yerinde itidalli, yerinde kaşlarını çatarak sert konuştu ve zaman oldu ki yarım işaretle bir güven abidesi gibi cesaret ve emniyet telkin, bir şelâle coşkunluğu ile ruhları teshir etti

Ankara, 26 (Telefonla) — Cumhuriyet Kurultayın tazim ve sevgi tezahürleri arasında reislik mevkiini işgal ettikten sonra Halk Partisinin değişmez Genel Başkanlığına seçilen İsmet İnönü'nün büyük ku-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Fransanın İtalyaya notası: "Toprak yok,"

İtalyan gazeteleri Fransız Başvekilinin Koriska seyahat ni tahrik kelimesile tavsif ediyorlar

Paris, 26 (Hususi) — Mussolini - Laval anlaşmasının feshine müteallik İtalyan notasına verilmek üzere hariciye nazırı Bone tarafından hazırlanmış olan cevabi nota bugün, Romadaki Fransız büyük elçisi Fransua Ponse vasıtasile Kont Ciano'ya tevdi edilmiştir.

Salâhiyyetar mahfeilerden sızan haberlere göre Fransa, cevabi notasında fesh keyfiyetini berayı malûmat kaydeylediğini bilöüldikten maada, İtalya tarafından ittihaz olunan bu hattı hareketin eski vâdlerle tam bir tezad teşkil ettiğini de tebarüz ettirmektedir.

Filhakika, 1935 anlaşmasının aktini müteakib Mussolini, Fransa ile İtalya arasında hiçbir münazaünfih mesele kalmadığını ve bundan böyle iki memleket arasındaki münasebatın dostane surette inkisaf edeceğini söylemişti.

(Devamı 2 nci sayfada)

Fransua Ponse

Hergün

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadı

Münhal meb'usluklara
seçim Pazara yapılacak

Ankara, 26 (Hususi) — Genyönkurula bugünkü seçimde dahil olan yeni beş aza sunlardır: Eski Ziraat Vekili Muhlis Erkmen, Halil Türkmen, Cemal Tunca, Şükrü Ali Ögel, Remzi Gürez.

Genyönkurulda esasen 3 münhal vardı. Geriye kalan 13 azadan Şükrü Kaya ile Tahsin tekrar seçilmemişlerdir.

Yeni genyönkurul çarşambaya
toplaniyor

Ankara, 26 (Hususi) — Yeni Genyönkurul Çarşamba günü öğleden evvel ilk toplantısını yapacaktır.

Parti Grubu reis vekilliği seçimi
salıya yapılacak

Ankara, 26 (Hususi) — Ziraat kongresi dolayısıyla yarın Parti grubu mutad toplantısını yapmayacaktır. Dr. Cemal Tuncanın Genyönkurula aza seçilmesi üzerine inhihâl eden Parti grubu reis vekilliğine gelecek Salı toplanacak grupta seçim yapılacaktır.

Münhal meb'usluklar

Ankara, 26 (Hususi) — Parti büyük ri-yaseti divanı önümüzdeki günlerde münhal 13 mebusluğa gösterilecek namzedleri tesbit edecektir. Seçimin ayın birinci Pazar günü yapılması kuvvetle muhtemeldir.

Fransanın italyaya
notası: "Toprak yok,"

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Cevabî notada, diğer bazı noktalara da temas edildikten sonra, hariciye nazırı Bonenin mebusan meclisindeki beyanati hatırlanmakta ve İtalya tarafından yapılacak olan herhangi bir arazi talebinin kat'iyetle reddedileceği bildirilmektedir.

İtalyan gazetelerinin neşriyatı

Roma, 26 (Reuter ajansı muhabirinden) — Gayda, Voce d'Italia gazetesinde neşredilen bir makalesinde Daladyenin Korsikayı ziyaretini 'tahrîk' diye tavsif etmekte ve şöyle demektedir:

Bu ziyaret, bir tahrîktir, çünkü Fransız başvekiline ordu, donanma ve hava kuvvetlerine mensub yüksek şahsiyetler refakat etmektedir. Bu da bütün İtalyanın tahrîk addetmekte olduğu harbcu-yane bir nümayişdir.

Fransız Başvekilinin seyahati

Paris, 26 (A.A.) — Fransanın Tunus valisi umumisi Labonne, bu sabah Parise gelmiştir. Mumaileyh alınacak tertibatı tesbit etmek üzere başvekil ile görüşecektir.

Daladyenin Korsika ve Tunusu resmen ziyaret ettikten sonra Cezayire uğramak niyetinde olduğu söylenmektedir.

Başvekil ile maiyetinin bir harb gemisine binecekleri ve bu gemiye torpidoların ve deniz tayyarelerinin refakat edeceği teyyüd etmektedir.

Atatürkün Ankaraya ayak
basışını 19 uncu
yıldönümü kutlanıyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

çet Kemal Çağlar bir söylevle açacak, Mevdi Sayman Atatürke aid menkıbeler anlatacak, Vasfi Raşid Sevig Kemalizmi izah edecektir.

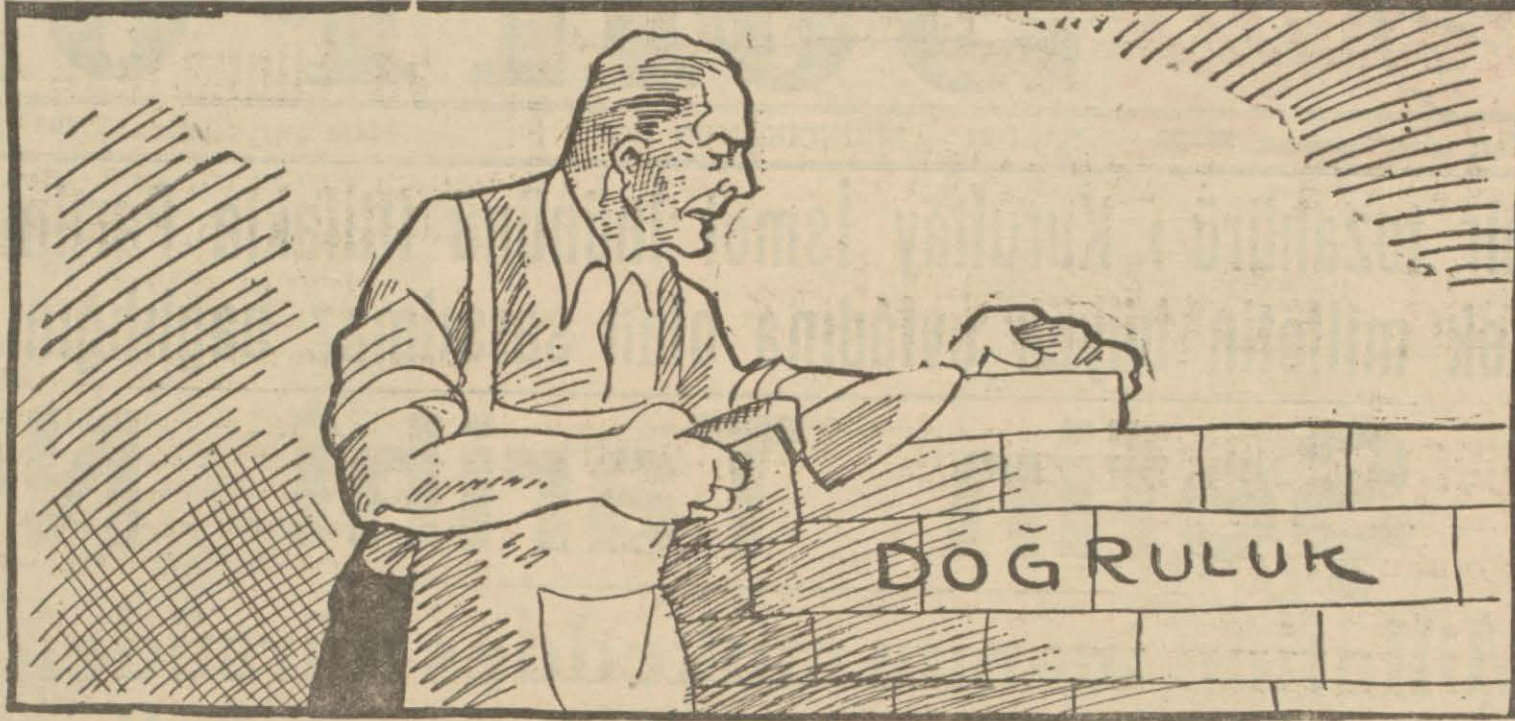
Halkevi, yarın için bir de müjde kousu tertib etmiştir. Koşu, Atatürkün Ankara toprağına ayak bastığı Dikmen surlarından başlayacak, Ulus meydanında bitecektir. Saat 15 te Atatürk anıtına merasimle çelenkler konacaktır.

Kültür direktörleri arasında
yeni tayinler

Ankara 26 (Hususi) — Birinci sınıf Maarif müfettişliğine kültür kurulu üyelerinden Hikmet Türk, Tokad kültür direktörlüğüne Kütahya direktörü Fazıl Gören, Kütahya direktörlüğüne Elâzığ direktörü İbrahim Ertuğrul, Elâzığ direktörlüğüne Erzincan ilk tedrisat müfettişlerinden Hüseyin Avni tayin edilmişlerdir.

Resimli Makale:

Temelsiz bina...

Bir hakikati, dinlemek için hazır olmayan, yahud da muhafazaya muktedir bulunmayan bir kulağa söylemek onun kıymetini alçaltmak demektir.

Dünyada anlatılmıyacak hakikat, kurulamıyacak bina, yapılamıyacak iş yoktur, bütün mesele her şeyden evvel onların temellerini atmaya bilmektir.

SÖZ ARASINDA

Almanlara jimnastik
Dersi veren
İngiliz kıızı

Bu genç kız bir İngilizdir. 21 yaşındadır. Almanyada Münih şehrinde Nazi genç kızlarının devam ettiği, jimnastik enstitüsünde Alman kızlarına İngiliz tedris usulünü öğretmektedir. Nazi kültür fizik hocaları, annesile kendisinin yaptığı ekzersizleri ve masaj usullerini aynen not etmektedirler.

Madam Ruzvelt için tertib
edilen yeni bir dans

Amerikada Lambeth Walka meydan okumak için yeni bir dans icad olunmuş ve Amerika Cümhurreisi Ruzveltin eşi madam Ruzveltin namına i zafe olunmuştur. Madam Ruzvelt, bu cyunu tekemmül ettiren artiste bazı dans figürleri tavsiye etmiş, artist te bu derslerden istifade ederek «Eleanor kayışı» ismi verilen dansı vücutte getirmiştir.

Dilsizlerin sevişmeleri

6 ay sessiz bir sevişmeden sonra İngilterede 54 yaşlarında bir erkekle, 46 yaşlarında bir kadın evlenmişlerdir. Gelin ile güveyin her ikisi de sağır ve dilsizdirler. Çiftler «sağır ve dilsizler» menfaatine verilen bir baloda birbirlerine rastlamışlar, ilk görüşte birbirlerine tutulmuşlardır. Dört ay sonra da, müstakbel koca, müstakbel karısına el işaretleriyle izdivaç teklifinde bulunmuşlardır.

Hergün bir fıkra
Aslanları aşırırlardı

Saf bir adama, Avrupanın meşhur şehirlerinden birindeki hayvanat bahçesinde iş vermişlerdi. Saf adam, az zamanda hayvanlara ve bilhassa aslanlara alışmıştı. Aslanların kafeslerini o temizliyordu. Bir gün kafesi temizledikten sonra kafesten çıkışta, fakat kapıyı kapamayı unutmuştu. Görenlerden biri bağırdı:

— Ne yapıyorsun, aslanların kapısını kapamayı unutun.

Saf adam kapıyı kapadı, ve kendisini ikaz edene teşekkür etti:

— İyi ettiniz de söylediniz. Kapı açık kalınca; içeri girip aslanları aşırırlardı.

Nevyorkun
"Altın kıızı,"

Nevyorkta modelik ile hayatını kazanan Lugit Vayls'a «Altın kız» ismi verilmiştir. Zira onu çalıştıran müessesesi, kendisini 160 bin liraya sigorta ettirmişti.

Bu kızcağıza şimdi bir çok talibler çıkmıştır. Ancak bu taliblerin içinde izdivaç vâdi yapan genç erkekler olduğu gibi, kız kendi müessesesine almak isteyen bir çok şirketler de vardır.

Heyecan veren bir isim
benzerliği

Bir Nazi mecmuasında Londra, Paris ve Nevyorkun Almanyaya ilhak olunduğu bildirilmesi üzerine efkârı umumiye de büyük bir heyecan baş göstermiş, gazetede ismi geçen Londra, Paris ve Nevyorkun şimdi Almanyanın bir parçası olan Südet mintakasında birer yer ismi olduğu anlaşılınca, bu heyecan neşeye münkalib olmuştur.

Kendi nefesine senede
50 bin lira
Sarfededen kız

Amerikanın en güzel kızlarından biri sayılan Mis Frazer 17 yaşındadır. İçki kullanmaz, fakat durmaksızın sigara içer. Danseder, rumba oynar; yüzer, ata biner, kayak sporu yapar, otomobil kullanır ve şiir yazar. Pempe rengi sever, fakat sokağa çıktığı zaman siyahlar giyinir. Dünyanın en çok fotoğrafı çekilen kızıdır. Gece klüplerine sık sık gider. Büyük annesinden kendisine 4 milyon lira servet kalmıştır. Son günlerde de büyük merasimle, sosyeteye resmen takdim olunmuş, bu vesile ile de sabaha kadar süren eğlenceler yapılmıştır.

Senede nefesine 50 bin lira harcamaktadır. Gardrobunda çeşid çeşid kürkleri, tuvaletleri, yüzlerce çift ayakkabısı vardır. Gazeteciler dostu olduğu için, Amerikan gazeteleri gün geçmez ki, kendisinden bahsetmiş olmasınlar. Mis Frazer bugüne kadar kimseyi sevmemiştir.

Otomobil lastiklerini
kim keşfetti?

Şimdiye kadar otomobil veya bisiklet lastiklerinin mucidi olarak gösterilenler arasında meşhur Dunlop lastikleri sahibii de bulunmakta idi. Fakat bu hususta kafa ve emek sarfedenlerden Du Cros isminde bir zat bir kitab yazarak, bunda, hava ile şişen lastiklerin icad şerefinin Dunlopa aid olamayacağını iddia etmekte, zira bu keşfi, 1845 te bir mühendisin yaptığını, tamamen muvaffak olamadığı için de, müteessir olarak başka işlere gittiğini söylemektedir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir arkadaş anlattı:

— Soba tutuşturmakta kullanılmak üzere bir miktar mangal kömürüne ihtiyaç hâsıl oldu, mutad üzere alışveriş ettiğim dükkâna uğruyarak sahibinden istedim:

«İyisi yok, bir iki gün bekleyiniz, gelince gönderirim» dedi. Hakikaten bir iki gün sonra da yolladı. O zaman hesabını sordum, anladım ki kilosı 5,5 kuruştandır.

Akşam evde gazetemi açmıştım, gözüme kömüre aid bir

fıkra ilmişti, gazete:

— Bu yıl memleketimizden İskenderiyeye yollanan mangal kömürleri orada çok rağbet görmüştür, Mısra fazla miktarda ihracat yapabileceğimizi anlaşılmaktadır, demiş.

Memnun oldum, fakat 5,5 kuruşa nakliye masrafını da ilâve ediniz, ve düşününüz, kendi hesabıma ben kömürlerimin Mısırda beğenileceğine inanıyorum, fakat fiat çokluğundan dolayı çok müşteri bulacağına:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün Kısası

Amerikada
Bir hâdise

E. Talu

Şurada size vereceğim haberi bizler için ihtimal ki hiçbir ehemmiyeti haiz değildir. Lâkin, yeni dünyada, beyaz ırktan olmamanın nasıl bir felâket, ne türlü bir facia olduğunu bilir de bunu nazarı itibara alırsanız, o zaman hâdisenin cidden mühim bulunduğunu teslim edersiniz:

Amerikanın Misuri eyaletinin merkezi bulunan Jeferson şehrinde bir üniversite vardır. Bu üniversite, bugüne kadar anglosakson taassubunun adeta mihrağı gibî idi. Bunun kapısından içeriye ancak ve ancak cedbeced, sütsütsü, yedi, dokuz kuşaktanberi beyaz ırktan olanlar girebiliyorlardı.

Bundan bir müddet evvel, buranın rektörüne Loyit Gaynes adında bir delikanlı baş vurdu. Elinde fevkalâde derecede bir olgunluk diploması vardı. Üniversitenin hukuk fakültesine kayıt ve kabulünü istiyordu. Rektör, bütün hakları haiz bu ilim talibine red cevabı verdi. Zira Bay Gaynes birleşik devletler vatandaşlarından olmakla beraber zencî idi. Onun, mücellâ bir abanoz kütüğünü andıran varlığı beyaz tenli anglosakson çocuklarının arasına karışmazdı. Ananeler bunu böyle emrediyordu.

Bay Gaynes rektörü maarif nezaretine şikâyet etti. Oradan da kendisine, yabancı memleket üniversitelerinden herhangi birinde tahsilini ikmal edebilmesi için para yardımı teklif ettiler. Müstakbel hukuk âlimi, tahsiline, kendi haklarından feragat etmekle başlayamazdı. Teşkilât esasine kanununun, bütün vatandaşlara hukuk müsavâtı temin eden maddesini ele alarak, âli mahkeme rezdinde iddiada bulundu. Mahkeme onun lehinde karar verdi. Ve nihayet, bu «renkli adam» elinde diplomalara bir de mahkeme ilâmı katarak, muzafferan, Jeferson üniversitesinin kapısından içeriye girdi.

Ve şimdi artık bu kapı onun diğer bütün hemrenklerine de açılmış sayılır. Âli mahkemenin adilâne kararı, Amerika için bir şin olan ezeli «renkli adam» düşmanlığına hatime çekmiştir.

Yerli gazeteler henüz bağırıp çağırıyor, bu kepezelik (!) i protesto ediyorlar. Göya, efkârı umumiye bu işi hazmedemiyormuş. Bir müddet geçsin, eder. Kömür haznu batı olan şeylerden değildir. Bilâkis, hazma faydası vardır.

Herhalde, medenî cihan, Amerikada husule gelen bu hayırlı inkılâbı memnuniyetle selâmhyacaktır. Linç kanununun bugün barbarlığı ile tarihe gömecek olan bu hâdise, insanların birbirlerine takarübünü, birbirlerini sevmelerini kolaylaştırarak, dünyanın ahengini takviyeye medar olacak mahiyettedir.

Amma, zenciler, böylece Amerika cemiasına bütün hakları dahil olunkene diğer taraftan kürenin başka yerlerinde, Beni-İsrail, günden güne şiddetini artıran tazyiklere maruz kalıyor.

Ne yapalım? Dünya böyledir.. kimine hay, hay.. kimine, vay vay?!

E. Talu

Bir kadın diğer bir kadını başından yaraladı

Kocamustafapaşada oturan Güllizar, za bitaya müracaat ederek Maroz adında bir kadın tarafından taşla başından yaralanmış olduğunu iddia etmiştir.

Suçlu yakalanmış, tahkikata başlanmışdır.

Tren yolundan geçen biri yaralandı

Evvelki akşam Bakırköyüne hareket eden 45 numaralı banliyö treni Ahırkapı cihetinden geçerken, hattın bir tarafından diğer tarafına geçmek isteyen Mustafa isiminde birine çarparak yaralanmıştır.

Yaralı, beraylı tedavi Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Bir hırsız yakalandı

Gureba Hüseyinağa mahallesinde oturan Ayşenin evine evvelki gün hırsız girerek odayında bulunan bazı eşyasını çalarak kaçmıştır.

Zabita tarafından yapılan tahkikat neticesinde hırsızın Zeki isiminde bir şahıstı olduğu anlaşılacak yakalanmış ve mesruk eşya bulunarak sahibine iade edilmiştir.

Suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

TELGRAF HABERLERİ

Japonlar, Çinin yarısını işgal ettiklerini söylüyorlar

138 milyon Çinli Japon hakimiyeti altında bulunuyor!

Çinliler ise birgün içinde beş mühim stratejik nokta istirdad ettiklerini ve muhtelif cepelerde üç bin Japon askerinin öldüğünü iddia ediyorlar

Londra 26 (Hususi) — Japon İmparatoru bugün Diyetin yetmişinci devresini açmıştır.

İmparator bu münasebetle söylediği bir nutukta, Japon ordusunun Çin'deki muvaffakiyetlerinden bahsetmiş ve nihai zafere kavuşmak için bütün milli membarların harekete getirilmesi lüzumunu tebarüz ettirmiştir.

İmparator, antikomünist paktına mensub devletler arasındaki dostluk münasebatının inkişafını da memnuniyetle kaydetmiştir.

138 milyon Çinli Japonların idaresinde
Londra 26 (Hususi) — Tokyodan bildirildiğine göre, Japon kuvvetleri halen Çinin yarısını işgal etmiş bulunuyorlar.

Japon işgali altında bulunan arazi de 138 milyon Çinli vardır. Bu miktar

bütün Çin nüfusunun yüzde 68 mî teşkil etmektedir.

Harbin bilançosu: 870 bin ölü
Tokyo 26 (A.A.) — Umumi karar-gâhtan verilen bir tebliğe göre, Çinde bugüne kadar 47 bin Japon ölmüştür. Çinlilerin zayıtı ise 823 bin ölüdür. Yaralıları da dahil olarak bütün Çin zayıtı bu tebliğe göre, iki milyona yükselmektedir.

Yeni bir ihraç hareketi mi?
Şanghay 26 (A.A.) — Bu sabah Pakhov yarınadadırın batı kıyısında 130 Japon harb ve nakliye gemisi görülmüştür. Bir ihraç hareketi, mevzuu bahseldüğü tahmin edilmektedir.

Çinliler, zafer iddia ediyorlar
Hongkong 26 — (Çin ajansı bildiriyor) : Çin kıtaatı Kuantung vilâyetinin do-

ğu cepesinde yeni parlak muvaffakiyetler elde ederek mühim beş stratejik noktayı işgal etmiştir. İki bin Japon askeri ölmüş ve Çinliler mühim miktarda harb malzemesi ele geçirmişlerdir.

Çinliler Hish ırmağının cenub kıyısındaki Japon kuvvetlerine baskın yapmışlardır. Bin kadar ölü veren Japonlar şimal istikametinde çekiliyorlar.

Japon hariciye nazırının temaları
Tokyo 26 (A.A.) — Hariciye Nazırı Arita, bugün Amerika büyük elçisi Grew'i kabul ederek Çindeki Japon politikası hakkında görüşmüştür. Nazır, müteakiben İngiltere büyük elçisi Craigie'yi kabul etmiştir. Elçi Çindeki İngiliz mntakaları hakkında bazı sualler sormuştur.

Eski Başvekil Blum, Fransız teslihatına kuvvet verilmesini istiyor

Sosyalist kongresinde söylediği bir nutukta İtalyaya karşı Tunus üzerinde yapılacak fedakârlığın yeni taleblere yol açacağını ileri sürdü

Paris, 26 (Hususi) — Sosyalist kongresinin kapanış celsesi münasebetile parti reisi eski başvekil Leon Blum bir nutuk söylemiş ve bütün parti mensublarını, milli müdafaanın takvyesi için hükümet tarafından sarfedilen gayretlere müzahir olmağa davet etmiştir.

Blum, Milletler Cemiyetinin, sulhü korumak için güvenilecek bir müessese vaziyetinden çıktığını, üç devletten müte-

şekkil bir blokun Fransaya karşı cephe almış bulunduğunu söylemiş ve bu vaziyet karşısında Fransanın kuvvetli olması lüzumuna işaret etmiştir.

Eski başvekil, İtalyanın Tunus hakkındaki taleplerine de temas ederek, bu hususta yapılacak olan herhangi bir fedakârlığın hiçbir fayda temin etmeyeceğini ve bilâkis İtalya tarafından yeni taleblere yol açacağını söylemiştir.

Romanyada müthiş bir tren kazası

İki tren çarıştı, 100 kişi öldü 300 kişi yaralı

Bükreş, 26 (A.A.) — Son alınan haberlere göre evvelki akşam vukubulan feci şimendifer kazasının bilançosu 100 ölü ve büyük bir kısmı ağır olmak üzere 300 den fazla yaralıya baliğ olmaktadır. Ölenler ve yaralananlar arasında memleketlerine izinli giden birçok zabıtlar ve neferler bulunmaktadır. Çarpışan iki tren birbirinin üzerine doğru gitmekte idi.

Kaza, Etulia istasyonu civarında vukubulmuştur. Bu istasyona en yakın olan istasyonun telefon ve telgraf telleri buzdan ve rüzgârdan kopmuş olduğu için Etulia istasyonunu vaziyetten haberdar edememiştir.

Kaza mahalline iki imdad trenile bir hastane treni gönderilmiştir. Hükümet erkânından bazıları da hâdis mahalline gitmişlerdir.

Nuri Said Paşa Irak kabinesini kurdu

Bağdad, 26 (A.A.) — Dün Irakta hâsıl olan kabine buhranı Matfa' kabinesinin muhalefet rüesasına karşı aldığı şiddetli tedbirler neticesinde ortaya çıkan siyasi gerginlikten doğmuştur.

Yeni kabineyi kat'î olarak Nuri Said Paşa teşkil etmiştir. Yeni başvekil iki gün evvel Mısırdan dönmüştü.

Yeni kabinede başvekil ve hariciye nezaretini Nuri Said Paşa ve millî müdafaa ve dahiliye nezaretlerini de Taha Haşimî Paşa deruhte etmişlerdir.

Fransada iki sinema şirketi idare heyeti dolandırıcılıktan tevkiif edildiler

Paris 26 (A.A.) — Pate Natan ve Pate sinema şirketlerinin idare heyeti azası dolandırıcılıktan suçlu olaak tevkiif edilmişlerdir. Çalınan para yekûnunun bir kaç milyon franga yükseldiği bildirilmektedir.

Millî küme birincisi Demirspor Eskişehir'e döndü

Eskişehir 26 (A.A.) — Millî küme dışında kalmış olan futbol klüpleri arasında Türkiye birinciliğini kazandıran şehrîmiz Demirspor takımı bugün Eskişehir'e gelmiş, başta Vali olmak üzere bütün spor teşkilâtı ve halk tarafından istikbal edilmiştir.

Vali, sporcularımızı kazandıkları muvaffakiyetten dolayı tebrik etmiştir.

Edirne'de Meriç ve Tunca taşı

Şehrin üç mahallesi sular altında kaldı, yağmur devam ediyor

Edirne, 26 (Hususi) — Şehrimiz ve halisinde şiddetli yağmurlar yağmaktadır. Edirnenin Gazi mahallesi sular altında kalmıştır. Bu mahalleden 75 ev halkı şehre getirilerek yerleştirilmiştir.

Debağhane ve Göl mahalleleri de su altında bulunmaktadır. Meriçten sonra Tunca da taşmıştır.

Frankonun yeni taarruzu mukavemetle karşılaşılıyor

Barselon, 26 (A.A.) — Cümhuriyetçi resmî tebliği: Tremp mntakasında Monseç civarında askerlerimiz düşmanın ecebîni tayyare kuvvetlerinin müessir yardımile yaptığı ileri teşebbüslerini tamamile akim bıraktırmıştır. Asiler hiçbir fayda temin edemeden ağır zayıta uğramışlardır.

Segre mntakasında İtalyan fırkaları, tayyare topçu ve tankların yardımile mevzilerimizle karşı taarruzlarına devam ediyorlar. Düşman hatlarında dehşetli tahribat yapan askerlerimizin şiddetli mukavemetine rağmen düşman Almatret'i işgal etmiştir. Düşmanın Alres ve Aspa istikametinde yaptığı diğer bütün taarruzlar kâmilen puskürtülmüştür ve düşmanın üç tankı tahrib olmuştur.

Tayyarelerimiz asilerin hatlarını ve tecemmülerini tesirli bir surette bombardıman etmiştir.

Fran' ocuların ilerleyişi

Burgos, 26 — Dün gece saat 21,15 te Franko karargâhı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Nasyonalist kıtaat Katalonya cephesinde parlak taarruzlarına devam ederek bugün için kendilerine gösterilen bütün hedefleri zaptetmişlerdir.

Bu cephenin şimal mntakasında ileri yürüyüş 10 kilometre derinlikte olmuş ve düşmanın müstahkem hatlarına dahil bulunan Carrosa, Las Gavillas, Aspa ve Almatret zaptolunmuştur.

Cenub mntakasında kıtaatımız, düşmanın mukavemetini parlak bir tarzda kırarak sekiz kilometre derinlikte ilerlemiştir.

Burgos, 26 (A.A.) — Nasyonalist kıtaat Borgas Blancas'a kadar ilerlemiştir. Kıtaat Lerida-Tarragone yolunun cenubunda, Tarragone vilâyetinin içlerine girmişlerdir. Düşmanın burada Sierra Uena'da kuvvetli mevzileri mevcuttur.

Yeni ölü ve yaralı

Madrid, 26 (A.A.) — Franko tayyareleri tarafından Pozoblanco'nun bombardımanında 8 kişi ölmüş ve 25 kişi ağır surette yaralanmıştır.

Sabahtan sabaha:

Önce can, sonra cânan

İstanbul Valisini çok sevdiğimiz için olacak, işini kolaylaştırmak arzusu ile hepimiz bir fikir ortaya atıyoruz. Lütfi Kırdarın nezaketini suiistimal etmeden bu işi yürütürsek ne âlâ.

Şimdi ikiye ayrıldık. Önce İstanbulun temizliği ile mi uğraşalım, yoksa bunu şimdilik bir tarafa bırakıp konservatuar, mektep, tiyatro mu yapalım?

Hak için yol birdir amma bu noktada fazla Avrupa fikrî meslektaşlar biraz oyunbozanlık ediyorlar. Yiyip içtiğimiz maddeleri, gezip yürüdüğümüz yolları temizlemeden evvel tiyatro, konser binası yapmak bir nevi sonradan görmelik gibi bir şey. Hani bazı şık hanımlar vardır. Payandaları kavşanmış tahta evin gaz boyamaları, artist resimleriyle süslü. Odasında bir kapağı kopuk, öteki çarpuk saç mangalda pişirdiği kapuskayı yedikten sonra gözlerini rimelinin, duğağın rujunu, suratına pudrasını vurup, boynuna tilkisini de koyarak iki dirhem bir çekirdek varakosta sokağa çıkar. Geçirdiği içinden gelen lâhana kokularını bastırmak için süründüğü kokularla yaklaşanları de-İİ divane eder. İşte İstanbulun temizliğini bir tarafa bırakarak tiyatro, konservatuar yapmak bu şık hanımın hareketini taklid etmek olur. Bay Lütfi Kırdarı şaşırtmıyalım. O işe başlarken yazdığım fıkrada söylediğim gibi o her şeyden evvel bir doktordur ve bir doktor her şeyden evvel hastanın gıdası ile meşgul olur. Bu hasta her şeyden evvel temiz ve hafif gıda istiyor.

Öner:

— Hele dişini sık. Sana tiyatrolar, konservatuarlar yapacağız, gülüp eğleneneceksin!

Demek, «sen hele rahmete kavuş ta biz gülüp eğlenelim!»

Demek olur. Bunu istemek için İstanbullu olmamak lâzım. Biz buralıyız. Onun için önce can, sonra cânan!

Bürhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

İspanya ve ademi müdahale prensipi

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Franko kuvvetleri Barselon ve Valensiya hükümetine karşı itina ile hazırladıkları taarruza başladılar. İlk hamlede cepheyi dört yerinden yarıdılar. Bilhassa Segre mntakasında muharebe eden İtalyan fırkalarının ilk gün epey ilerledikleri ve kendilerine tayin olunan hedeflere ulaştıkları bildiriliyor. İspanyada dahil bir harb cereyan ettiğine göre İtalyan fırkalarının orada neler aradıklarını sormaya lüzum yoktur. Bu fırkalar, alarivayetin gönüllü askerlerden mürekkebdir. Kendi arzularile İspanyada harbetmeye gitmişlerdir. Mer'î olan ademi müdahale prensipi her hangi bir devletin İspanyaya kütle halinde asker göndermesine müsaide olmadığı için bu fırkalar, elbette ki, toplu bir halde buraya yollanmamışlardır. Askerler, birer, ikişer gelmiş olacaklar, demek lâzım.

Gegenlerde hükümetçi bir İspanyol torpidosu Fransadan İspanyaya geliyordu. Franko donanması bu geminin yolunu çevirdi. Sıkı bir muharebeden sonra Jan-Luis-Dias adındaki bu torpido batacak bir halde Cebelüttarika iltica etti. İngilizler, ademi müdahale ve bitaraflik prensipini ileri sürerek İspanyol torpidosunun tamirine müsaade etmediler. Buna mukabil üç Fransız gemisi, bazı Fransız harb gemilerinin himayesinde olarak Cebelüttarık körfezi önlerine geldi. Jon-Luis-Dias'a yanaştılar. Gemilerin rampalı hali birkaç zaman devam etti. Bu gemiler birbirlerinden ayrıldıkları zaman İspanyol torpidosunun arızalarından ve yaralarından eser kalmamıştı. Halbuki, İtalya gibi Fransa da İspanya işlerine müdahale etmemeyi taahhüd etmişti ve bu işle uğraşmakta olan bir de komisyon mevcuttur.

İspanyanın Sen Sebastiyen şehrindeki İngiliz konsolosunun bavullarında; son Franko taarruzunun plânları bulundu. Tevkif edilen konsoloshane kapıcısını, bir müddet sonra, hücrenin penceresini aşarak boylu boyuna sokağa uzanmış ve ölü buldu. Hâdis, büyük bir heyecan uyandırdı. İngiliz gazeteleri, bu plânları, konsolosun bavuluna Franko kıt'alarına mensub bazı zabıtların koyduklarını iddia ettiler. Karşı taraf bu iddiayı reddetti ve işin sırlı perdesi yırtılıp açılmadan tahkikat olduğu yerde saymaya başladı. Halbuki İngiltere de İspanya işlerine karışmamayı kabul etmiş bir devlettir ve bu esrarengiz işe, bir İngiliz konsolosunun karışabilmiş olmasının sırrı elân anlaşılmalıdır.

Avrupalının gözü önünde cereyan eden bir faciaya şahid olmaktayız. İspanyol milleti, kendi mukadderatını tayin et-

(Devamı 10. uncu sayfada)

Cümhurreisimiz Ankara radyo evinde

İnsnet İnönü 1 numaralı stüdyoda radyo programını teşvik ediyor

Millî Şef Celâl Bayar'la beraber radyodaki konseri dinliyor

Bir genç 9 yerinden bıçakla vurulup öldürüldü

Cinayet esnasında maktulün yanında bir kadın bulunmakta olmasına rağmen cinayetin başka sebepler dahilinde işlendiği tesbit edildi

Cinayet mahallii

Evvelki gece, Fatihte Haydar caddesinde 20 yaşlarında bir mekteb talebesi 9 yerinden bıçakla vurulmuş ve öldürülmüştür.

Bu feci cinayet etrafında yapılmış tahkikata göre, vak'a şu şekilde cereyan etmiştir:

Fatihte Bıçakçı Alâeddin mahalle ve sokağında 42 numaralı evde oturan ve inşaat ustası olup halen Erzincan'da bulunan Sabanın karısı Makbule, kocası vasıtasıyla Sultanahmedde San'at okulunun birinci sınıfında talebe Manisalı Hasan isiminde 20 yaşında bir gençle tanışmıştır.

Vak'a gecesi, Makbule ile Hasan bir sinemaya gitmek üzere buluşmuşlar ise de sinema vaktini geçirmiş olduklarından havanın güzelliğinden istifade ederek bir müddet sokakta gezindikten sonra Şehzadebaşı'nda bir mahallebiciye girip oturmuşlardır.

Mahallebiciiden çıktuktan sonra Hasan Makbuleyi evine kadar götürüp sonra dönmek arzusunun göstermiş, Makbule de bunu kabul etmiştir. Ağır, ağır Saraçhane başına geldikleri sırada, on adım arkalarında gelmekte olan üç kişi tarafından takip edildiklerini anıyarak hızlı hızlı yürümeye başlamışlardır. Parkın köşesini dönerken arkalarına bakan Makbule ile Hasan, bu üç adamın hâlâ kendilerini takip etmekte olduklarını görmüşlerdir. Bu vaziyet karşısında ürkmüş olmakla beraber yollarına devam etmekten başka çare bulamayan Makbule ile Hasan biraz daha ilerleyip Makbulenin oturmakta olduğu evin yolu olan Haydar caddesine geldikleri zaman, arkalarından gelmekte olan üç kişiden biri sert bir sesle:

— Hasan buraya gel.
Diye bağırmıştır.
Bu çağırış karşısında Hasan büsbütün korkmuş ise de hiç belli etmeden yürümeye devam etmiş, fakat tam Haydar caddesinde pazar olduğu için kapalı bulunan kahvenin önüne geldikleri sırada

erkalarından gelmekte olan üç kişi Hasan ile Makbulenin yanlarına kadar gelip, Hasanın kollarından yakalamışlardır. Vaktin epey geç oluşu ve cılız bir ışıkla aydınlanan sokakta gelip, geçenin olmayışı mütecevizlerin cüretini artırmış olduğundan Makbuleyi bir tarafa iterek üç üç birden Hasanın üzerine cullanmışlardır. Üç kişi karşısında kendini müdafadan tamamen âciz kalan Hasan, suratına ve vücudüne inen tokat ve yumrukların tesirile yere yuvarlanmış. Bu üç mütecevizden biri bıçağını çekip Hasanın üzerine atılmış ve rastgele saplamaya başlamıştır.

Hasan, bu ani tecavüz ve bıçak darbeleri altında haykırmaya vakit bulamadan kendinden geçmiş, katiller firar etmişlerdir. Gürültü üzerine uyanan mahalle halkı haykırışmaya başlamış, o semtte oturan bir doktor evinden çıkarak yaralıya bir enjeksiyon yapmıştır.

Makbule büyük bir korku ve şaşkınlık içinde biraz ileride bulunan Haydar karakoluna koşarak gelmiş ve vak'ayı ağırlıkla anlatmıştır. Derhal vak'a mahalline koşan polisler, Hasanı yerde ve kanlar içinde can çekişirken bulmuşlardır. Derhal celbedilen imdadı sıhhi otomobili ile yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış ise de pek az sonra ölmüştür. Hasanın hastaneye yapılan muayenesinde gırtlığında, kalbinde ve daha birçok yerlerinde çokuz bıçak yararı tesbit edilmiştir.

Cinayet mahallinde tahkikat yapan zabıta, katilin kaçarken düşürmüş olduğu kasketini bulmuştur. Dün Emniyet ikinci şube müdüriyetine getirilen Makbulenin yapılan isticabında, vak'a failerinin ancak yüzlerini görmek suretile tanıyabileceğini ve başka bir şey bilmediğini söylemiştir.

Dün geç vakte kadar yapılan tahkikat neticesinde, cinayetin Makbule yüzünden işlenmemiş olduğu ve başka sebepler bulunduğu neticesine varılarak saraç Niyazi adında biri yakalanmıştır.

Vak'aya el koyan müdde'umumi muavinerinden Necati, dün geç vakte kadar Fatihten Emniyet Amirliğinde bu cinayetin tahkikata meşgul olmuştur.

Diğer failer hakkında tahkikat devam etmektedir.

Ekonomi istişare heyeti dün belediyede bir toplantı yaptı

Ekonomi istişare heyeti, dün saat 15 te Belediyede İktisad Müdürlüğünün odasında Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdarın riyaaseti altında toplanmıştır. İstişare heyetinde eski sefirlerden Galib Kemali, eski Şehreminlerinden Operatör Emin ve Mehmed Ali, eski valilerden Hüsnü, Ofis Müdürü Cemal Ziya, Belediye İktisad İşleri Müdürü Asım Süreyya bulunmaktadır.

Belediye İktisad İşleri Müdürü Asım Süreyya komisyona, Belediyenin pahalılıkla yaptığı mücadeleleri anlatmış, pahalılığın sebeplerini izah etmiş, alınması zarurî olan tedbirleri söylemiştir. Bu arada komisyon azalarının muhtelif suallerine cevap vermiştir.

Toplantıda İstanbulun iktisadi vaziyeti uzun boylu görüşülmüş, mütalealar yürütülmüştür. Komisyon yakında tekrar toplanacak, konuşmalarına devam edecektir.

İşsizler iş dairesinden iş istediler

Son zamanlarda birçok kimseler iş dairesine müracaat ederek kendilerine iş bulunmasını istemektedirler. Dün de bu maksadla iş dairesine 50 cen fazla işsiz müracaat etmiştir. Bu işçilerin bir kısmı çalıştıkları bir bütün mağazasından çıkarıldıklarını iddia etmişler, başlarında kalabalık aileleri bulunduğunu ve işlerinden çıkarıldıkları için yiyecek bulamadıklarını acı bir lisanla anlatmışlardır.

İş dairesi bölge amiri bu müracaatları ehemmiyetle karşılamış ve icab eden tedbirlerin alınacağını söylemiştir.

Yapılan tahkikat sonunda bu işçilerden bir kısmının müessesesinin sahibinin malumatsızlığından ustabaşları tarafından işten çıkarıldıkları anlaşılmıştır. İş dairesi bunun üzerine iş müesseseleri sahiplerinin nazarı dikkatini celbederek amele başlarken işçilerin mağduriyetini mucib olacak şekilde keyfi hareketlerine meydan verilmemesini tebliğ etmiştir.

Diğer taraftan mevsim dolayısıyla bütün barsak, tiftik, yapak vesaire gibi mevsimlik işlerde çalışan işçiler de işlerin bitmesiyle açıkta kalmaktadırlar. İş dairesi bunlara ve diğer işsizlere iş bulmağa çalışmaktadır.

Önümüzdeki Hazirandan itibaren iş dairesi tarafından kurulacak olan iş bulma teşkilatı faaliyete geçtikten sonra bütün işsizlere daha geniş bir şekilde iş bulunmasına çalışılacaktır.

Şehir işleri:

Vali bugün Ankara'ya gidecek

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, bu akşam Ankara'ya gidecektir. Vali Ankara'da, İstanbul şehri hakkında edindiği umumî kanaati anlatacak, direktifler aldıktan sonra İstanbul'a dönecektir.

Karışık yağ işi tetkik ediliyor

Zeytinyağlarına virol tabir edilen bir nevi yağ karıştırıldığı yolunda Vilâyete yapılan ihbarla belediye esahı surette meşgul olmaktadır. Eminönü kaymaklığı bu işe memur edilmiştir.

Tramvay caddeleri sulanacak

Tramvay caddeleri bundan sonra haftada 3 defa olmak üzere geceleri sulanacaktır. Bu işin kontrolü Belediye temizlik işleri müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

EKONOMİ

Köy ve ziraat kongresi bugün toplanıyor

Meclis binasında Başvekilin nutkile toplanacak olan kongre ziraat hayatımıza yeni veçheler verecek

Birinci köy ve ziraat kalkınması kongresi bugün Ankara'da Büyük Millet Meclisi binasında Başvekil Celâl Bayarın bir nutku ile açılacaktır.

Kongre 11 komisyon halinde çalışacaktır. Ayrıca birçok tâli komisyonlar da vardır.

Ana komisyonlar, teşkilât, bağ ve bahçe ziraati, tarla ziraati, hayvan yemi, hayvanat ziraat sınıflarını, merketing tedrisat, ormancılık, mevzuat komisyonlarıdır. Teşkilât komisyonunun tâli komisyonu vekâlet komisyonudur. Bağ ve bahçe ziraati komisyonunun, bağ, meyva, zeytin ve çay, sebze ve çiçek tâli komisyonları vardır.

Tarla ziraat komisyonu, kuru ve suluz ziraat, gübreler, nebatlar ıslahı, mücadele, makineler olarak umumî, buğday, arpa, yulaf, mısır, çavdar, pıncık olarak hububat, tütün, afyon, pamuk, kelen, kendir, jüt, şeker pancarı, patates olarak sınaî nebatlar ve bakliyat tâli komisyonlarını ihtiva etmektedir.

Hayvan yemi komisyonu tabii ve sunî çayırarla, yemelik bakliyat ve saire tâli komisyonlarına ayrılmaktadır. Hayvanlar komisyonu evvelâ umumî ve hususî olarak ikiye bölünmekte, umumî olanların içinde mücadele, sunî ve tabii tohumlama, hayvan mahsullerinin kıymetlendirilmesi, hususî olan kısmıdır. Atçılık, sigircilik, davarcılık, kümes hayvanları ve tavşan kolları bulunmaktadır.

Ziraat sınıfları komisyonu, akkol, ipekböcekçiliği, arıcılık tâli komisyonlarına, merketing komisyonu nakil vasıtaları, ambalaj, standardizasyon, alış ve satış organizasyonu tâli komisyonlarına; tedrisat komisyonu ilk tedrisat, orta tedrisat, yüksek tedrisat, profesyonel mektepler, kurslar tâli komisyonlarına ayrılmaktadır.

Mevzuat komisyonunun tâli komisyonları şunlardır: Lâyhahalar, ve temenniler, ziraî kredi ve sigorta.

Kongre ile yalnız müsbet bir plân ve politika değil, bütün memleket bu plân ve politikayı ve daima dinamik halde tutacak, benimsiyecek bir fikir cereyanı vücuta getirmek için ana direktiflerin en kısa yoldan realizasyonuna yarıyacak bazı teknik dökümanlar tercüme ve teksir ettirilmiştir. Kongre ruzaamesinde mevzu bahis edilen her mevzu için ayrı ayrı raporlar hazırlanmıştır.

Ana direktifler serisinde 34 ve B serisinde 17 takım ziraî kitab ve raporlar vardır.

Büyük ziraat kongresi 4 gün devam edecek ve bu kongrede memleket için hayatî ehemmiyeti olan büyük istişale davaları ele alınarak, ziraat siyasetimize yeni veçheler ve istikametler verecek, bazı mühim mukarrerat ittihaz olunacaktır.

Kızılayın bir tavzihi

(Kızılay) İşaretini kullanarak (göçmen takvimi) isimle çıkarılan duvar ve masa takvimlerinin Kızılay Cemiyetle hiçbir alakası olmadığı mezkûr Cemiyet tarafından bildirilmektedir. Kaydediyoruz.

Portakal mevsiminde hergün portakal yemeği ihmal etme. Kilerini portakal reçel ve şurublarla doldur.

ERTUĞRUL SADI TEH
TİYATROSU
Takvimi bu gece
(NUR BABA)
meşhur Vodvil 3 perde
Yakında: büyük bir temil
hâdisesi İnsan Mâbut

Hiçbir fedakârlıktan kaçmayan sinemamız 939 senesine başlar. Ken R. K. O. Radio Film Şirketinin en güzel ve en heyecanlı filmiyle başlayacaktır.

Bütün Amerikaya meydan okuyan müthiş halk düşmanı

GÖRÜNMEYEN HAYDUTLAR

Baş rollerde: CHESTER MORISERUSE CABOT bu filmin sahneleri fevkalâdedir. Hatta bazıları seyredilirken insanın heyecandan nefesi daralır.

Yarın matinelere itibaren

ALKAZAR

Sinemasında BAŞLIYOR

YARIN AKŞAM Senenin en - Güzel - EN MUHTEŞEM ve MELEK en nefis filminin ilk gösterilmesi şerefine büyük GALA gecesi Sinemasında

SENORITA

Baş rollerde JEANETTE MACDONALD ve orijinal şarkılı NELSON EDDY

Dikkat: Numaralı koltuklar bugünden aldırılmalıdır. Telefon: 40868

Dünya muharrirlerinden tercüme serisi: 28

Maksim Gorki AŞK RÜYASI

Ruscadan çeviren: Hasan Âli Ediz
Fi: 50 Kr.
REMZİ KİTABEVİ

Bir adam arkadaşını bacağında yaraladı

Sirkeci'de Saray misafirhanesinde oturan Hüseyin ile, aynı yerde oturan Mustafanın aralarında çıkan bir münaza neticesinde, Mustafa çakı ile Hüseyini bacağında yaralamıştır.

Yaralının müdavati yapılmış, suçlu Mustafa yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

ŞEHİR TİYATROSU
Tepeliği
DRAM KİSMİ
Bu akşam saat 20,30 da
ASMODE
5 Perde

Yarın Akşam SÜMER Sinemasında

İlk defa gösterilecek olan FERNANDEL - ELVIRE POPESCO ve DUVALLER tarafından bir sureti fevkalâdede yaratılan

İKİ AÇIK GÖZ

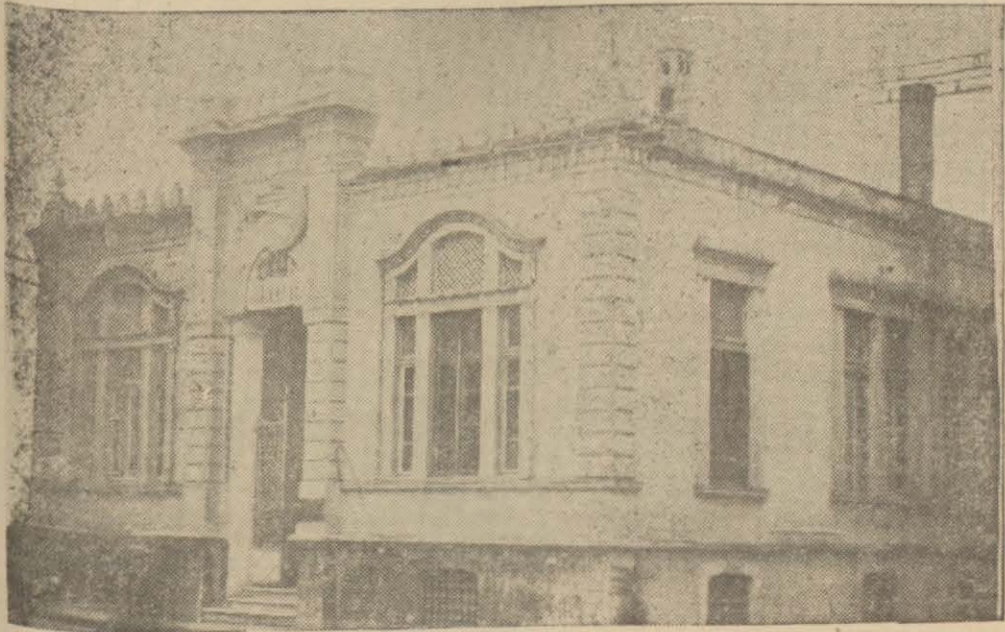
Neşeli, Kalkahalı ve Eğlenceli filmini görürseniz Bütün seneniz neşeli geçecektir. 2 saatlik kahaha tufanı

Samsunda ziraî kalkınma normal şeklini buldu

Müstahsil kredi ihtiyacının temininden sonra ziraî istihsalâtını çoğaltmağa imkân buldu

Samsun Ziraat Bankası

Samsun (Hususi) — Eskiden Samsun köylüsünü harap eden şeylerden birisi, mürabahacılar elinde oyuncak olmasıydı. Mürabahacılar en ağır ödeme şartlarıyla ve faizin de en fahişi ile köylüye para verirdi, köylü bunca emeklerine rağmen rahat tanıyamaz, bütün kazancını bu tüfeyllere kapırdı. O zaman bilgisizlik ve yoksulluk içinde kıvranan köylü, vakitince toprağını sürüp hazırlamadığı için çok zarar görürdü.

Bilhassa 1929 yılında ziraî ve iktisadi buhranın başlamasından Samsun köylüsü büsbütün sarsılmıştı. Cumhuriyet idaresinin aldığı tedbirler arasında meselâ Ziraat Bankasının müteahhası adamlarını köylere göndererek köylüyü irşad etmesi, bilgisini artırması, zamanında sürme, ekme ve biçme işlerini yapması için cebinde hitabelerde bulunması, yavaş yavaş köylüyü kalkındırmış ve vaziyetini bugünkü normal şekle koymuştur. Dün mürabahacının pençesinde malının hayranı göremiyen Samsun köylüsü, bugün, bir yandan kendi çalışmalarını, bir yandan aldığı kredilerle ziraî durgunluğu gidererek istihsalâtını çoğaltmak imkânını bulmakta, mahsulünün bedeli ile borcu-

nu ödedikten başka parasını bankaya tasarruf hesabına yatırabilmektedir. Samsun Ziraat Bankasının bu sene bütün müstahsillerine ve tarım kredi kooperatiflerine yaptığı yardım mükâarı 600 bin lirası bulmuştur. Daha bir kaç yüz bin lira ikraz olunacağı da öğrendim. Köylüye tasarruf hesabının öğretilmesinin de çok iyi neticeleri alınmıştır.

Çorlu civarındaki göçmen köylerindeki faaliyet

Çorlu (Hususi) — Yeniden kurulan 200 zer evli Ulaş ve Marmaracık köylerine göçmenler yerleştirilmiş fen memurlarının nezaretinde arazi tevziine ve Çorlu ziraat meurunun idaresinde de artiziyen usulile kuyular açılmağa başlanmıştır.

Bundan başka köyleri birbirine ve kazaya bağlamak için telefon şebekesinde de tamirat ve ihtiyaca göre ilâveler yapılacaktır. Kaymakam Niyazi Ülkü bu işlerle yakından alâkalanmaktadır.

Sivas vilâyet Parti kongresi

Sivas (Hususi) — Vilâyet Öcümhuriyet Halk Partisi kongresi başlamış, üç gün devam ederek dağılmıştır. Kongre kazalardan gelen mümessillerinde iştirakile 52 murahhasın ve birçok dinleyicilerin önünde Parti başkanı Nazım Tokerin bir nutku ile ayrılmıştır. Parti başkanının nutuklarından sonra Reiscümhur İsmet İnönünün Kastamonu vilâyet kongresinde irad ettikleri kıymetli ve değerli nutukları okunmuş ve Parti başkanı bu nutkun her yönde bir Parti düsturu olduğunu söylemiştir. Bu sözleri müteakib ruznamede yazılı şeylerin konusulmasına geçilerek kazalardan gelen dilekler okunmuş, bunların üzerlerinde icab eden incelemeler ve gereken faydalı konuşmalar yapılmıştır.

939 yılına aid merkez ve kazaların bütçeleri tetkik edilmek üzere bütçe encümenine havale edilmiş ve heveti umumiyede tetkike lüzum görülen dileklerin üzerinde lüzum gelen kararlar verilmiş ve Partinin iki yıllık faaliyetli çalışmalarına aid rapor tetkiki hesabat komisyonlarının raporları ittifakla kabul edilmiştir. Vilâyet İyönkurul seiminde Kâmil Kitabeci, Belediye reisi Adil Tarman Rahmi Çeltelik, Ahmed Güze, Nüzhet Cubukeu, Etem Tanrıverdi, Tahir Divrik, Şakir büyük Parti Kurultayına Sivas mümessilli olarak belediye reisi Adil Tarman, Şakir Toma, Etem Tanrıverdi, kaza mümessillerinden Kemal Öter seçilmiştir.

İpsalada encümen azalığı seçimi

İpsala (Hususi) — Müntehibi sanilerin iştirakile belediye salonunda toplanılarak vilâyet meclisi umumî azalığı seçimi yapılmıştır. Bu seçimde müntehibi saniler arasında eene evvelki meclis azası bulunan Cümhuriyet Halk Partisi Başkanı Rıza Saygı seçilmiştir. Meclisi umumî yedek azalığına da Etem Özsoy seçilmiştir.

İzmirde bir cinayet davası

İzmir 25 (Hususi) — Bundan 4 yıl önce Narlıdere'de nalband Mustafayı pusı kurmak suretile öldürmekten suçlu ve mevkuf aynı kövden Bektaş oğlu Hasan hakkında verilen idam kararı Temyizce tasdik olunmuş, ancak Temyiz heyeti umumiyesi tarafından nakzedilmiştir. Nakza uvarlarken yeniden cereyan eden muhakemede iddia makamı suçlunun ceza kanununun 450 inci maddesinin 4 üncü fıkrasına uvarlarak tecziyesini istemiştir. Bu madde idama bedel ağır hapis cezasını müstelzimidir.

Payasta birçok kaçak vaha'andı

Payas (Hususi) — Hatavdan geçerek gelen birçok yolcuların bavulları gümrükte aranırken müteaddid kaçak eşya bulunmaktadır. Gecen gün pasaportla gelen üç Haleblinin bavulu arandığı zaman mebzul miktarda kaçak eşya meydana çıkmıştır.

Muayene memuru bavulun vaziyetini hoş görmiyerek tahtalarını açmış, bavulların altındaki dış kapağın astarı arasında yapılan ayrı bir yerde ipeklî ve yün kumaş bulunmuştur.

Bavulların yanlarındaki tahtaların arasına da külliye'li miktarda ufak esans şişeleri yerleştirilmiştir. Bazı yolcular ceplerine ve çizmelerinin içine ufak saat koymaktadırlar. Hülâsa hergün iki üç kaçakçılık hâdisesi vuku bulmaktadır. Kaçakçıların hemen hepsi Suriyelidir.

Geçenlerde gene bir yolcunun eski bir yorganının içinde ipeklî eşya bulunmuştur. Bu iki ay zarfında gümrükçe bulunan kaçak eşya nisbet kabul etmez derecede çoktur.

Yurddan Resimli Haberler

İzmirde eski ve yeni el emekleri ve kıyafet sergisi açıldı

İzmir (Hususi) — Halkevi salonlarında açılan eski ve yeni el emekleri ve kıyafet sergisi büyük bir alâka uyandırarak iki gün içinde binlerce kişi tarafından ziyaret edilmiştir. Bayan Şehime Yunusun riyasetinde, son zamanlarda müsbet bir şekilde çalışarak güzel eserler veren İzmir Halkevi, eski kıyafetlerin toplanması ve eski Türk sanat eserlerinin tasnifinde cidden büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır.

Serginin en şayanı dikkat noktası, tarihte adı geçen yerli tiplerin fotoğraflarından istifade edilerek 400 senedenberi erkeklerimizin ve kadınlarımızın arkalarına geçirdikleri elbise modellerinin bir araya toplanmasıdır.

Sonra, sergide arkeoloji salonuna geçiyorsunuz. Burada ufak bir vitrin içinde itina ile muhafaza olunan bir kadın büstü herkesi alâkadar ediyor. Bu, tari-

rihi araştırmalarla son zamanlarda bulunmuş, İzmir adındaki amazonun büstüdür. Milâddan 3 asır evvel İzmirde yaşamış olan bu amazon kahramanlığı ile Akdenizde adı alem olmuştu.

Aynı köşedeki yüzük taşları içinde bilhassa iki tanesi nazara çarpmaktadır. Biri altı buçuk kırat ağırlığındaki koyu yeşil bir zümrüdtür. Arkaik devrine aid olan bu taşın üzerinde Jüpiter, Apollon ve Mars'ın timsalleri henüz mânası anlaşılamiyan bir Elen harfi vardır. Diğer taş da açık mavi renkte bir yakuttur. Bunun üzerinde İpokamp denilen, yarı at, yarı balık şeklindeki canavarın üstüne binmiş Anfirit deniz perisi görünmektedir. Bu yüzük milâddan evvel beşinci asra aiddir.

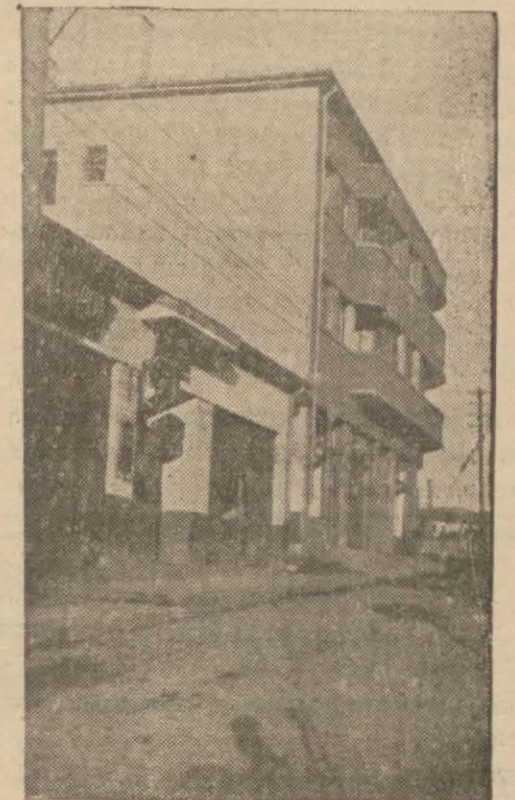
Sergiyi 2 günde 3,000 kişi ziyaret etmiştir.

Sivasta imar faaliyeti

Sivas (Hususi) — Sivas orta Anadolu'da büyük imar hareketlerine en fazla ehemmiyet veren bir şehir olmuştur.

Son yıllar içerisinde şehir istasyona bağlayan İsmet İnönü caddesi üzerinde modern teşkilâtli yeni bir çok binalar kurulmuş ve caddeden başa parke lenmiştir. Cumhuriyet caddesi ve meydanı da parke ile döşenmiş, iç mahallelere doğru bu faaliyet ilerletilmiştir.

Ayrıca Cumhuriyet caddesinde de yeni, yeni binalar yapılmaktadır. Yarı kında kıymetli valimiz Nazım Günerin memlekete olan faaliyetli çalışmalarile orta Anadolunun en büyük kültürel kaynaklarından olacak olan Halkevi de 200 bir lira sarfı ile bütün teşkilâtli Cumhuriyet caddesi üzerinde kurulmaya başlanacaktır. Binanın yapılması için mimarlar arasında açılan müsabakaya 14 mimar iştirak etmiştir. Maketlerin hepsi birbirinden güzel ve çok orijinal mahiyettedir. Bu maketler Cumhuriyet Halk Partisi İyönkurulunca incelenecek, Nafia Vekâleti tarafından da gözden geçirilerek birinciliği karanana yaptırılacaktır. Yeni Halkevinin kurulması memleket için büyük bir iftihar sayılabilir. Nümuneye çiftliği civarında Sümerbank tarafından yaptırılan büyük çimento fabrikası ikmal edildikten ve istasyonda yükselen

Sivasta yeni yapılan binalardan biri

cer atölyesi faaliyete geçtikten sonra da iş hacmi daha çok genişleyecek ve çimentonun maliyet fiâtının ucuzlamasından yeni bir çok binaların yükselmesi ile güzel Sivas daha güzel bir manzara almış olacaktır.

İzmirde 13 yaşında bir çocuk kazaen kardeşini yaraladı

İzmir (Hususi) — Dikilide, Gazipaşa caddesinde 54 sayılı evde oturan eski Sandıkemini Sezainin 13 yaşındaki oğlu Emin, babasına aid tabancayı karıştırırken ateş aldirarak kardeşi Nuriyi ağır surette yaralamıştır. Suçlu çocukla, tabancayı muhafaza etmiyerek hâdiseye sebebiyet veren Sezai Adliyeye verilmişlerdir.

İzmirde 15 yaşında bir kızın iddiası

İzmir (Hususi) — Müddeiumumiliğe istida ile müracaat eden Sabiha adında 15 yaşında bir kız Halil tarafından ifgal edilerek tecavüze uğradığını iddia ve dava ikame etmiştir. İfadesine müracaat edilen Halil, Milâsta tanıştığı Sabihanın kimsesiz bir kız olduğunu, bir gözü takme olduğu için takma göz satın almak üzere beraberce İzmir geldiklerini, İkiçişmelikte yerleştikleri bir aile evinde sevişmeğe ve hatta karı koca hayatı yaşamağa başladıklarını itiraf etmiş, eğer kız kirletilmişse, evlenmeğe hazır olduğunu ilâve etmiştir.

Çorluda ekmek ucuzladı

Çorlu (Hususi) — Gıda maddeleri satan esnaf ve hususile ekmekçileri sıkı bir kontrol altına alan belediye reisi Şahab Arman halka iyi ve ucuz ve pişkin ekmek yedirmek gayesile eski belediye meclisinin 11,5 ve 9,5 olarak narhlendirdiği ekmeğin 10 ve 7,5 ku-

Kayseri Parti delegelerine verilen ziyafet

Kayseri (Hususi) — Cumhuriyet Halk Partisinin kongre toplantısı yapılmış ve vilâyet dahilinden yüzen ziyafet delege kongreye iştirak etmiştir. Kongreden sonra delegelere bir ziyafet verilmiştir. Resim, ziyafetten bir intibadır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

Hasan Bey geçen gün Babâliden geçiyordum.

... Bir tanıdık uzaktan beni gördü, yanıma geldi, elimi sıkı.

... Nasılsın üstad? dedi. Halbuki ben üstad filân değilim.

Hasan Bey — Babâliden bir kere gelip geçtin ya, üstad olman için bu kâfidir.

Hâdiseler Karşısında

ZEYTİNYAĞI

Dostum, zeytinyağı şişesini masanın üzerine koydu:

- Halis Ayvalık!
- Dedi. Işığa tuttu, rengine baktı:
- Kehribar gibi!
- Tipasını açtı, kokladı:
- Mis, mis!
- Salata tabağına eğdi. Tabağın üzerinde gezirdi. Şişedeki zeytinyağı, damla damla salataya aktı:
- Şimdi oldu:
- Dostuma sordum:
- Bu zeytinyağı nereden aldın?
- Balıkpazarından!
- Halis Ayvalık yağı olduğunu nereden biliyorsun?
- Bana satan adam halis Ayvalık diye sattı. Üzerindeki etiket de öyle! Güldüm. Yüzüme aksi aksi baktı:
- Neye gülüyorsun?
- Üzerindeki etiket «Ayvalık» olabilir. Satan da sana Ayvalık yağıdır diyebilir. Fakat bu yağ Ayvalık yağı değildir.

Bu sefer dostum güldü:

- Ben, dedi, yağı kaçakçıdan aldım. Balıkpazarında bir dükkândan aldım. Belediyesi olan, yiyecek maddeleri daima kontrol edilen bir şehrin,

en büyük çarşısında «Ayvalık yağı» adıyla satılan yağ muhtakak Ayvalık yağıdır.

- Hüsnü niyet sahibisin.
- Makulüm!
- Sen gazete okumuyorsun galiba!
- Okuyorum.
- Dışarıdan madeni yağ getiriyor, bu madeni yağları en kötü yağlarla karıştırmak suretile senin «Ayvalık yağı» dediğin yağı elde ediyorlarmış.
- Bu işi nerede yapıyorlarmış?.. Şehir haricinde, gizli bir yerde mi?
- Hayır, Balıkpazarında kurdukları imalâtanelerde..
- Dostum gene güldü:
- Balıkpazarı gibi, Belediyenin kontrolü hiç eksik olmayan bir yerde buna imkân var mı?..
- Hüsnüniyet sahibisin!
- Hayır makulüm!
- Ya bu benim dediğim doğru çarkarsa... Gene, «ben makulüm» diyecek misin?
- Tabii diyeceğim.. Çünkü makul insanlar hiçbir zaman, aklın kabul etmeyeceği şeyleri akıllarına getirmek istemezler.

ISMET HULÜSİ

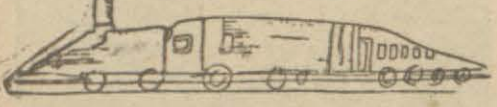
Bunları biliyor mu idiniz?

Yaman bir çift akrobat

Bu akrobat çiftin yaptığı oyunlar harikâdedir. Kadın epeyce ağır olmasına rağmen küçük bir tenis raketine dayanarak resimde gördüğünüz şekilde fırıldak gibi dönmektedir.

Timsah trenleri

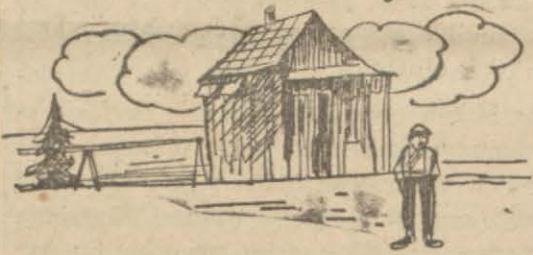
Bundan altmış sene evvel icad edilen bu timsah trenleri, bugünün elektrikli trenlerinin babası sayılmaktadır.

Kaybolan insanları bulan adam

Bu zat Newyorkludur, ismi Eisenberg'tir. Kaybolan insanları bulmakla şöhret bulmuştur. Kendisine 75 bin erkeği ve 12 kadını bulması için müracaat edilmiştir.

Tek insanlı köy

Amerikada Mişiganda Alkonada olan bu köyün tek bir köylüsü kalmıştır. Bu zat bu köyün hem vatandaşı, hem de belediye reisidir. Her sene mukannen günde kendi kendisine intihab mücadelesine hazırlanır, nutuklar verir, gizli reyile, kendi kendisini belediye reisliğine seçer. 50 yıldır, belediye reisliği yapmaktadır.

GÖNÜLİSLERİ

Bir mukayese

«Kocam bir... kaza neticesinde 5 yıl hapse mahkûm edildi. Şimdi hapishanede cezasını çekmekle meşgul ve arkadaşlarım bana tavsiye ediyorlar:

— Ayol, çocuğunuz da yok, diyorlar.

Kocam çılgın bir aşkla seviyorum, desem yalan olacak, fakat aramızda uzunca müşterek bir hayatın hatıraları var, kendisine dostça bağlıyım, amma kadın hayatında 5 yıl bir devir sayılır, ne dersiniz teyzeciğim?»

★

Bu mektubun son satırlarını okurken bir Fransız gazetesinde görmüş olduğum bir vak'ayı hatırladım:

Adamın adı dilimin ucunda amma, işte aksilik bir türlü bulup çikaramıyorum, her ne ise bu zat Havr civarında yapılmış bir cinayetin faili zannile tutulup mahkemeye verilmiş, adam masumiyet iddiasında, fakat bütün deliller aleyhinde olduğu için idama mahkûm edilmiş. Yalnız ortada hafif bir şüphe mevcud olduğundan jüri heyetinin «ha-

filetici sebebler» kaydı ile bu hüküm ebedi hapse çevrilmiş ve adam Güyan zindanlarına yollanmış...

Adam el'an masumiyet iddiasında, Fransada kalmış olan karısı da kocasının yanına gidebilmek için müsaade almak üzere sağa sola istida yağdırmakla meşgul...

Nihayet müsaadeyi almış, gitmiş, malûm ya Güyan zindanlarında mahkûmlar yarı serbest hayat yaşarlardı, kadın da oraya yerleşmiş, bir nevi mahkûm hayatı yaşamağa başlamış.

Geçen gün okumuştum, bakınız adamın adı hatırıma gelir gibi oldu, galiba Sezeck idi. Her ne ise lehinde yeni deliller bulunmuş, 7 sene farkla davası tekrar görülecekmiş.. Az evvel mektubunun bir kısmını okuduğunuz genç kadının kocası neden mahkûm oldu. Kazanın haysiyet kırıcı bir ciheti var mıdır, yok mudur bilmiyorum. Fakat mahkûmiyeti nihayet 5 senedir ve kadının benden ne yapması lâzım geldiğini soruyor.

Anlıyorum ki kararımı daha evvel vermişim, bana sorgusu sırf «şeklen» yapılmış bir müracaatten ibarettir.

TEYZE

Kadın Köşesi

Tipinize yaraşan modeli seçiniz

Muhitinizde bırakacağınız tesirde, tipinize tanınmış olmanın pek mühim rolü vardır. Bu tip, yalnız incelik, dolgunluk, uzunluk, kısalık meselesi değildir. Göz, saç, kaş renginin, yüzün şeklinin, hâsılı her şeyinizin bunda bir yeri vardır. Bu saydığımız şeylere nazaran bugün kadının tipleri arasında en çok şu üçü göze çarpmaktadır: Klâsik tip, sporcu tip, egzotik tip

Acaba klâsik tipte misiniz?

Orta boylu musunuz? (1,58-1,63 arası) bizde bu ölçü biraz daha indirilebilir. Çünkü bizim uzunlarımız azdır. Zayıf denemeyecek kadar ince misiniz? Omuzlarımız geniş ve yuvarlak mı? (Kemikli değil), kalçalarımız ne dardır, ne de şişman, yani tam bir kadın vücudüne uyacak şekilde yuvarlak mı? Bacaklarımız ne ipince, ne de kalın değil de dolgunca ve biçimli mi?

Eğer böyle iseniz, klâsik tiptensiniz. Esmer, sarıgn, veya kumral olmanızın ehemmiyeti yoktur.

Klâsik tiptekiler şöyle giyinmelidir?

Gündüz için moda, fakat kibar ve pek göze çarpmayan renkler.. Kızıl, laciverd, siyah, tirol yeşili gibi... Sarışınınız so-luk gri de giyebilirsiniz. Gece için bazan beyaz pek yaraşır. Siyah tereddütsüz her vakit güzel gider. Genç bir kızsınız bu renklere tatlı mavi, pembe ve yeşili tercih edersiniz.

Daima düz renk ve düzgün yünlü kumaşlardan almalısınız. Bunların yaka-sına veya sentürüne açık renk bir garnitür koymalısınız. Emprimeyi severseniz, ya muntazam fasılah, muntazam hendes desenleri, ya da ufak çiçekli seçmelisiniz. Çünkü bu kumaşlar göze çarpmadan hoş giderler.

Sporcu tipte misiniz?

Eğer omuzlarınız; dardır, kalçaları-nızdan bariz surette genişse, eğer boyunuz uzunsa, yani (1,60) geçiyorsa ve eğer bacaklarınızda yün çoraplar, ayak-larınızda basık ökçeli ayakkabılar hoş görünüyorsa hiç şüphesiz bu tiptensiniz.

Nasıl giyinmelisiniz?

Göğsünüz pek küçükse bluz yerine örgü puloverler giyersiniz. Spor elbiselere pek uyar, daha da orijinal olur. Çünkü puloveri herkes giyemez. Düz renk etek üstünden kareli spor caketler size çok yaraşır. Önden iki sıra düğmeli, u-

Mahkemelerde

Randevucu Atinanın muhakemesine başlandı

Suçlu vekilinin gazetecilerin fotoğraf almamaları hakkındaki talebi mahkemece rededildi

Atina ve diğer suçlular mahkeme huzurunda

On senedenberi Beyoğlunda randevu evi işleten ve genç kızları türlü desiselerle fuhşa teşvikten suçlu bulunan Atina ile suç ortaklarının muhakemelerine aslıye birinci ceza mahkemesinde dün başlandı.

Mahkeme salonunun kapısı ve bütün civar koridorlar, saat 14 ten sonra hıncahınç dolmuş bulunuyordu. Herkes, şöhreti bilhassa son zamanlarda bütün İstanbul'a yayılan Atinanın davasını dinlemek istiyordu.

Nihayet, mahkeme kapısı aralandı, mübaşirin sesi bütün koridoru boydan boya dolaştı:

— Atina, Katina, Zizi, Eleni, Mari-kaa!...

Mahkeme salonu heyeti hakimenin önüne kadar lebaleb doldu.

Suçlular ve suçlu vekilleri yerlerine geçtiler. Atina ile kız Zizinin vekâletini avukat Sadi Rıza ve Suad Ziya, diğerlerinin vekâletlerini de avukat Mihalaki deruhde etmişlerdi.

Duruşmaya, tesbiti hüviyetle başlandı. Atina, sorulan suallere cevaben babasının Manol olduğunu, İstanbulda doğup, şimdi 48 yaşında bulunduğu, Beyoğlunda Balo sokağında 3 numaralı hanede ikamet ettiğini söyledi. Bu arada reis kendisine şu suali sordu:

— Geçmiş mahkûmiyetin var mı?

— Bugüne kadar hiçbir mahkûmiyetim yok. Amma, şimdi iki buçuk aydır mevkufum.

Bundan sonra Zizinin hüviyetini tesbite geçildi. Reis sordu:

— Adın ne?..

— Anastasiya. Amma, küçük adım da var; Zizi. Evliyim.

— Ananın adı ne?

— Atina.

Diğer maznunların da hüviyetleri tesbit olunduktan sonra 4 üncü sorgu hâkimliğinin son tahkikat açılmasına dair, kararı mahkemede okundu. Kararda, hülâsaten şunlar yazılı idi:

fak devrik yakalı, kupu düz bir manto, (isterseniz ceplerine, kollarına da kürk koydurabilirsiniz) ile, önü yüzünüze doğ-

«Suçlu Atina, 10 senedenberi Beyoğlunda evinde ve eski ikametgâhında gizli randevu evi işletmek, kadınlarla erkekleri buluşturmak ve genç kızları ifşal ile fuhşa teşvikten maznundur. Harikliya, Eleni, Bedia, Melâhat, Nejdet, Fatma, Şükran ve sairer gibi genç kızları para, saadet, lüks hayat vâdilerle fuhşa sürüklediği ve Katinanın da bu icraata Bursa sokağında bulunan evindeki faaliyetle iştirak eylediği, Zizi ve diğer suçluların, suçta iştirak ettikleri, delillerle, sübut men tabesinde görülmüştür. Katinanın bundan başka Sultana, Hicran, Kristina ve saireden mürekkep 6 genç kıza Beruta sevkettiği de sabittir. Atina ile Katinanın ceza kanununun 436, 69 ve 524 nci maddelerine göre, Zizi ile diğerlerinin 436 nci maddeye tevfikan, muhakemeleriyle tecziyeleri istenir.»

Bundan sonra Müddeiumumî dava mevzuunun ahlâki umumiye aleyhindeki cürümlerden madud bulunmasını binaen, ceza muhakemeleri usulü kanununun 375 inci maddesine tevfikan duruşmanın hafi olarak cereyanını istedi. Mahkeme bu talebi kabul ederek duruşmanın gizli yapılmasına karar verdi.

Dünkü celsede, avukat Sadi Rıza, gazetecilerin fotoğraf almalarına izin verilmemesini mahkemeden talep etmiş ise de, müddeiumumî Remzi buna şu cevabı vermişti:

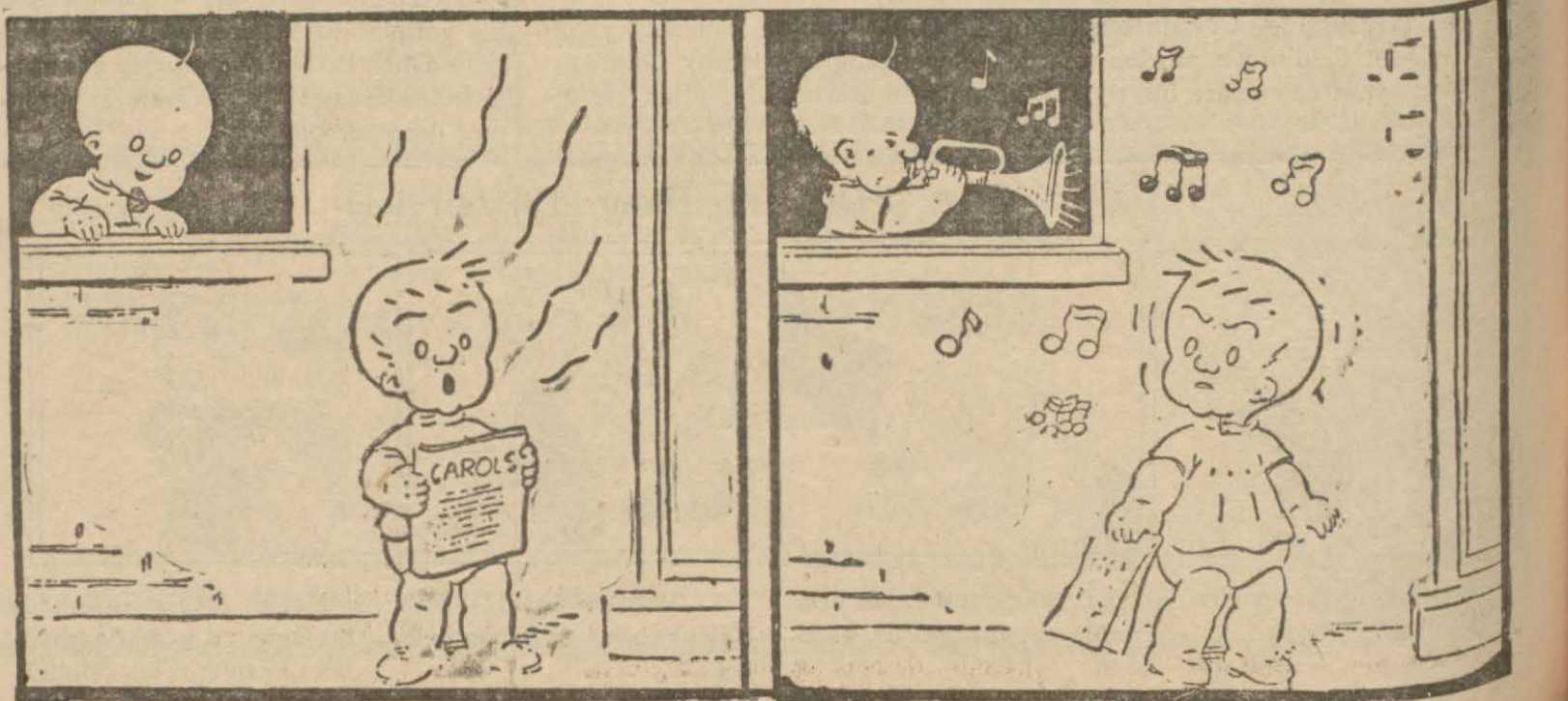
— Gazetecilerin, âmmeyi alâkadar eden bir davada fotoğraf almalarının bir mahzuru yoktur. Hattâ bu, âmme menfaati bakımından faydalıdır da... Mahkeme, suçlu vekilinin talebini kabul etmedi.

Ve halk dışarı çıkarak Atinanın he-sabları kapalı celsede görüleğe baş-lardı.

Dün dava ile alâkadar birçok kadın ve genç kız, mahkeme kapısında bek-leşmekte idiler.

Bacaksızın maskaralıkları:

Şarkıcı

Hoş Sözler

İlacın faydası

Doktor, hastası kadını ikinci defa ziyaret ediyordu:

— Nasıl bayan, dedi, ilacımın faydasını gördünüz mü?

— Teşekkür ederim doktor, çok faydasını gördüm. İlaç almadan evvel o kadar dermansızdım ki; çocuğumu bile dövmüyordum. İlaç aldıktan iki gün sonra çocuğum şöyle dursun, kocamı bile dövdüm.

★

Sadakat

Yeni evliler arasında:

— Bana sadık kalacak mısın?
— Senin bana sadık kalacağın kadar.
— Eyvah!

★

Kesecek

Bayan oturmuş, dalgın dalgın, meraklı bir roman okuyordu. Dadı odaya girdi:

— Bayan çocuğu kaybettim...
— Ayhından keserim.

★

Anladım

Büyük ayaklı kadın bir çift iskarpın alacaktı.

— Ben, dedi, öyle bir çift iskarpın isterim ki.

Mağaza sahibi kadının ayaklarına baktı:

— Siz söylemeden anladım bayan, dedi. İçerisi çok büyük, fakat dışı çok küçük olsun değil mi?

★

Karakolda

— Bay komiser, çalırdığını haber verdiğim gerdanlığı buldum. Meğer çalınmamış; gardrobun altına düşürmüşüm.

— Çok geç kaldınız bayan...
— Neye?
— Hırsız tutuldu bile!

★

Şık hizmetçi

Genç, şık hizmetçi, anahtar deliğinden bayanın odasına baktı:

— İşte, dedi, bayan gene benim elbiselerimden birini giymiş, aynada kendisini seyrediyor.

★

Yanlışlık

Hizmetçi kahveyi getirdi. Bay bir yudum aldı:

— Aferin, dedi. Bugün kahveyi çok iyi pişirmişsin.

Hizmetçi şaşırdı:
— Yanlışlık olacak bay, belki kendi kahvem size getirmişimdir!

★

Tedbirli

Kadınlar konuştular:

— Kocamdan ayrılmak istiyorum, fakat...
— Fakat?
— Henüz bir yenisini bulamadım, daha arıyorum!

★

Unutmadım

Serseri ayaklarını çoraplarıyla birlikte yikiyordu. Arkadaşı gördü:

— Ne yapıyorsun, çoraplarını çıkarmayı unutmuşsun.
— Hayır unutmadım, çoraplarım da kirlil!

★

Bıraktım

Memur sigara içiyordu. Âmiri gördü:

— Sizi çalışırken sigara içmekten menetmişim.
— Ben de bıraktım bay.
— Neyi, sigarayı mı?
— Hayır, çalışmayı!

★

Nezaket

Hırsızlar, nazik adamın karşısına çıktılar:

— Çıkar paraları.
Nazik adara cevap verdi:
— Nezakete muamele etmesini bilmiyor musunuz, lütfen paralarımızı çıkarınız deseniz ağzınız mı aşırır?..

Müşteri — Bir çift kadın çorabı istiyorum.

Tezgâhtar — Karınız için mi, yoksa dcha iyi bir şey mi vereyim?..

— Ona imzasız mektublar yazıyorsun ha?.

— İmzasız yazmıyorum. İmzasız mektub yazmak ahlâksızlıktır, dediler. Ben de mektubların altına aklıma gelen isimleri koyuyorum.

— Gene bana darıldın değil mi kocacığım?..

Uşak — Karınız geceyi nerede geçirdiğimizi biliyor mu?

Bay — Ya ben biliyor muyum da!..

— Çok kuvvetli bir piyanisttir.
— Mademki çok kuvvetli, piyanoyu yüklenip götürsün, başka bir yerde çalsın!

Hayır, dünyada hiçbir san'at eseri böyle tenkid edilemez!

“Aynaroz Kadısı,, na hücum edenlerin görüşleri doğru olsaydı Gogol “Müfettiş,, i, Marcel Pagnol “Topaz,, i, Şarlo “Şehir ışıklarını Fuzuli “Şikâyetname,, sini, Dumas tarihi eserlerini yazamazlardı

Yazan: Fikret Adil

Aynaroz Kadısı münasebetle yapılan neşriyat bana Namık Kemal «Vatan - Silistre» si, Yakub Karinin «Bora» sı üzerinde yapılan münakaşaları hatırlattı, ve kendi kendime şu suali de sordum:

— Bir eseri böyle bir zaviyeden tetkik etmek doğru mu?

Bir hayli düşündükten sonra bu suale menfi cevap verdim:

— Hayır, dünyada hiç bir san'at eseri, böyle elde bayrak, ağızda vatan, millet sözleriyle tenkid edilemez. Aksi takdirde, her eseri, bu gözle görüp sahibini vatan hiyaneti ile itham etmek kabildir.

Her şeyden evvel şunu söylemek isterim ki, maksadım, Aynaroz Kadısını müdafaa etmek veya batırmak değildir. Bu piyes iyi veya kötü olabilir. Bu piyes bir şaheser veya alelade bir şey olabilir. Bu noktada beni kat'iyyen alakadar etmez. Tekrar ediyorum, istediğim şey, bu piyes münasebetle ortaya çıkarılan demagojik neşriyatın etrafta uyandırdığı akislerin bir davul sesinden ibaret olduğunu göstermektir.

Aynaroz Kadısına yapılan bu hücumlar şu noktada birleşiyor:

Eserde, Osmanlı imparatorluğunun muayyen bir zamanında, en büyük mevkiileri işgal eden yüksek rütbeli idare adamları bir takım akla ve hayale gelmez dolaplarla ona benzer dolaplar çevirmek isteyen bir papazın üstüne çullanmışlar ve herifi dimdizlak soymuşlar. Hiç böyle kepezelik olur mu imiş? Bu devirde sanki namuslu adam yok mu imiş? Ecdadımız bu şekilde göstermek kendi kendimize hakaret olurmuş.

Meseleyi böylece vazettikten sonra, hallini, gürlütu koparan üstadların ve telmizlerinin kafalarına dank dedirtmek için, iptidai bir şekilde sualli ve cevablı olarak ele alalım.

S — Aynaroz Kadısı nedir?

C — Bir komedi.

S — Komedi ne demektir?

C — Bizim bildiğimiz oyun.. gülünçlü bir oyun. Amma müsaade ederseniz bir lûgate bakayım.

S — Peki, bakınız, ne diyorsa söyleyiniz?

C — Cemiyetin âdetlerini, gülünç taraflarını, «vice» lerini göstererek seyircileri gülmeğe teşvik eden dramatik nesir; içinde müşterek hayata aid bir aksiyon temsil edilen ve insanların âdetlerini, kusurlarını veya gülünç taraflarını eğlenceli bir tarzda tersim eden tiyatro eseri.

— Aynaroz Kadısı bu tariflere uygun bir eser midir?

C — Uygun amma.. Cemiyetin hep fena taraflarını göstermiş.

S — Lûgatten okuduğum tarife uyuyor mu, uymuyor mu?

C — Uyuyor. Lâkin dediğim gibi o zamanın adamları hep böyle mi imiş? Ne diye...

S — Sen bir devrin tarihini, bir komediden mi öğrenirsin, yoksa mektebde okuduklarından mı?

C — Elbet mektebde okuduklarımdan.

S — O halde ne demek istiyorsun? Bir komediden hem de maksadına ulaşmış bir komediden ne arıyorsun?

C — Milletimi tahkir etmemesini istiyorum.

S — Zatiâfiniz Topaz isimli Fransız piyesini gördünüz mü?

— Gördüm. Türkçesini Şehir Tiyatrosu oynadı. Filmni de seyrettim. Çok meşhur bir piyes.

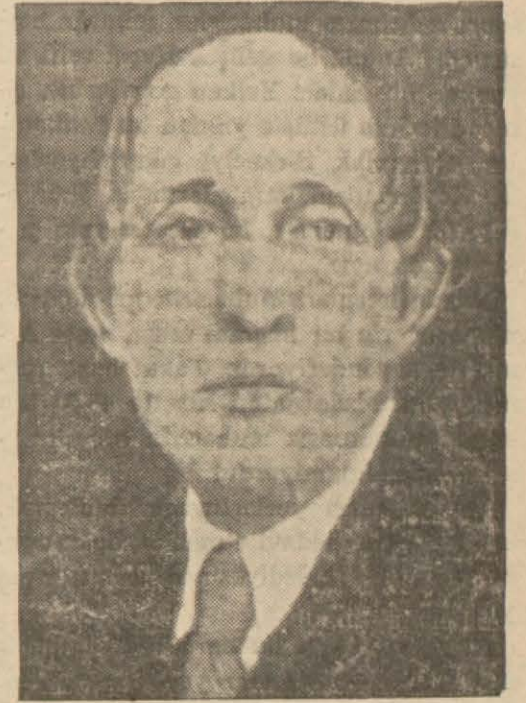
S — Bu piyes Fransada kaç defa oynandı?

C — Zannedersem 300 defadan fazla. Bütün dünyada da oynadı.

S — Piyesin içinde bir tek namuslu adam var mı idi?

C — Vardı amma, sonradan o da ötekilere uymak mecburiyetinde kaldı.

S — Topaz piyes ve filminden dolayı siz bütün Fransayı ve bütün Fransızları hır-

Müşahipzade Celâl

sız, dolandırıcı ve vatan haini mi zannediyiniz?

C — Hayır. Bu bir komedi. Muayyen bir sınıfın kirlî çamaşlarını gösteriyor.

S — Güzel. Lehinize bir iyi not veriyoruz. Şimdi bu suale cevap veriniz. Topaz oynanırken veya oynandıktan sonra hiç bir Fransız muharriri veya müte-

fekkiri veya halktan biri, eline üç renkli bayrağını alarak vatan tehlikede, namusumuz beş para oldu, haysiyet!.. İzzeti nefis diye feryadı bastı mı?

C — Hayır. Bilâkis müellifi meşhur oldu.

S — Fransa nasıl idare edilir bir memleketdir?

C — Cumhuriyet usulü ile.

S — Türkiye?

C — O a öyle. Fakat biz henüz cumhuriyet rejimine yeni girdik, inkılâb..

S — Malûm.. malûm.. Topaz hangi devrin ahlâkını tehvil ediyordu?

C — Cumhuriyet rejiminin?

S — Aynaroz Kadısı?

C — Osmanlı imparatorluğunun.

S — Biz cumhuriyet rejimini kurmak için neyi yıktık?

C — Sultanların rejimini?

S — Neden bunu yaptık?

C — Çünkü artık idare makinesi çürümüş, vatan tehlikeye girmiş, inhitat başlamıştı.

S — Böyle bir devrin idaresini tehvil etmek, o devri yıkarak yerine geçmiş bir rejimin aleyhine olabilir mi?

C — Ne münasebet?

S — O halde ne bağırıp çağırıyorsun?

C — Şey... Evet.. fakat.. Bununla beraber..

S — Kes! Suallerime cevap ver. Aynaroz Kadısı piyes olarak oynandı mı?

C — Oynandı. Hem de çok oynandı, ve halk katıla katıla güldü.

S — Bir piyes nasıl oynanır, bilir misin?

C — Piyes yazılır, tiyatroya götürülür, verilir. Kabul edilirse oynanır.

S — Hemen mi oynanır, yoksa bir muamelesi var mıdır?

C — Vardır. Piyes kabul edilince, Ankara, matbuat umum müdürlüğüne gönderilir, tasdik ettirilir.

S — Piyesin oynanmasında bir malîzur varsa tasdik edilir mi?

C — Etmezler.

S — Matbuat umum müdürlüğü nereye bağlıdır?

C — Dahiliye Vekâletine.

S — Oradaki adamlar bir piyesin mahzuru olup olmadığını ayırd edebilecek kimseler midir?

C — Öyle olmasa lâzım gelir. Aksi takdirde o mevkie geçemezler, geçseler bile liyakatsizlikleri anlaşılır, değiştirilir, yerine ehilleri gelir.

S — Piyeset mahzur görmediklerine nazaran demek sizin ileri sürdüğünüz iddialar varid değildir.

C — !!.. (Devamı 10 uncu sayfada)

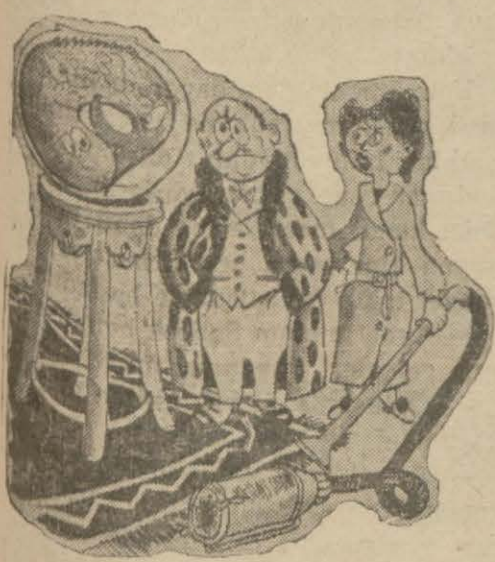
— Üç gündür açım bayan...
— Haydi git, daha fazla ısrar eden kocamı çağırırım.
— Teşekkür ederim bayan, fakat ben yanyam değilim!

— Karımın resmini dekolteyle mi yaptınız?
— Evet bay.. arkasındaki robin modası geçer geçmez resmi de kaldırıp atmamız diye..

Bayan — Daktilosile beraber ortada kaybolmuşlar.
Hizmetçi — Beni kıskandırmak için mi söylüyorsunuz bayan?

— Bu balığa bu kadar fazla yem verme, diye ben sana kırk defa söylemedim mi?

— Benim için, «nişan almasını bitmiyor» diyen sendin değil mi?

Eski Şehremi operatör Cemil Topuzlunun hatıraları

İstanbulda kolera salgını

Mevsim kıştı, hergün binlerce koleralı Gülhane parkının bulunduğu yere bırakılıyordu. Bu zevallıları nasıl ve nerede tedavi edeceğimi düşünürken hatırıma büyük camiler geldi. Evkaf Nazırı Ziya Paşa merhuma "Bazı camilerin Şehremaneti emrine verilmesi,, için telefon ettim. Ziya Paşa "Müslümanlara mahsus ibadethanelerin telvis edilmesine asla rıza gösteremem!,, cevabını verdi

Cemil Topuzlu:

— Balkan harbine aid hatıralarıma nihayet vermeden önce sıhhi bir afetten de bahsedeyim, dedi.

Muharebenin ilânından bir kaç gün sonra şehrimize muhacirler gelmeğe başlamıştı. Amma ne geliş... Hepsî sefil ve perişan bir halde. Yelken gemilerine, gimendiferlere üstüste yığılan bu bedbahtlar, aç, çıplak, Sirkeciye çıkartılıyorlardı. Köylerinden, kasabalarından öküz arabalarına binenler, bu suretle yola çıkanlar da ayrı...

Vakîâ, İstanbul Muhacirin müdüriyeti, muhacirlerin bir kısmını ceste, ceste Anadolu'ya gönderiyordu. Fakat buna rağmen şehrimizde daimî surette 40-50 bin hasta ve bakımsız muhacirin bulunmasının önü alınamıyordu!

İşte, bunları yerleştirmek, beslemek, hasta olanları tedavi etmek işi de az sonra İstanbul belediyesinin omuzlarına yüklenmişti.

Başımıza gelen bu derd kâfi değilmiş gibi, Çatalca tarafından yaralılar da gönderilmeğe başlandı. Harbiye nezareti, her nasılsa, bu hususta arzu olunduğu kadar büyük mekâsta hazırlanmamış bulunduğundan, yaralılar açıkta ve bakımsız bir halde kaldılar. Onlara bakmak ve hastanelere yerleştirmek vazifesini de bana, yani şehre verdiler.

Tahmin edemeyeceğiniz derecede ıleri olan o sefalet ve fecaati gözlerimin önüne getirince, hâlâ vücudum ürperir. Üstelik şehremanetin kasası bomboş, ne doktor, ne hastabakıcı, ne de hastane var. Velhasıl yok, yok, yok!

Bin müşkülât ile biraz para buldum. Şehirde ve Boğaziçinde bir çok büyük otelleri ve yalıları boşaltırdım. Böylece, şehrin muhtelif semtlerinde küçüklü, büyüklü doksana yakın hastane açtım. İşleri az çok yoluna koydum diye ra-

Cemil Topuzlunun şehremaneti iken alınmış bir resmi

hat bir nefes alacak gibi oldum. Fakat bu, mukadder değilmiş!

Bu esnada Kartaldaki askerler arasında bir de kolera çıkmasını mı? Şehirde ise sefalet son derece bulmuştu. Hastalıktan, her gün bir çok kurban veriyorduk. O derdlerin üstüne bir de kolera inzıman edince, artık vaziyetin fecaatini tasavvur edersiniz...

Ben, bütün ömrümce bu kadar yorulduğumu bilmiyorum. Hattâ bir kaç gece üstüste uyku bile uyuyamadım!

Sordum:

— Kartalda kolera neden çıktı?

Cemil Topuzlu, adeta hiddetle cevap verdi:

— Neçen olacak? İhmal, teseyyüb ve idaresizlikler! Bu yüzden Çatalca ve Hadımköyünde bulunan bütün askerî kuvvetlerimiz de mahiv ve perişan oldular. Bu faciayı size kısaca anlatayım:

Bir gün, Yakacıkta oturan akrabam-

dan biri, benim ile görüşmek üzere soluk soluğa Emanetteki odama girdi. Aynen şöyle dedi:

— Harbiye nezaretinin emri ile Rume- liye gönderilmek için Anadoludan gelen askerler, birkaç gün istirahat etmek üzere Kartal ve civarına yerleştiler. Fakat tabur zabıtları bununla iktifa etmiyerek, köyümüzdeki köşklere, bu meyanda benim köşküme de asker doldurdular. Ev- velki gün bir askerın anı surette hasta- landığını ve 24 saat bile geçmeden ödü- ğünü işittim. Bu hastalığın sarı olup ol- madığını bilmediğimiz için hepimiz de telâşa düştük. Lütfen bu vaziyete bir çare bulunuz!

Derhal, doktor arkadaşlarımdan birini Kartal ve Yakacık taraflarını teftişe gönderdim.

O zamanlar, Şehremanetine yakın olan evimde otuyordum. Gece yarısı, beni uyandırdılar. Bir de ne göreyim? Kartala gönderdiğim doktor, telâş ile yatak odama kadar girmemiş mi? Arkadaşım, gayet haklı olarak büyük bir heyecan içinde:

— Aman Paşam, dedi, Yakacıkta köş- ke gittim. Üst katta yatan bir askeri mu- ayene ettim. Hastalığı, kolera'ya benzi- yor. Derhal lâzım gelen tebibleri aldım. Sonra Kartala indim. Tabur zabıtları buldum. Meseleyi anlattım. Bana:

— Askerin hastalığı kolera değildir. Olsa olsa zâfadandır. Esssen ben de ya- rın taburumu alıp, İstanbul yolile Ru- meliye gideceğim. Telâşlanmayın, ceva- bını verdi.

Zabıtın bu sözleri üzerine tabii büsbü- tün telâşlandım. Kendisine acele etme- mesini söyledim. Fakat, zabıt lâf dinliye- ceğe benzemiyor. Bu endişe ile sizi gece yarısı rahatsız ettim.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Yazan: Sabih Alaçam

ZİRAAT

Armud ağaçlarında memeli pas hastalığı

Kimisinin havadan, kimisinin sudan olur dediği bu hastalık için ben de "Civarda ardıç ağacının bulunmasından olur,, cevabını verdim

Terzi Muharrem, bahçesindeki ar- mud ağaçlarında garib bir hastalığa rastlamış: Anlattığına göre canının sıkıldığı bir gün, çocuklarının kılıcından arta kalan yahud da her nasılsa dallar- da unutulmuş armudları keşfe çıkmış! İnce bir dikkatle her tarafı araştırır- ken birdenbire yaprakların ekserisin- de meme gibi bir takım kabarcıklar bu- lunduğunu farketmiş. Bu garib şeyler ne ola? diye düşünürken armudları u- nutmuş ve başlamış yaprakları toplama- ya...

Ertesi gün dükkânımda her gelene kumaşlarla birlikte bu garib manzara- lı yaprakları da göstermiş. Kimisi ha- vadan demiş, kimisi sudan demiş bir türlü terziyi tatmin edememişler. Şim- di de bana soruyordu:

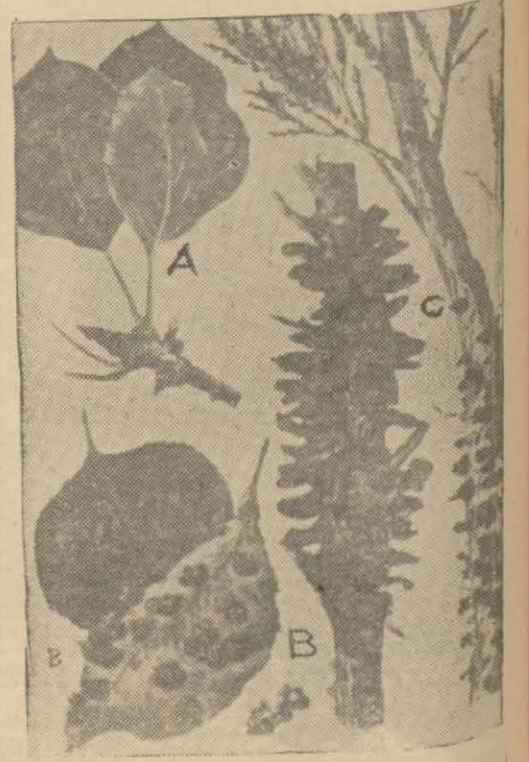
— Bu neden olur?

— Civarda ardıç ağaçlarının bulun- masından! dedim.

Kimisinin havadan, kimisinin sudan olur dediğine benim de ağactan olur deyişim büsbütün garibine gitti.

Armud yapraklarında görülen o tu- haf kabarcıklar «Memeli pas hastalı- ğı»nın alametleridir. Bu hastalığın ilk izlerine yazın tesadüf olunur. Memeli pasa tutulan ağacın yapraklarında ön- celeri, portakal rengine bir takım lekeler belirir. Sonradan bu lekeler git- tikce genişliyerek sonbahara doğru üstlerinde mememsi bir takım kabar- cıklar peyda ederler, yapraklarda bu leteyi ve kabarcıkları yapan fen dilin- de (Gymnosporangium Sabinae) deni- len, Üredine sınıfından bir mantardır. Armud yapraklarının döküleceğine yak- ın bu mantar, rüzgâra katılarak uçar ve o civarda rastlıyacağı ardıç ağaçla- rına yapışıp kalır.

Memeli pas mantarı, kışı mutlaka ardıç ağaçlarında geçirecektir. Ardıç olmiyan yerde ömrünü öteki yaza ulaş-

Armud ağaçlarında (Memeli pas) hastalığı

- 1 — Memeli pas hastalığının armud yapraklarında yaptığı lekeler.
B — Aynı hastalık yüzünden yapraklar üz- zerinde görülen memeler.
C — Memeli pas hastalığının ardıç ağacın- da yaptığı mantarlar.

tırması mümkün değildir. (Bu noktaya dikkat) memeli pas mantarı ardıç ağa- cı üzerinde de (dallarda) bir takım me- mecikler meydana getirir. Bu meme gi- bi kabarcıklar kuru havada koyu, es- mer, nemli havalarda açık esmer renk- tedirler. Zaman geçtikçe bu memeler buruşur ki tam bu sırada kemale gelen sporları, gene rüzgâra veya haşeretle katılarak yazlığa (!) yani armud ağaç- larına giderler.

Bu mevsim geçen sene armud yap- raklarında kırmızımtırak lekelerle rast- ladığımız ilk yaz aylarıdır.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Dünkü kısmın hülâsası

Hamdune henüz 13 yaşında iken Hamamcı Osman efendi ile evlendirilmişti. Osman efendi 50 ile 60 yaş arasında bir adamdı.

Hamdune evlendikten iki sene sonra bir kız çocuk doğurdu. Beslemesi Şazimend o gün mahallede surahî surahî serbet dağıtmağa başladı. Bu arada Hacer hanıma da uğradı. Kadıncağız doğum haberini öğrenince etek- leri zil çalarak derhal yeldirmesini gliydi. Serbet surahisini boş bir tursu kavanozuna boşalttı, sonra küçük Şazimendle sokağa fırladı, kosarak Hamdunelerin evine vardı.

[Roman devam ediyor]

Kapının zembereği üzerinde ta- kılı idi. Çekip açtı ve selle- mehüselâm içeriye daldı. Daha aşağı- da iken avaz avaz haykırmaya başladı:

— Gözünüz aydın ayol! Şükür Al- laha! Lâkin fena halde gücendim. Ağ- rın tutar da, haber vermek yok mu?

Evin içinde ağır bir tütsü kokusu hâ- kimdi. Herhalde, yukarıda, lohusanın ocağındaki mangala, oradaki mahalle karıları avuç avuç çöreo tu atıyorlardı. Hacerin bağırtısına cevap yetiştiren, Bedestenlinin Şeküre hanım oldu.

— Nerdesin, karı? Hamduneciğim, temindenberi seni sayıklayor. Yedi ma- halleye malûm oldu da, sen mi duyma- dın?

Bu Şeküre hanım da tuhaf bir ka- dındı. Onun için bir çok şeyler sövli- yorlardı. Ezcümle, genç kadınlara kar- şı olan zâfından ısrarla bahsediliyordu. Herhalde, o, her meclisin senliği idi. Her yere yetişir, paralanırcasına hiz- met eder, tükrih söyler, sırasında kalkıp oynar, küfürler savurur, perde biruna- ne hikâyeler anlatır, gene de ortalığı tirtir titretir, yıldırır.

Hacer, merdiven ayağında, içerisi kirli bezlerle ve çirkef ile dolu bakır leğenin üzerinden atılarak, yukarıya çıktı. Sağda, kapısı açık duran lohusa ocağının pamuklu perdesini iterek içe- riye girdi.

Son Posta'nın Romanı : 2

"Ah ne baygın bakışın var,

50 YIL
EWELKI
İSTANBUL

a beyaz şemsiyeli!,,

YAZAN
ERCÜMEND
EKREM
TALU

Bir kenarda te- temizce bir yer ya- tağı serili idi. İçin- de, al zemin üzerine kasnak işlemeli yorganın altında, kireç gibi siması, içeriye kaçmış göz- leri ve soluk dudak- larile Hamdune ya- tıyordu.

Yanıbaşında, yü- zü yeşil bir duvak- la örtülü, sınımsı kundağının içinde yeni doğan çocuk, gözleri kapalı, ana- sının rahminden baş- lamış bir rüyayı hâlâ takib ediyor gibi idi. Hacerin o- daya girmesile ha- sil olan şamata üze-

rine, duvağın altından, sıska bir kedi miyavlamasını andıran zavallı bir ses çıktı.

Karılar hep bir ağızdan:

— Bakındı haspaya, maşallah! Ha- cer teyzesini bildi! dediler.

Hacer doğruca yatağa koştu. Teklif- sizce, yorganın ucunu iterek, lohusa- nın yanına oturuverdi.

— Nasılsın?

— İyiyim, hamdolsun!

— Çok canın yanmadı ya?

— Hayır. Allah razı olsun ebe ha- nımdan!

— Eh! Seneye bir daha inşallah!

— Yook! Sakın ha! İstemem artık.

Öteden, Şaziye hanım denilen, ma-

Duvağın altından, sıska bir kedi miyav lamasını andıran zavallı bir ses çıktı

hale muhtarının kızkardeşi itiraz etti: — A, o nasıl lâkırdı? Cenabıhak ve- rince verir. Evamirine karşı durulur mu?

Hacer bir çam devirdi: — O vermedi ki! dedi; Hamduneci- ğim kaç yıldır evlâd hâsreti ile yanı- yordu.

Şaziye hanımın rastıklı kaşları çatıl- dı. Onda hiddet ifade eden gümrah bir geçirtî ile, Haceri payladı:

— Sus! Günaha giriyorsun! Şimdi açtırısın ağzımı, yello!

Hacer sustu.

Lâkin bu küçük hâdis, Hamduneye analık hazzını temin etmiş olan Erme- ni ebe'ye sözü intikal ettirdi.

Suyolcunun ka- rısı.

— Neme lâzım? dedi. Dini ayrı am- ma, zanaatının da ehli imiş doğrusu!

Ortada dolaşmak- ta olan ebe Esmâ hanım bu lâkırdı- dan aldı.

— Bu yolları biz de biliriz amma, hü- kûmattan korkarız.. diye mırıldandı.

Suyolcununki, de- virdiği çanı dü- zeltmek için

— Tabii! diye ce- vab verdi. Ehillili- ğiniz bizce de ma- lûm, kadımm. San- ki, demek istedim ki, o da, bu işi be-

cerdi.

Ebe hanım Ermeni meslekdaşının muvaffakiyetini inkârda ısrar ediyor- du:

— Çocuğun doğacağı varmış da on- dan, yoksa, haddine mi düşmüş gâvu- run, Allahın vermediğini zorla almak?

Gene hep bir ağızdan, kendisini tas- dik ettiler.

Çocuk birdenbire viyaklamağa baş- lamıştı. Annesinin, uzaktan: « Pişt, pişt»leri onu bir türlü susturamıyordu.

Kimi:

— Karnı açtı.. meme istiyor, dedi; ebe hanımın itirazına uğradı:

— Olmaz. Kırk sekiz saat geçmeden meme verilmez.

Kimi de, sanıldığına hükmedi- yordu. Buna cevaben de, dokuz evlâd sahibi olmuş, tecrübeli bir kadın sayı- lan Raziye hanım:

— Anoson kaynatın da kaşık kaşık ağzına akıtın tavsiyesinde bulundu. Hiç biri, odanın içini kaplayan sigara dumanı ile çöreo tu tütsüsünün o mini- mini ciğerlere verdiği ıstırabı kale al- mıyordu. Gene imdada yetişen Bedes- tenlinin Şeküre hanım oldu.

— Karılar! Odayı sabahı kahvesine döndürdünüz. Acık meydan verin de pencereyi aralayalım, içeriye temiz hava girsin! diye bağırdı.

Lohusa ile çocuğunun üzerlerini ört- tüler. Pencereyi iki parmak yukarıya sürüp, aralına bir terlik teki soktu- lar. Kapalı kafesin deliklerinden dışa- rıya fırlamak isteyen duman oracığa yığıldı.

Hamdunenin de nihayet bir hasta de- mek olduğunu, sükûne ve istirahat- e muhtac bulunduğunu düşünmüyerek kadınlar cene yarışıyorlardı. Mahal- lede, kendi meclislerine dahil bulun- mıyan kim varsa, her birine ayrı ayrı çengel takıp çekistirmeve başladılar.

— Ayol, imamın Sabbek hanımın baş- na gelenleri duvdunuz mu?

— Öyle imiş. Herif, üstüne evleni- yormuş.

— A, sahi mi? Belli idi amma. Son zamanlarda azdı idi, koca imam. Bu- dur vüzbâşının cenazesinde, bilirsin- mi? Ölüyü tezkiye ederken, lokma göb- lerini devire devire, yan odada ağlayan karılara bakıyordu.

— Sabbeke de oh olsun! Herifi bise- bütün kendime bend edeceğim, malına mülkünü üzerime ettireceğim diye az- mı büyü yaptı? Esmayı kendi başına sıçattı nihayet.

— Kimi alıyormuş imam, belli mi?

— Saraylı imiş, diyorlar.

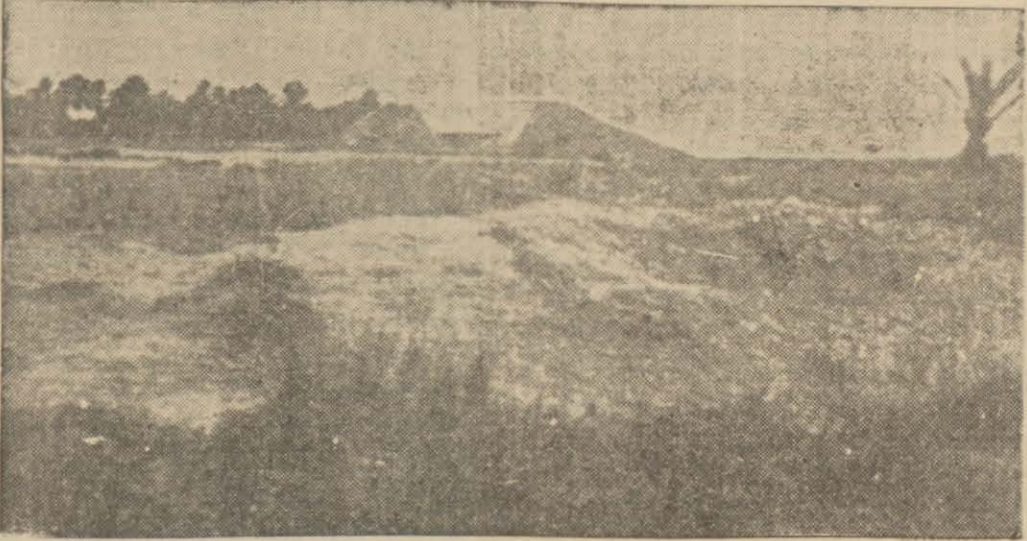
— Bari Hacerciğimi alsaydı. Başarı- dan nikâh geçmiş amma, olsun. Üç ay- lık gelirken dul kaldı. Gene de kız ka-

(Arkast var)

Haftanın Resimle hâdiseleri

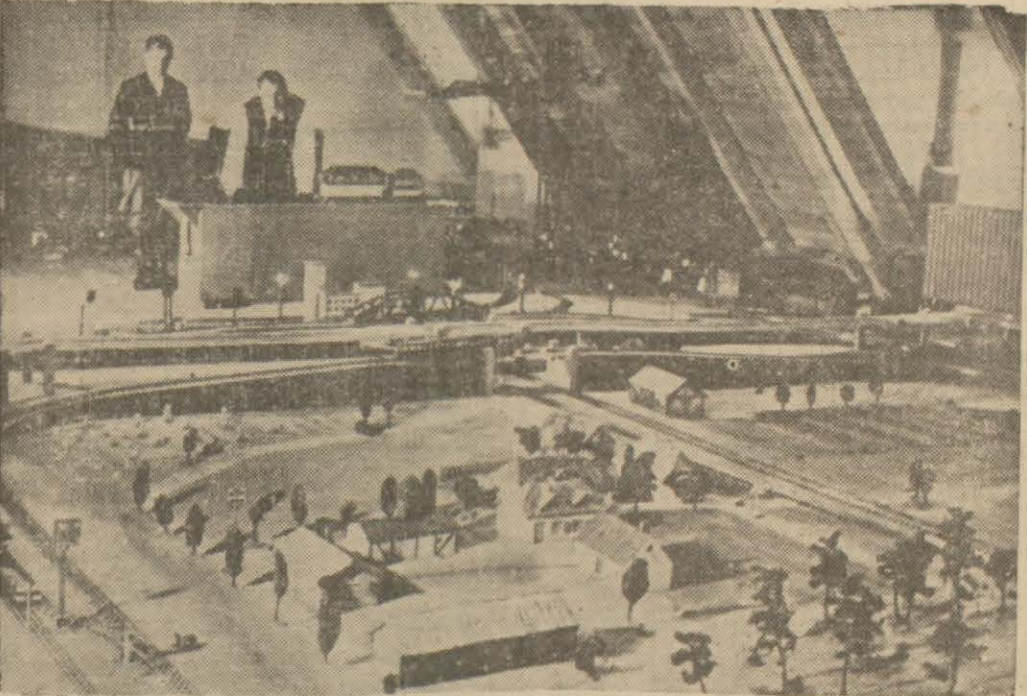
Avrupanın hristiyan milletleri Noeli hararetle tes'îd etmişlerdir. İngilterede İsveç kolonisine mensub genç kızlar bu münasebetle bir çay sofrası hazırlamışlar, yortunun vasfı müneyyizi olan mumlarla başlarını ve masalarını süslemişlerdir.

Tunustaki majino hattını gösteriyor. Ortada görülen şu tepe yer altı tahkimatının bulunduğu yerdir. Bu hat Libya'ya müteveccihdir ve gayrikabili işgaldir. Taarruzlara karşı büyük bir mukavemeti vardır.

İngilterenin eski Hariolye Nazırı Eden, Amerikada manifaturacılar birliğinin senelik büyük ziyafetinde nutuk söylerken

Almanyanın dört senelik iktisadi plânını idare etmekte olan Mareşal Göring, yeğeni ile birlikte kendi sayfiyesinde vücut getirdiği minyatür elektrik trenlerinin hakketlerini tecrübe ediyor.

Almanyanın Rayhsbank müdürü Dr. Şaht, geçenlerde İngiltereye bir seyahat yapmıştı. Resim, Dr. Şaht'ı İngiltere Devlet Bankası; Umum Müdürü Montagü Norman ile bir arada gösteriyor.

Tarihin okumadığımız bilmediğimiz tarafları

1 - Tozkoparan semtine adını veren pehlivan, 2 - Balmumları ile teşhir cezası, 3 - Sokullunun Sultanahmeddeki sarayı, 4 - Dördüncü Mehmed yanında Semadirek adasının ismini niçin söyletmezdi?

Dördüncü Mehmed yanında Semadirek adasının ismini niçin söyletmezdi?

On yedinci asır ortasında 7 yaşında hükümdar olan ve kırk sene saltanat süren dördüncü Avcı Mehmedin huzurunda Semadirek adasının adı anılmazdı. Sebebi şu idi:

Hicri 1080 yılı sonlarında dördüncü Mehmed maiyeti ile beraber avlanmak için Seize gitmişti. Oradan, deniz ümerisandin Köse Ali Paşanın üç gemisiyle gene avlanmak için Semadirek adasına geçtiler. Henüz yirmi dokuz yaşında bulunan genç hükümdar ve maiyeti katır ve eşeklere binerek yaban keçisi avına çıktılar. Sarp kayalarda bir müddet dolaştıktan sonra gemilere binip dönmek üzere sahile geldiler. Fakat Kaptan Ali Paşa: «Kenar ıraktır. Akşama kadar varamayız. Gece enginde kalmak görünür. Bu gece fırtına görünüyör, padişahın gemiye binmesine razı olmam» dedi. Mehmed «bette giderim!» deyince Ali Paşa: «İşte kılıç, işte boynum, beni öldür, sonra git» dedi. Mehmed, paşalar ve maiyeti ile geceyi adada geçirmeğe razı oldu. O gece müdhis bir fırtına koptu. Gemiler zincirlerini keserek adanın öbür sahiline sığındılar. Fırtına iki gün iki gece dinmedi. Sahilde padişahın sığındığı kulübeyi dalgalar bastı. Geldiklerine pişman oldular. Mehmed ile maiyetindeki paşalar ağlaşmağa başladılar. Nihayet üçüncü gün fırtına dindi. Ali Paşa da kendilerini alıp kenara çıkardı.

Tam Semadirekten ayrırlarken de adaya üç tane düşman korsan gemisinin geldiğini gördüler. Adanın yerlileri, o müthiş fırtına içinde imparatorun azıcık bir maiyeti ile adada kaldığını haber vermişlerdi. Bunlar da dördüncü Mehmed'i esir etmeğe koşmuşlardı. Bunun üzerine dördüncü Mehmed «bir daha her kim bu adanın adını huzurunda anarsa ölünceye kadar o adaya sürgün ederim» diye yemin etmişti. (Silâhtar Tarihi, I, 557)

Tozkoparan semtine adını veren pehlivan

İstanbulun bir semtine adını veren Tozkoparan, Fatih Mehmed ve ikinci Beyazid devri Yeniçerilerinden ve devrinin en meşhur pehlivan ve tirendazlarından idi. Asıl adı İskender idi.

Bu şanlı Türk pehlivanının kısa bir tercüme halini yazmadan şunu da ilâve etmeliyim ki lâkabi olan Tozkoparan da halk ağzında bozulmuştur. Aslı Düz-

koparandır. Buna benzer bir kelime de kulakdüzüdür ki biz yanlış olarak kulaktozu deriz.

İskender, daha pek genç bir acemi oğlanı iken atıcılığa heves etmiş, Fatih zamanının meşhur pehlivanlarından Hüsam pehlivana çırak olmuş, bir gün, meşhur atıcıların önünde taim yapan gençler arasında yayının kabzasını nasıl kavradı ise yayın düz denilen kısmını pençesile koparmış, orada bulunan eski pehlivanlardan Yıldırım Baba da kendisine Düzkoparan lâkabını vermişti. O zamanlar, donanma sefere giderken, en meşhur atıcılardan on kişi de, amiral gemisinde Kaptan paşanın muhafızı olarak beraber giderlerdi. Bu pehlivanlara o kadar itibar edilirdi ki Kaptan paşa ile aynı sofrada yemek yerlerdi. Düzkoparan da ikinci Beyazid zamanında Kaptan Küçük Davud Paşa ile Akdeniz seferine gitmişti. Bu seferde Venedik donanmasıyla karşılaşıp ta harb başlayınca, bir düşman gemisi Türk amiral gemisine rampa etmiş, bir düşman cengâveri Türk gemisine atlayıp «Altın başlı Sancak» ı yerinden çıkarıp deniz fırlatmıştı. Bunun üzerine pehlivan Düzkoparan bu adamı bir okla vurup denize düşürmüştü, kendisi de, okunu, yakını bırakıp arkasından denize atlamış, deniz içinde vurduğu adamın kafasını kesmiş, sancağı almış, tekrar gemiye çıkıp paşaya teslim etmişti. O harbe, Düzkoparan ile beraber Fatih ve Beyazid devrinin meşhur atıcılarından pek çoğu şehid olmuşlardı. (Kemankeşler risalesinden yazma).

Balmumları ile teşhir cezası

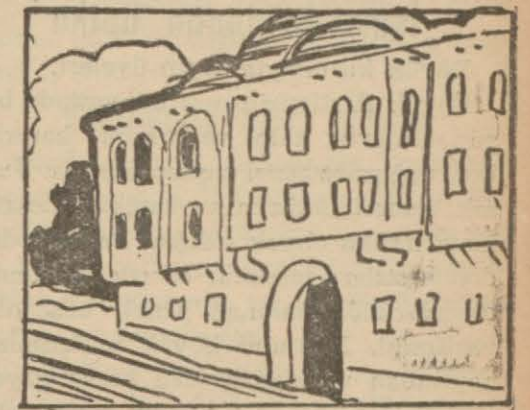
Balmumları ile teşhir cezası, işkence ile idam olunacaklara tatbik olunurdu. Osmanlı tarihinde bunu ilk tatbik, belki de icad eden Abaza Mehmed Paşa olmuştu. Sivas ve Erzurumda isyan edip te eline geçen Yeniçerileri öldürttüğü sırada Sivas Yeniçerilerinden Kırkık Muslu, Hasan Çelebi ve Mahmud Beşe isminde üç yiğidi çirliçplak soydurtmuş, yüzü koyun develerin üstünde çarınha gerdirmiş, omuz başlarını oyduzarak balmumları dikmiş ve Sivas sokaklarında gezdirterek teşhir ettikten sonra idam ettirmişti.

Bilhâre görüyoruz ki, asi bir valinin icad ettiği bu işkence, eşkiyalar hakkında tatbik olunmağa başlamıştır:

«Anadoluda nice eyyamdanberi yol kesmekle meşhur Kemankeçioğlu ile bir zenci Arab vilâyet hâkimleri elile tutulup Edremite getirilip Çömlek köyünde balmumları ile teşhir edildi, sonra padişahın gözü önünde boyunları vuruldu. Evvelce Anadolu'da fesat çıkaran ve Silifkede tutulup gönderilen Dordohan oğlunun arkasından kayışlar çıkarılıp (yani sırtının derisi yüzölüp) ve omuzlarına balmumları dikilip o heyetle bir beygire bindirilip çarşyı gezdirdikten sonra padişahın gözleri önünde boyunları vuruldu.»

Bu iki vak'ayı, Silâhtar Fındıklı Mehmed ağanın tarihinden aldım. (Birinci cild, sayfa 376). 1075 yılı vakayii arındadır. Padişah, dördüncü Mehmeddir ve 24 yaşında bir gençtir.

Sokullunun Sultanahmed caminin bulunduğu yerdeki sarayı

İstanbulu dolduran eski muhteşem Türk saraylarından, konaklarından hiç biri kalmamıştır. Bu yıl, on altıncı asrın ve meşhur Makbul İbrahim Paşanın sarayı bile az mı ölüm tehlikeleri geçirdi.

On altıncı asırda, İbrahim Paşa sarayının karşısında Sokullu Mehmed Paşanın sarayı vardı. Sultanahmed camisi yapılabacağı sırada yıktırılan Sokullu sarayını 1544 de İstanbul'a gelen bir Fransız sey-yahı müphem olarak biraz anlatıyor:

«Fransız elçisi Mehmed Paşayı ziyaret etti. Paşa İstanbulda bulunmayan padişahın kaymakamı idi. «Elçiyi güzel bir salonda kabul etti. Bu salonun şeklinden ve mimarisinden bahsederken Türklerin vücudlerine ve zevklerine ne kadar itina ettikleri görülecektir. Sarayın dört mermer sütun üzerine reverek şeklinde yapılmış olan kapısında ve alt kat avluya girdiğimizde bizi on iki sipahi karşılamıştı. Bu sipahilerin sırtında işlemeli cepkenler, altın tel ile iri çiçek dokumalı damaskolar vardı. Bizi büyük salona çıkan merdiven başına kadar götürdüler. Bu merdiven en güzel mermerden 26 basamak idi. Üzerinde mermerden gayet ince, narin güzel bir korkuluk vardı. Biri bir basamağın sağında ve öbürü diğer basamağın solunda olmak üzere yirmi altı sipahi dizilmişti. Sırtlarında işlemeli cepkenler, sırma ile dal ve yaprak işlenmiş kadirler vardı. Tepesinde küçük dilimlenmiş bulunan kırmızı kadife den külâhlarının üzerine sarık sarmışlardı. Paşa salonda elçiyi bir kaç adım ilerliyerek karşıladı. Bu salonun bir cephesi, bir kemer şeklinde yuvarlak yapılmıştı. Gayet güzel ahşap sütunlara dayanıyordu. Bu sütunlar ve başlıkları parlak bir kırmızı boya ile boyanmıştı. İnce kâbartmalarla süslenmiş olan tavan da kırmızı idi. Tam ortasından kırmızı ipekten ve sırmadan bir kordon ile bir altın top sarkıtılmışlardı. Salonun zemini kırmızı tuğla döşenmişti. Dört köşesinde dört mermer kapı vardı. Salonda dört pencere vardı. Etrafları çimili idi. Çimlere muhtelif hayvan ve ağaç resimleri yapılmıştı: Alt tarafta iki tavus geziniyordu, üstünde, ağacın dallarına gagasile tutunmuş bir papağan sarkıyordu. Ve hepsi canlı gibiydi. Giderken, alt kat avlunun yanındaki bahçeyi gezdik. Meyva ağaçları ve çiçekler vardı. Bilhassa Hind menekşelerine hayran oldum. Avlunun bir köşesinde de ahır vardı. Üstünde de köleler ve seyisler oturuyordu. Bu ahırda, daima en asil cinsinden 150 at bulunuyordu.» (Jerom Moranddan).

Reşad Ekrem Koçu

Denize düşen bir kadın kurtarıcı

Cumhuriyet Merkez Bankası hademelelerinden Hatice, dün sabah 9 numaralı Ha- liç vapurle Kasımpaşa iskelesine gittiği sırada vapur iskeleye yanaşmadan atlamak istemiş ise de birdenbire denize düşmüş tür.

Hatice, etraftan yetişenler tarafından denizden çıkarılarak berayı tedavi Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

İnönünün nutku büyük sevgi ve tazim tezahürleriyle dinlendi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İrad ettiği tarihi nutuk yalnız bir edebiyat nümunesi olarak değil, bir azim ve irade nümunesi halinde de kafalarda ve gönüllerde yer aldı. Sayın Şefin düşünce ve görüşlerini ifade eden her zaman gösterdiği kudretin bu defa en muvaffakiyetli-sine heyecanla şahid olduk, denebilir.

Yerinde itidalli, yerinde kaşlarını çatarak sert konuştu ve zaman oldu ki, sağ eline yarım, ileriye işaret ederek bir güven abidesi gibi cesaret ve emniyet telkin, bir şeâle coşkuluğu ile ruhları tes-hir etti. İnönü bugün bir halk çocuğu ta-zeliği ile büyük milletine olan inananı mukaddes kürsüden haykırmakla kalma-dı, o inanın derecesini de bütün azameti ile ortaya koydu.

İsmet İnönünün nutku

Büyük kurultayın sayın üyeleri, Büyük Partimizin esas bünyesinde bu-gün aldığımız kalbi ve nizami kararlar, beni değişmez genel başkan seçtiniz. Yük-sek tevaccühünüzün ve samimi itimadınızın ifadesi olarak aldığım bu karardan dolayı sizlere teşekkür ederim. Bu anda, omuzlarımda bulunan genel başkanlık vazifesini, Partinin, büyük milletimizin hayrından ve hizmetinden başka gayesi olmayan, maksadına uygun bir surette ifa etmek için bütün varlığımı sarfede-ğim. Sizlerden ve Partinin bütün azasın-dan birlik, beraberlik, yardım beklerim.

Aziz arkadaşlarım, Büyük kurultay, kurtuluş mücadelesi-nin en evvel işlemeğe başlayan, içerden ve dışardan her türlü insafsız hücumlara milletimizin maruz kaldığı günlerde o-nun iradesini ilân etmek üzere meydana atılan, en eski teşkilâtımızdır.

Bence, Ebedî Şefimiz Atatürk'ün, ken-disine kadar ve kendisinden sonra, bura-da ve diğer memleketlerde yapılan milli mücadelelerde, en kıymetli farikası, bu kurultay ve onun manası teşkil et-mektedir. Atatürk, kurtuluş mücadelesi-ni, siyasi ve askerî sahnelerde, evvelâ kurultayda, sonra Büyük Millet Meclisi içinde idare etti. Sulh ve harbin siyaseti-ni inkıtasız bir millet meclisi ile idare e-debilmek zihniyetini ve kudretini, bugün dahi çok memleketlerde göremiyoruz. Atatürk, kurultayları, yalnız millet ha-yatının çözümlü bir mekanizması olarak takdir etmekle kalmazdı, onu samimi ve derin bir sevgi ile de severdi. Büyük ku-rultayın duygusunu söylediğime emin o-larak, bütün gelecek kurultaylar adına da Atatürk'e karşı hiçbir zaman solma-yacak olan sevgi ve tazim hislerimizi ifa-de etmekle şeref duyurum.

Arkadaşlar,

Kurultayımızın bu üsnomal toplantısı, senelik Parti toplantılarından sonra vukubulduğuna dikkati celbetmek isterim. Her biriniz, köylerden başlayarak vilâ-yetlere kadar milletimizin şikâyetlerini ve dileklerini dinlemiş bulunuyorsunuz. Büyük Meclisin ve Cumhuriyet hükü-metinin faaliyetlerine başlıca temel, hal-kımızın şikâyetlerine ve dileklerine vefa etmek olduğu düşünülürse, Parti teşkilâtımızın genel çalışmalarının, millet in idaresinde ne kadar verimli bir kolaylık olduğu göze çarpar. Şikâyet ve dileğin, bir defada ve bir lâhzada tatmin edilme-si, şimdiye kadar hiçbir millete nasib ol-madı ve nasib olmayacaktır. Ancak, şikâyet ve dilekle hülâsa olunan millet in ameli arzusu, hiçbir teşkilâtta, bizim Partimizin sinesinde olduğu kadar, esas tutulmamıştır. Hepimizin en kıymetli a-tâkamacı, millet in en ehemmiyetli zanno-lunacak şikâvetine kadar vukuf sahibi olmak ve millet in en pahalı ve en güç sayılacak dileklerine kadar tedbir bul-mağa çalışmaktır. Kanunlarla ve Büyük Millet Meclisinin emanetleriyle vazife almış olan memurlar, vekiller, hepimiz, millet hizmetinde şeref bulan vatandaş-lar olarak, onun ihtiyaçlarına yetişmek hisleriyle meşbuuz. Büyük, küçük bütün vazifelerin, iyi ve temiz ifa olunması, e-mellerimizin başındadır. Parti toplantı-larının temiz ve pürüzsüz çalışmasının sonunda, bu sözlerimde arz ettiğiniz ma-nayı bularak, muhitlerinize döneceğini-zî, ümid ediyorum.

Aziz arkadaşlar,

Partimizin, karşısında bulunduğu va-zifeler vardır. Vazifelerin, bundan sonra, ehemmiyetleri azalmış değil, daha ziya-

de artmıştır. Sağlam bünyeli, yüksek istidatlı asil bir milletin siyasi hayatına, istikamet vermek iddiasındayız. Geçmiş tarihin fırtınaları içinde geç ve eksik kalmış taraflarımızı, süratle tamamlamak ve ilerletmek vazifesindeyiz.

Milletlerin geçimsiz ve birbirine em-niyetsiz buldukları bir zamandı. Milletlerin bir aile efrafi gibi, birbirinin derdlerini anlıyarak, bu küçük kürenin kucagında, kardeşçe yaşayabilmeleri aziz emelimizdir. Fakat, arkadaşlar, milletin birbirine iyi geçinebilmelerini, yalnız bizim arzumuz temin edemez. Hattâ biz-im, milletler arasında kopacak muhtemel bir fırtınadan uzakta bulunmamız bile, yalnız bizim tedbirimiz ve kat'i arzumuzla temin edilmeyebilir. Demek ki, kaybedilmiş zamanları telâfi etmeği ve milletimizi süratle ilerletip yükseltmeyi, türlü sekteler ve manialara maruz kal-mak ihtimalleri içinde, başarmağa mec-buruz. Partinin bütün özasi çabışkan bir vatanperver olduğu kadar millet in be-raberliğini candan seven ve millet kuvvet-lerinin hiçbir sebeble dağılmasına dikkat eden bir vatanperver gibi davran-mağa mecburdur. Cumhuriyet Halk Partisinin, bütün vatandaşları kendisinin muhabbet ve hizmet muhitinde toplama-ğa çalışın zihniyetini, ifade etmiş oluyorum. Şimdi, size, bu zihniyetin, millet in bünyesinde kök salmış olduğunu da gös-tereceğim. Atatürk gibi her tarihin ve her devrin büyük bir kudreti, siyaset sahnesinden maddeten çekildikten sonra da, bütün dünyanın hayret ve takdiri karşısında sabit oldu ki, bu aziz memle-ketin hiçbir köşesinde ve bu büyük mil-letin hiçbir ocağında, cumhuriyet aşkın-dan başka bir hava esmemiştir. On beş senelik türlü müşkülât içinde bir hayat-tan sonra, cumhuriyet rejiminin verdiği bu imtihan, onun, zannedildiğinden çok daha sağlam ve derin kökte, sarsılmaz bünyede olduğunu, bütün dünyaya isbat etmiştir. Siz ve hepimiz, büyük aci için-de, bu bahtiyar müşahedeyi yapabildiği-mizden dolayı, yürekler dolusu iftihar e-debiliriz.

Sayın arkadaşlar,

Partimiz, millet menfaatinde, küçük hislerin üstüne çıkabilen bütün vatandaş-ları tatmin edecek en sağlam prens'pleri, en az teferrüatla tesbit edebilmiştir. Tür-kiyenin yenileşmesi ve yükselmesi gibi hiç olmazsa, iki yüz senedenberi devam eden mücadele, bizim rejimimizde ve prensiplerimizde, en sade ve ameli ifade-sini bulmuştur. Mutlak olarak zikredilen hiçbir siyasi prensip, ifrati ve tefriti, ve türlü şekilde yanlış tatbiki öne sürüle-rek, tenkid edilmekten kurtulamaz. Par-timizin hüviyetini tarif eden altı prensi-pimiz de, fena ellerde ve yanlış tatbikat ile eksik gösterilebilir. Fakat bu gayret-ler, yersiz ve beyhudedir. Tam ölçüsü verilmediği halde faydasını muhafaza e-debilecek, hiçbir ilâç yoktur. Şimdiye ka-dar isbat ettik ki prensiplerimizi esas o-larak daima iyi ellerde bulundurmağa ve tedbirleri, zamanı geldiği vakit cesaretle, fakat daima tedbir ve basiretle tatbik et-meğe çalıştık. Geçmiş zamanın muhase-besi son zamanlarda, hiçbir milletin siya-sî partisine nasib olmamış kadar müsbet ve verimlidir. Gelecekte de, cesaretle ba-siretin, bize, aynı müsbet neticeleri vâd etmekte olduğuna, kat'i olarak kanlız. Anlayışımızda ve icraatımızdaki ana hat-larda zâf göstermek şöyle dursun, milletin daima ilerliyen ve yükselen taze ve canlı anlayışı ile, vatanımıza, daha geniş feyizler temin edeceğimize kat'iyen gü-veniyoruz.

Aziz arkadaşlarım,

Milletimizin en dar muhitlerine ve en küçük ihtiyaçlarına kadar sokulup çare bulmağa çalışmak, önümüzdeki senelerin çalışmalarında yeni bir farika olacaktır. Halk çocuğu vatandaşlar tarafından, halk içinde geçirilen bu çalışma hayatı-nın, devlet otoritesini, en sağlam bir su-rette koruyarak, halk idaresinin feyizle-rini, en geniş bir surette temin edeceğine, inanıyoruz. Hiçbir koruyucu tedbir, insan vücudunu hasta olmaktan kurtara-madığı gibi, hiçbir milletin bünyesi de, en iyi tedbirler içinde, marazi arızalar göstermekten kurtarılamaz. Fakat, va-tandaşlarımız emin olsunlar ki, uyanık, dikkatli ve vazife hissini beşerî bir duy-gunun üstünde tutan vazife sahipleri o-

Ziraat: Armud ağaçla-rında pas hastalığı

(Baş tarafı 8 inci sayfada)

Tedavisine gelince: Birkaç basit ted-bir vardır amma, işin başı hastalıklı ardıc ağaçlarını yok etmektir.

Tarımman

Cevaplar:

Ankaradan T. Alver ve İ. Demirci: Bir müddet evvel (mandanın süt ve -ren dişisine ne, burulmuş erkeğine ne derler?) diye sormuşlardı. Benim bi-lemediğim bu sorguya Muştan Bay Celâl cevap veriyor: «— Bizim tarafta bur-urulmuş erkek mandaya Kirdan derler» diyor.

Siyaset âleminde

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

mek için, iki taraf olarak silâhla çarpış-ıyor. Her iki taraf muayyen ideolojileri benimsemiş oldukları için, bunlara ta-raftar olan devletlerin dövüşen tarafla-rına sempati duymaları elbette ki menolu-namaz. Fakat yarı gizli yardımlarla ale-nen verdikleri sözü inkâr etmeleri, ta-hammül edilmez, fena bir misal oluyor. Sokakta dövüşen bazı mahalle çocukla-rına, arkadaşlarının el altından veya a-lenî olarak yaptıkları gibi insanın merd-lik hislerine dokunan bu tarafgirlikler, adeta, ademi müdahale işinin açıkça ih-lâl edilmemiş olmasına teessüf edeceği-geliyor.

Cemiyetlerin en yüksek birer ifadesi o-lan modern devletlerin söz kıymetini bu suretle sifra indirmeleri, ortada inanıla-bilecek hiçbir şey bırakmadı. İnsanlık ta-inanma buhranları yaratıyor. Devletlere bu nevi iptidai prensipleri öğretici cem-iyetler kurulmasını istiyecek hale geli-yoruz galiba — Selim Ragıp Emeç

Sovyetler Milânodaki, İtalyanlar da Odesadaki konsolosluklarını kapadılar

Moskova 26 (A.A.) — Sovyet ve İ-talya hükümetleri arasında yapılan diplomatik müzakereler neticesinde Sovyetlerin Milâno'daki başkonsolos-luğu ile İtalyanın Odesa'daki başkon-solosluğunun kapatılmaları kararlaştırılmıştır.

Amerikada bir şehrin tarihi sarayı satılıyor

Nevyork 26 (A.A.) — Filadelfiya şehri geçirmekte olduğu vahim iktî-sadî buhrana karşı koyabilecek için tarihi İndependanco Hall sarayı ile civarını 25 milyon dolar mukabilinde hükümete satmağa karar vermiştir.

Amerikanın istiklâline dair beyan-nameler bu sarayda kabul edilmiştir.

İnsanlık ta-inanma buhranları yaratıyor. Devletlere bu nevi iptidai prensipleri öğretici cem-iyetler kurulmasını istiyecek hale geli-yoruz galiba — Selim Ragıp Emeç

Aziz arkadaşlarım, Vatandaşlarda ve teşkilâtı esasiyenin tarif ettiği vatandaşlarda, bu vatanın da-imî sahib ve sakinleri sıfatıyla, emniyet içinde yaşamak huzuru kalbi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Cumhuriyet hükümetinin samimî hedefidir. Hiçbir milletin kendisine uygun gördüğü bir tedbir, bizim memleketimizde taklid ol-unamaz. Hiçbir vatandaş, kanunların kendisine temin ettiği nimetlerden mahrum edilemez. Huzur içinde, müşterek vatanın yükselmesine çalışmak sahası, bütün vatandaşlar için açıktır. Bu mem-lekette, bütün kuvvetleri özünde toplamaş olan tek kudretli varlık, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Onun tedbirleriyle, teşkilâtı esasiyesi ve kanunlarıyla, hepimiz üzerine tevaccüh eden mükellefiyet-ler ve vazifeler, diğer bütün vazife ve mükellefiyetlerimizin üstünü ve nâzımıdır.

Aziz arkadaşlarım,

Sizi muhabbetle selâmlarım. Sizi gön-deren teşkilât arkadaşlarımıza ve içinde yaşadığımız millet ve memleket yuvala-rına Genel Başkanımızın sevgi ve saygı-larını beraber götürünüzü isterim.

Eski şehremi operatör Cemil Topuzlunun hatıraları

(Baş tarafı 8 inci sayfada)

Doktor bunları söylerken ben de ha-zırlanıyordum. Telefonla, hemen çatanan-ın istim tutması emrini vermiş, birkaç doktor arkadaşıma da yanıma gelmeleri için haber göndermişim. Sabahı bekle-meden Kartala gitmeğe karar vermişim.

Arabaya atıldığım gibi hemen Eminö-nüne indim. Belediyenin çatanasile yola çıktık. Bu çatana, bereket versin yolu idi. Hattâ idarei mahsusanın tontonlarıyla yarış eder ve onları hemen geçer idik.

Çatana, gecenin koyu karanlığı içinde ne kadar hızlı da gitse Kartal epeyce uzak bir yer olduğundan, gene birkaç sa-atlik yolumuz vardı. Halbuki ben o ka-dar sabırsızlanıyordum ki ikide birde, yanımda bulunan vilâyet yaverile (*):

— Daha hızlı gitsinler, emrini ver-di-riyor idim!

Bu suretle Kartala geldik. Vakit, gece yarısını çoktan geçmişti. Zorla bir çekçek arabası bulabildik. Arabacıya da:

— Dörtmala Yakacak, dedim, dedim amma yol o kadar pozuktu ki biraz hızlı gitsek bizim harab çekçeğin devrilmesi muhakkaktı.

Uzatmıyayım, sabaha karşı mevzuu-bahs köşke varabildik. Kapıda süngülü bir asker vardı. Bizi, görür görmez:

— Yasak, giremezsiniz, dedi!

Askeri hekim olduğumu söyledim. İ-nanmadı.

— Bak sen sivilsin, cevabını verdim!

— Ben İstanbul valisiyim! deyince de:

— Vali filân tanımam, mukabelesinde buldum. Tabii nöbetçinin celhını mazur gördüm, güldüm. Vilâyet yaveri olan mülâzim de onu tersledi. Böylece içeri girebildik. Üst kata çıktık. Bir de ne gö-reyim. Kolerah bir asker haleti nezde, çırpıp duruyor.

Derhal aşağı indim. Bana, tabur zabi-tini bulunuz, dedim. Vaziyetin vahame-tini ona anlattım. Köşkü derhal şiddetli bir kordon altına aldım. Kartala dön-düm. Alay zabıtını buldum. Bana:

— Dün akşam başkumandanlık tarafın-dan bu taburların Rumelye sevki için kat'i emir aldım, dedi.

Sordum:

— Ya bu kolerah askerler ne olacak? Onları da mı götürüceksin?

— Bana kalırsa gördüğünüz askerler kolerah dğildir, zuafayı askeriyedendir. Esasen benim sevkiyatı tehir etmek sa-lâhiyetim haricindedir. Sonra mes'ul ol-lurum.

Bunun üzerine hemen Kartal telgraf-hanesine gittim. Başkumandanlık vekâle-

(*) O zaman Vilâyet makamının mülâ-zim bir yaveri vardı.

Hayır, dünyada hiçbir san'at eseri böyle tenkid edilemez!

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

S — Bir film nasıl oynatılır bilir misiniz?

C — Bilmem amma... galiba sinema ma-kinesine takarlar, çevirdiççe perde üz-erinde oynar.

S — Maşallah.. Ma'ûmatınız çok. Her halde gazetelerin sinema sayfalarını ta-kib ediyorsunuz. Fakat daha evvelâ res-mî bir muamelesi yok mudur?

C — Var galiba.. Evet, var. Sansür he-yeti görür.

S — Bu heyette kimler vardır?

C — Dahiliye, Maarif ve Millî Müdafaa Vekâletlerinin mümessilleri.

S — Onlar filmde bir mahzur görür - lerse müsaade ederler mi?

C — Etmeyizler.

S — Aynaroz Kadısına nasıl müsaade etmişler? Yoksa acaba onlar da eserin müellifi gibi vatan hâni mi?

C — Ne münasebet efendim!.. Biz onu demek istemedik. Hâşâ.. Biz, vatan.. namuş.. şeref..

Sual sahibi burada kızacaktı amma, kız ma'dî. Gülmemekle iktifa etti, düşün-meğe başladı. Ve düşündü ki, maşerî vic-dan için mukaddes mefhumları, softala-rın «estaizu billâh» gibi ağızlarından düşürmeyen mübalâğacı vatanperverlerin görüşleri doğru olsaydı. Gogol «müfet-tiş» i Marcel Pagnol «Topuz» i, Şarlo «Şe-hir ışıkları» nı, Fuzulî «Şikâyetname» sini, P. Apollinaire, «Sezar Borgia» sunu,

tine yani Nazım Paşaya ve harbiye nazır vekiline telgraflar çektim. Bu askerlerin Tuzladaki tahaffuzhaneye gönderilme-sini ve sevkiyatın tehir edilmesini istedim. Sonra trene binip şehre döndüm.

Ertesi günü, bir de ne duyayım? As-kerler karadan, denizden boyuna Hadım-köyüne görderiliyorlar mı!

Hemen aynı makamlara tekrar telgraf-lar çektim. Bir milyon nüfuslu İstanbul şehrinin de sıhhi vaziyetini tehlikeye koyduklarını şiddetli ve müessir bir il-sanla yazdım.

Birkaç gün sonra Mâltepe askerî hasta-nesini teftişe gitmişim. Yanımda İstan-bul Hilâliahmer merkezi reisi Doktor Ali Paşa merhum da vardı. Kapıdan girerken gayet zayıf bir hastanın sedyeye ile içeri sokulduğunu gördük. Muayene sonunda, «zâf» tan diye Hadımköyüne gönderilen bu asker in de kolerah olduğu anlaşılma-sın mı? Bunun üzerine Ali Paşa:

«— Şimdi Çatalcaya gidip tehlikeyi or-duya haber vereyim» dedi.

Ben de hükümete malûmat verdim. Nazım Paşaya tekrar acele bir telgraf çektim. Paşa, bana şu cevabı verdi: «Le-hâlhamd Orduyu Osmanlı kolera vuk-uatı olmak şöyle dursun, hiçbir sari has-talık yoktur. Gönderilen hastalar, gu-z-zatı asakiri şahane inâlül ve zuafasından ibarettir!»

İkinci ve daha şiddetli bir telgrafla, bundan böyle bu «malûl ve zuafa» nın İstanbul'a gönderilmemesini, Yeşilköy-den uzak mahallerde ve çadırlar içinde tedavi ettirilmesini istedim. Fakat kim-seye söz dinletemedim.

Mevsim kıştı. Hergün binlerce kolerah Gülhane parkının bulunduğu yere - ki o zaman burası geniş şifalı bostanlardı - bırakılıyordu. Bu zavalıların nasıl ve ne-rede tedavi edeceğimi düşünürken hatı-rıma büyük camiler geldi Evkaf nazırı Ziya Paşa merhuma, bazı camilerin der-hal Şehremaneti emrine verilmesi için telefon ettim.

Ziya Paşa:

«— Müslümanlara mâbus ibadethane-lerin telvis edilmesine asla rıza gösterem-em!» cevabını verdi.

Vakit geçirmeden sadrazam Kâmil Paşaya müracaat etmeği düşündüm. Babı-liye gittim. Fakat vükela meclisini içti-ma halinde buldum. Sarazama bir tez-kere yazarak «İstanbul sıhhat ve haya-tına aid gayet mühim bir mesele hakkın-da malûmat vermek için hemen vükela meclisine kabul edilmeliğini» rica et-tim. İçtima esnasında bir Şehremaninin dinlenilmesi âdet olmağı halde, beni içeri aldılar.Yerle beraber temenna yap-tım. Gösterilen sandalyaya oturdum.

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

Başvekil Celâl Bayar da dün bir nutuk söyledi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

si hazır bulunduğu halde saat 10 da fevkalâde olarak toplandı.

Kurultayın bu 40 dakika süren ilk celsesini radyo ile herkes dinlemiş tir.

Toplantı B. M. Meclisinin içtima sa lonunda vuku buldu. Bütün Parti meb'usları ve delegeler daha 9 dan itibaren Meclise gelmeğe başlamış, saat 10 dan evvel salonda yerlerini almış bulunuyordu.

Üyeler kapıdan girerken, kendileri için hazırlanmış zarflar içinde Kurultayın ruznamesi, genel sekreterliğin tezkeresi ve Parti tüzüğü gibi vesikalar dağıtılıyordu. Salonda oturacak yer kalmamıştı. İkiser kişilik sayıya sıralarında diğer diğer oturuluyor, birçokları başkanlık kürsüsünün yan taraf larında ayakta duruyorlardı.

Dinleyici sıraları da, sabah celsesi nin yoklama, seçim gibi merasime münhasır kalacağı bilinmesine rağmen dop dolu idi.

Başbakan Celâl Bayar, Partinin umumî reis vekili sıfatıyla başkanlık makamını işgal ederek yoklama yapılacağını söyledi: En genç iki delege, Etem Mendres (Aydın), Mitat Turoğlu (İçel) kâtipliğine geçtiler. Yoklama yapıldı.

Bundan sonra Celâl Bayar, bir nutukla Kurultayı açtı.

Celâl Bayarın nutku

«Arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinin, üsno mal büyük Kurultayı açılmıştır. Partimizin, değişmez genel başkanı ve kurucusu, büyük Türk milletinin sine sinden yarattığı müşahhas ideali ve kurtarıcısı, Kemal Atatürk, milletın sonsuz varlığına, ebedî şuuruna, intikal etmiş bulunuyor.

Fevkalâde toplantımızın sebebi, bu vaziyetin, Parti tüzüğünde, şartlarla yapılmasını zarurî kıldığı, tadilatı görülmektedir.

Müzakere ruznamemiz: 1 — Tüzüğün genel başkan intihabına aid maddelerinin tadil ve tanzimi, 2 — Genyönkurulun seçilmesidir.

Muhterem arkadaşlarım, Atatürk, en karanlık günlerde, milletin kara bahtına, hâdiselerinin şaha kalkmış akur savetine, kaya gibi göğüs vermiş, ulu bir milleti, öz benliğinde toplayarak bugünkü büyük, hergün daha kuvvetli Türk milletini yaratmış, sevgili vatanımızı kurtarmıştır. Onun büyüklüğü ancak Türk milletinin büyüklüğü ile ölçülebilir. Onun kudreti ve kabiliyeti ancak büyük Türk mil letinin herşeye kadar kudreti, kabili yetile anlaşılabilir.

Atatürkün manevî varlığı, büyük Türk milletinin hayatı gibi ebedidir. Ona bağlılıkta olduğu gibi onun eser lerine, emanetine, çizdiği yola, verdiği ideale bağlılıkta da tek kalbimiz, tek insan gibi. (Alkışlar) ve ondan dolayıdır ki, onun kurduğu Partimiz de büyük Türk milletinin aziz Partisidir. (Al kışlar).

Eserlerini en mukaddes millî bir vedia halinde, nesilden nesle ulaştırmak, en büyük titizlikle verdiği ideali korumak ve tahakkuk ettirmek, büyük Türk milletinin en önemli vazifesi ve millî misaldir. (Alkışlar).

Büyük Kurultayın sayın üyeleri, Ebedî Şefin aziz hatırası önünde sözle rimizin ve duyularımızın da ahd ü peymanı olarak hepinizi 5 dakika ayakta tazimle sükûta davet ediyorum. (A yakta 5 dakika sükût edildi.)

Ruznameye geçiyorum: Türk milletinin, Ebedî Sefi Atatürkün gün gibi aydın ve ateşli varlığından, maddeten de olsa, mahrum kalışını anlatırken Başbakanın sesi bütün ve heyecanlı kışkıyordu. 20 yıldan beri yaptığı 4 toplantıda bu Kurultay, ve her içtima yılının başlangıcında bu Komutay, kahraman Atatürkün tok ve çeliken sesle çınları. Bu başkanlık kürsüsünün arkasında en yüksek yere ve ebediyet için astı «eğemenlik ulusundur» levhası altında Onun al tın başını görmeğe alsanlar şimdi Onun aziz hatırası önünde beş dakika ayakta durmak gibi vazifelerin en bazinini ifa ediyorlardı.

Asbaşkanlar secimi

Asbaşkanlıklara müteffakan Abdül

halk Renda ile Konya delegesi Şevki Ergin ve ayrıca kur'a ile 6 sekreter seçildi.

B. Renda riyaset yerine geçerek gösterilen itimada teşekkür etti.

Parti Genel Sekreterliğinin tezkeresi

Bundan sonra C. H. Partisi genel sekreterliğinin nizamname tadiline aid esbabı mucibeyi takdim eden şu tezkeresi okundu:

«Dördüncü büyük Kurultayca tanzim ve tasvib olunan Parti tüzüğünün genel başkanlık hakkındaki maddelerinin tadil ve tanzimine aid genyönkurulca hazırlanan ve genbaşkuruldan geçirilen projeyi Büyük Kurultayın yüksek tetkikine arz ediyorum. Müzakere ve bir karara bağlanmasını dilerler, genyönkurulun yüce başkanlığa ve yüksek Kurultaya sonsuz bağlılık ve saygılarını sunarım.»

30 kişilik komisyon

Genel Sekreter Dahiliye Vekili Dr. Refik Saydam, söz alarak genel başkanlık hakkındaki tadilat aid projeyi tetkik için, tüzüğün 34 üncü maddesine göre 13 azal bir komisyon seçmek icab ettiğini söylemiş, fakat bu komisyonun bir defaya mahsus olmak üzere 30 azal olması ve kur'a ile tetkik edilmesini teklifinde bulunmuştu.

Bu teklif kabul edilerek 30 kişilik komisyon şu zevat seçildi:

Şükrü Afacan (Konya delegesi), İsmail Alpars (Çorum meb'usu), Ali Tunah (Samsun meb'usu), Atif Tüzün (Çoruh meb'usu), Cevdet Cicioğlu (Tekirdağ delegesi), Yahya Kemal Bayatlı (Tekirdağ meb'usu), Hulki Aydın (Siird meb'usu), Sadreddin Gözübüyük (Erzurum delegesi), Ali Münif Yegene (Seyhan meb'usu), Mehmed Turan (Tokad delegesi), Kâmil Dur sun (İzmir meb'usu), Cemal Akçın (Afyon meb'usu), Hamdi Aksoy (İzmir meb'usu), Neş'et Akkor (Aydın delegesi), Osman Işın (Eskisehir meb'usu), Sabiha Gökçül (Balıkesir meb'usu), Mustafa Aldıkaçtı (Samsun delegesi), Mehmed Aldemir (İzmir delegesi), Sa di Tahsin Arsal (Bursa delegesi), Tahsin Coşkun (Kastamonu meb'usu), Ömer Taşcıoğlu (Kayseri delegesi), Dr. Şükrü Senozan (Kastamonu meb'usu), Münib Boya (Van meb'usu), Nam Eren (Niğde delegesi), Ahmed Hasan Tokgöz (Ordu meb'usu), Mehmed A'î Kâğıdıcı (Kocaeli delegesi), Tevfik Fikret Sılay (Konya meb'usu), İsmail Safa Özler (Seyhan delegesi), Ali Beçil (Trabzon delegesi).

Bundan sonra komisyonun raporu na intizaren ve saat 15 te toplanılmak üzere celseye son verildi.

İkinci celse

Ankara 26 — Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayı öğleden sonra saat 15 te ikinci celsesini Abdülhalik Rendanın riyasetinde yaptı.

Esbabı mucibe mazbatası

Parti tüzüğünün genel başkanlığı aid maddede yapılacak tadilat hakkındaki projenin esbabı mucibe mazbatası ile projeyi tetkike memur 30 kişilik komisyonun tadilatını aynen ve müteffakan tasvib eden raporu okundu.

Esbabı mucibe mazbatası şudur:

«Siyasî Partiler, millî ve vatanî yüksek menfaatleri temin edici prensiplerde kanaatleri birleşmiş vatandaşların teşkil ettikleri siyasi cemiyetlerdir. Millet arasında politik kanaatleri birbirine uygun olanlar kendi halinde dağınıktır. Bunları ancak bir şef birleştirir ve hepsini bir teşkilât altında toplar.

Şefin rolü her memlekette ve bilhassa parti hayatına yeni girmiş memleketlerde çok mühimdir. Çünkü politik kanaatleri ekseriya prensipler halinde birleştirip olgunlaştıracak ve prensipleri zihinlere aşılayacak ve mütemadiyen besleyecek, memleket siyasetine istikamet verecek, millet efradını politik sahada yetiştirecek olan şeftir.

Her cemiyette ve her parti içinde bu yüksek vasıflarda şahsiyetleri daima hazır bulmak kolay olmadığı gibi bir siyasi partinin idareî alsini eline teslim ve emanet ettiği makam ve şahsiyet üzerinde sık sık değişiklikler yapması da otoriteyi zayıflatmak bakımından mahzurdan âri addedilemez.

Cumhuriyet Halk Partisi gibi milletin kurtuluş ve ilerleyiş mücadelesinde kendisine rehberlik etmiş, cumhuriyetçilik, inkılabçılık, lâiklik gibi Türk milletini mütemadiyen itibar ve refah mevkiine yükseltmekte olan prensipleri değişmez bir akide siyasiye olarak kabul ve ilan etmiş olan ve siyasi bir partinin dar çerçevesinden çıkarak hemen bütün vatan daşları sinesinde toplanmış olan bir partinin Şefliğine intihab edilecek olan âlî şahsiyetin «Millî Şef» vasfını da iktisab etmiş olması tabii olduğuna göre Parti Umumi Reisinin yüksek şahsiyetini her dört senede bir ve her kurultay toplantısında müzakere ve münakaşaya mevzu ittihaz etmeyip Parti Umumi Reisliğinde «değişmez» vasfını esas olarak kabul etmek bu yüksek makamın istikrarını temin ve otoriteyi takviye bakımından millî menfaate daha uygun görülmüştür.

Bu sebeblerle, Tüzüğün ikinci maddesi Partimizi kurmuş ve Cumhuriyeti tesis etmiş olan Ebedî Şef Kemal Atatürkün «banîlik» müessislik vasıflarını tebarüz ettirmekle beraber kendilerinin Partinin «Ebedî Başkanı» olduklarını ve üçüncü maddesi Partimizin kurulduğu gündemberi fiilen Başkanlığını yapan yeni rejimin bütün müesseselerini ve eserlerini kendi eliyle kurmuş, bütün milletçe tabii ve millî bir insiyakla Millî Şef tanınan ve Büyük Meclisin tam ittifakiyle Cümhuriyet Başkanlığına seçilen Millî Şef İsmet İnönü'nün değişmez Genel Başkan olduğunu tesbit ve ifade maksadıyla yazılmıştır. (Şiddetli alkışlar).

Dördüncü madde, tüzüğün şimdiki kadar derpiş etmediği ve fakat karşılaşılmaması ihtimali mevcut olan bir ihtiyaca cevap vermek ve istikbalde her türlü teşebbütlere mâni olmak için tedvin edilmiştir.

Yüksek büyük kurultayın tasvibine arz olunur.»

Yeni maddeler

Teklif edilen yeni maddeler şunlardır: Madde 2 — Partinin banisi ve Ebedî Başkanı Türkiye Cumhuriyetinin müessisi olan Kemal Atatürk'tür.

Madde 3 — Partinin değişmez Genel Başkanı İsmet İnönü'dür.

Madde 4 — Partinin değişmez Başkanlığı aşağıdaki üç surette inihilâl edebilir:

- Vefat.
- Vazife yapamıyacak bir hastalığı sabit olması halinde.
- İstifa.

Bu üç şekilden birisi dolayısıyla inihilâl vukuunda Parti büyük kurultayı derhal toplanarak Partiye mensub mebuslardan bir zatı değişmez Genel Başkanlığa seçer.

Hatiblerin sözleri

Müteakiben muhtelif hatibler söz alarak muadell maddelerin aynen kabulünü istediler ve Türk milletinin aziz Atatürkün eşsiz eserlerine olan bağlılığını, Partinin değişmez Genel Başkanlığa İsmet İnönü'nü seçmek suretile yükselmeye ve kuvvetlenmeye saferden zaferden zaferden koşmak azmini tebarüz ettirdiler.

Bu meydana Hakkı Kihçoğlu (Muş) dedi ki:

«Ebedî Şef Atatürk varlığı ile inkılabı ve Cumhuriyeti yarattı, ölümü ile de onu perçinledi. Dahilden ve hariçten hiçbir kuvvet onu perçini bozamaz. Büyük Ölü'nün tabutu önünde İnönü'nün etmiş olduğu ahdim kuvvetini de buna katabiliriz. İnkılab yürüyecek, Cumhuriyet yaşayacaktır.»

Şemsettin Günaltay (Sivas) hülâsatan şunları söyledi:

— Cumhuriyet Halk Partisi milletimizin yaşamak kabiliyetinden, istiklâl aşkından, irade kudretinden ve nihayet arkasında taşıdığı şanlı zafer hatıralarıyla beslenen kahramanlık sefyesinden doğmuş millî bir Partidir, bunun içindir ki bütün milleti sinesinde toplamış ve toplamaktadır. Hepimiz elele vererek aynı amaca koşuyoruz. Şiarımız hepimiz birimiz, bizimiz hepimiz içindir.

B. Şemsettin millî hassasiyeti, sezişi ve iradesi kuvvetli müstemsah şahsiyetlerin nasil azim ve ümid saçı bir elektrik merkezi gibi milletin bütün ferdlerini etraflarında toplayıp bir hedefe tevcih ettiklerini hatırlatarak Atatürkü ve Onun zaferlerini bunun son misali diye gösterdi ve nutkuna devamla dedi ki:

— Millî hamlelerimizden nazım manivelâsi olan Partimiz, bugün yeni bir Şef tacı giymiş bulunuyor: İnönünde Türkün sernigün talâne itilâ ufukları açan ve o

günden itibaren Türk ordularını zaferden zaferden götürür garb cephesinin şanlı kumandanı, Lozan'ın emsalsiz siyaset kahramanı, bugün liderliğimize seçilmiş bulunuyor. Bu suretle tecelli eden ilk hakikat, millî hareketin payansız kaynağı olan ruhun, bütün kuvvetiyle bugün de Türklerin kalbine hâkim olduğudur. Bütün bir milletin tam ittifakını kazanmış cümhur başkanlarına tarihte nadir tesadüf edilir.

İnönünün başkanlığı için değil, Fırkaca propaganda yapılmak, hiçbir vatanşah dilerine birşey söylemiş değildir. Böyle olduğu halde en uzak köylerdeki vatandaşlardan Büyük Millet Meclisinin sinesinde toplanan meb'uslara kadar hepimiz vicdamızdan kopan bir sadanın emri ile İnönü'nü Cümhuriyet başkanı tanımış ve etrafında toplanmış bulunuyoruz. Bu emsalsiz manzara bize Türk milletinin tarihin bütün blaman maceralarına rağmen bugüne kadar daima varlığını ve istiklâlini nasıl kurmuş ve için kurtara bilmiş olduğunun sürini anlatmaktadır.

İnönünün bütün milletin tasvibine iktiran eden intihabı, Türk camiasının vatanın en güzide evladına bağlılığının, birlik meylinin her türlü siyasi ihtisarsı yenecek kadar kuvvetli ve kutsal bir duygu olduğunun bütün elhane tanınmış, Türk milletinin siyasi rüşdünü tebarüz ettirmiştir.

Türk milleti ne bahtiyardı ki, cihanın nazık bir devresinde arkasında, ordu ve hükümet başında vücude getirdiği muazzam eserlerin şereflî abideleri yükselen İnönü'nü başına geçirmiş bulunuyor. Türk milleti Onun yüksek iradaları ile yükselmeye ve kuvvetlenmeye saferden zaferden zaferden koşacak, fazilet ve dürüstlüğün hâkim olduğu bir faaliyetin bütün faaliyetlerini görecektir. Türk milleti benliğini ve birliğini kuskançlıkla muhafaza ettikçe, çıkacak her badireye rağmen, istikbale emniyetle bakabilir.

Allı Saib Vursavaş (Urfa), Partinin eski bir içtimada Başmız Atatürk, kalbimiz İnönü'dür; dediğini hatırlatarak Atatürkün büyük matemini içinde Türk milletinin İnönü'nün Reisicumhuriyetini duymaktan mütevellid teselli ve sevincini tebarüz ettirmeye çalıştı ve Cumhuriyetin 30 uncu yılında 30 milyon olacağı diye sözünü bitirdi.

İsmet Eker (Çorum) demiştir ki:

«İnönü, Büyük Şefin bütün inkılab hamlelerini, bugünkü terakki ve inkısal yollarını aşan yüksek fikirlerini senelerce kanun halinde tabii ve tabii etmiş ve kendini Türk milletine candan sevdirecek büyük milletimizin Baş olmağa layık olduğunu ispat etmiştir. Milletimiz bundan dolayı müftehir ve müstehir olmaktadır. Milletten en temiz istidatlarını kullanarak kendisi gibi birçok devlet adamları yetiştireceğine devletin mukadderatını halkın suurlu iradesine istinad ettirmekte Cumhuriyetimizin ebedileşmesi, milletimizin refah ve saadete erişmesi gayesini güdeceğine hiç şüphe etmiyor ve bütün kuvvetimizle inaniyoruz. Kendisine büyük muvaffakiyetler diler, encümen mazbatasının müteffakan kabulünü yüksek heyetinizden rica ederim.

Mahmud Esad Bozkurt (İzmir), Halk Partisinin siyasal, sosyal ve ekonomik bakımdan ayrı ayrı birer sınıf ve zümre kabul etmeyen esas vasfına işaret ettikten ve bu nokta üzerinde bilhassa durduktan sonra demiştir ki:

Müsaade ederseniz maziye aid küçük bir vak'ayı size arz edeyim. Abbasî halifelerin den biri bir gün muhtelif milletlere mensub şairleri toplayarak «hepiniz, milletimizin övündüğü birşey söyleyin» demiş. Pars şairi sarayları ile hisarlarını ihtisam ve saltanatla övünmüş. Rum şairi, filozoflarla, edebiyatla övünmüş, Arab şairi, peygamberle, halifelerle övünmüş. Sıra Türk şairine gelince orada bulunanlar «Artık övünülecek birşey kalmadı, bu da ne söyleyebilir ki, buna ne kaldı ki onu söyleyebilsin» demişler Türk ozanı evvelâ halifeye bakmış ve «Ben bir yerde doğmuş ki buralara Türk illeri derler, burada esir ve köle nedir bilmez. Çünkü bu topraklarda esir ve köle doğmaz» demiş. (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar.)

Arkadaşlarım, zaman zaman bize, bizim Partimize, içten, dışarıdan dudak bükerek tek parti demokrasi olur mu, diyenler bulundu. Ve sonra gene gülerken siz heyet ümmiyemizle bir diktatörlüğü temsil edersiniz, dediler. Bu safсата ve şarlatanlıklara verilecek karşılığımız yoktur. Fakat değmez. Ne de olsa bir iki nokta üzerinde durmaklığı - ma büyük Kurultayın müsaadesini rica edeceğim. Eğer Partimiz bir diktatörlük ve tahakküm Partisi olsaydı, daha dün gözlerini bu fanî dünyaya yuman Şefimizin ardı sıra bütün bir dünya ayağa kalkar, ağlayarak, dövünerek yanarak, yerinden sarılsın mıydı? Tarihte hangi diktatörün ardı sıra ağılandı? Hangi cebbarın ardından bütün dünya vaveleye içinde kaldı?.. Bu dün yada görülmüştür. Ata, kendi milletle beraber bütün bir dünya insanlığını öksüz bıraktı. «Gidiyorsun» diye hangi diktatörün ardından feryad etti? Ölümünde bile muzafer Atatürkün, milletin ve Partisine zafer çelenkleri dağıtan Atatürkün ardından ağlandı.

Bundan sonra Zihni Ordu (Kars), Dr. Muhtar Berk ve Aziz Samih (Erzincan) aynı şekilde Atatürke bağlılık, İnönünün millete yüksek hizmetleri ve millî birlik içinde inkılab yolunda ilerleme azmi üzerinde konuşular.

İsmet İnönü kürsüde

Bunu müteakib maddeler okunarak ve

ayrı ayrı reye konarak sürekli alkışlarla kabul edildi ve İsmet İnönü, Genel Başkan sıfatıyla riyaset kürsüsüne gelerek metnini ayrıca bildirdiğimiz nutkunu 10 rad büyüdü. Kurultay ayakta uzun alkışlarla ve muhabbet tezahürleriyle yeni Şefini selâmladı.

Bundan sonra Başvekil Celâl Bayar alkışlar arasında riyaset kürsüsüne gelerek dedi ki:

«Sayın arkadaşlarım, Genel Başkanımız, Millî Şefimiz, Cümhuriyetimiz İsmet İnönü müstemsah bir lütuf olmak üzere bendenizi Genel Başkan Vekilliğine tayin buyurmuşlardır. (Şiddetli alkışlar). Müvacehenzinde - ki büyük milletimizin huzuru demektir - kendilerine arzı şükran ederim.

Şefimizin arzuları, sizin yüksek isteklerinizin büyük Partimizin siyasi programı ile çevrelenen milletin dilekeleri demektir. Bunların tahakkuku için bütün kuvvetimle çalışacağım kendi şahsıma şeref borcu, millî bir vazife addederim. (Alkışlar).

Genyönkurulun seçimi

Bundan sonra ruznameye geçilerek Genyönkurulun intihabı yapıldı ve Genel Başkanlığa gösterilen namzedler ayrı ayrı reye konarak ve ittifakla seçildi. Yeni Genyönkurul şu suretle teşekkül etmiş bulunmaktadır:

Esad Uras (Amasya), Mümtaz Ökmen (Ankara), Dr. Fikri Tüzer (Erzurum), Nafi Kansı (Erzurum), Münir Akkaya (Giresun), Dr. Refik Saydam (İstanbul), Muhlis Erkmen (Kütahya), Salâh Cimcoz (İstanbul), Hasan Ali Yücel (İzmir), Halil Türkmen (Zonguldak), Dr. Cemal Tunca (Antalya), Şükrü Âli Ögel (İstanbul), Rahmi Apak (Tekirdağ), Remzi Güres (Gaziantep), Hüsnü Çakır (İzmir), Cevdet Kerim İncedayı (Sinop).

İntihabdan sonra Celâl Bayar demiştir ki:

Parti Genel Sekreteri

«Arkadaşlar, Parti Genel Sekreterliğine Dahiliye Vekilimiz Dr. Refik Saydam arkadaşımız tayin olunmuşlardır. (Tebrik ederiz sesleri, alkışlar). Kendilerine muvaffakiyetler temenni ederim. Bunu size bildirmekle hakikî bir zevk duymaktayım.

Ayrıca kurultayımızın Millî Şefe ve değişmez Genel Başkanına bağlılığı hakkında bir karar vardır. Muhtelif arkadaşlar tarafından imza edilmiştir, müsaadenizle okuyacağız.

Kurultayın takriri

«Partimizin değişmez Genel Başkanlığına intihab olunan, Türkiye devletinin Büyük Reisicumhuriyet ve kahraman Türk ordusunun Yüce Başbuğu Millî Şef İsmet İnönü'ne büyük kurultayın yürekten saygı ve bağlılığının arzına karar verilmesini ve bu kararın kendilerine sunulmasını derin hürmetlerimizle teklif ederiz.»

Takrir müteffakan kabul edilmiştir.

Ruznamemizde görülecek başka maddemiz kalmamıştır. Bütün üyelere bu kurultayda ifa ettikleri vatanî hizmetten dolayı arzi şükran ederim. Memleketlerine avdet ederlerken Ankaradan iyi intibahalad götürmelerini sıhhat ve selâmetle yolculuklarına devam etmelerini temenni ederim. Celse kapanmıştır.

Bu suretle saat 17 de Parti kurultayı çalışmalarına son verdi.

Millî Şefin Kurultay azalarını kabulü

Reisicumhur İnönü Meclisteki dairelerinde Kurultay üyelerinin tebriklerini kabul ettiler. Meclisten çıkan delegeler ve mebuslar Ankarapalasta şereflerine verilen çay ziyafetine gittiler.

Bozuk yollar tamir edilecek

İstanbul Belediyesi acilen tamir edilecek yollara sarfolunmak üzere daha kaymakamları emrine yüz bin lira dağıtmıştır. Kazalar, bu miktarı aralarında taksim etmişlerdir. Yüz bin lira ile bozuk yollar derhal yapılacak, yeni den para temin edildikçe kazalar yazdımlar yapılmasına; devam olunacaktır.

Bir kadını köpek ısırdı

Feriköyünde oturan Behçet karısı Hediye, zabıtaya müracaat ederek, 40 gün evvel bir köpek tarafından ısırıldığını, fakat şimdiye kadar tedavi için müracaat etmediğini, evvelki gece birdenbire vücudunda hastalık hissettiğini söylemiştir.

Kadın, köpek ile birlikte berayı tedavi Kuduz hastanesine gönderilmiştir.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

UĞURSUZ TESADÜFLER

Yazan: İnci Özkurt

Babasının ölümü hayatlarına ağır bir arabe indirdi. Muazzam servetini kaybederek birdenbire iflâs eden zavallı adam bu müthiş sukut karşısında bir kalb seksile ölürken arkasında on parasız bir dul kadınla, henüz lisenin son sınıfında olan öksüz bir erkek çocuk bırakıyordu.

Sahir o andan itibaren zevkli bir çalışma ve öğrenme sahasından hayatın mücadele kaynağı olan çapraşık yollarına atılacaktı. O genç mektebli ki annesinin ve babasının dikkat ve sevgileri sadece ona üstünde toplanırken, servetleri önüne her istediğini sermişti.

İnsan mes'ud olduğunu hissettiği anlarda istikbalin önünde daima böyle ışıklı bir yol olarak devam edeceğine körükörüne inanır.

Bu inancı sarsılmış olan Sahir hayata atıldı. Küçük bir iş bulmak için aylarca uğraştı. Nihayet onları ancak doyurabilecek bir iş bulmuştu. O artık sık ve neşeli genç çocuk değildi. Daima halini göstermemek için arkadaşlarından kaçıyordu.

Seneler geçti. Sahir bu seneler içinde annesini ve kendisini yaşatabilmek gayesiyle çalışan bir makineden ibaretti. Sevdiği genç kız artık sık ve zengin olmayan bu iş adamını kabul etmemek için birdenbire kaybolmuştu. Bu sebatsız kaçış, bu fakir yaşayış genç adamı hayatında gayesi olmayan bir insan yapmıştı. Fakat hiç beklemediği bir şahsiyet onun yaşayışında hayli değişiklik yarattı.

Selmaya bir akşam yorgun ve neşesiz evine dönerken rastlamıştı. Eski arkadaşlarının ve tanıdıklarının ekserisinden istihza gören genç adam mütevazı kıyafetle bu, çok zarif giyimmiş küçük bayana görünmemek arzusundaydı.

— Bu ne dalgınlık Sahir.. Artık eski ahbabları tanımıyor musunuz?

Genç kız karşısında gülümsüyerek ona bakıyordu.

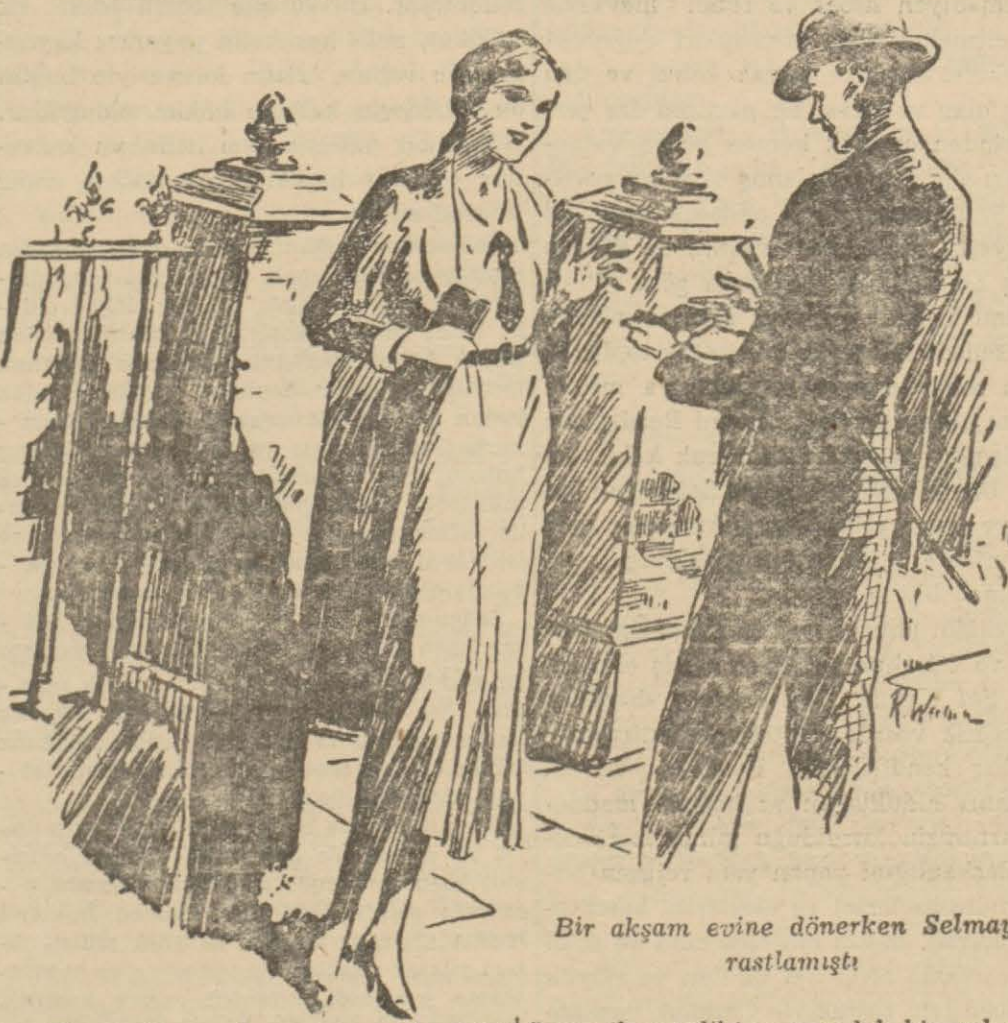
— Affedersini Selma, görmemişim.

— Hakızın var Sahir, seneler geçti. Sizi senelerdir görmedim. Burada değildim. Fakat Paristen arkadaşlara ve bilhassa Lemana (Leman Sahirin sevmiş olduğu kızdı) yazdığım bütün mektuplarda sizi soruyordum. Bana müsbet bir malumat vermediler.

— Beni aradığınıza teşekkür ederim. İşte şimdi karşınızdayım. Bu görünüşüm bütün sorduklarınıza cevap değil midir?

Sahir adeta hiddetle söylemişti. Selma bunu derhal hissetti. Kıyafeti ve yaşayışı ile Selmanın istihza ettiğini sanmış olacaktı.

Genç kız basını kaldırdı.

Bir akşam evine dönerken Selmaya rastlamıştı

— Ben onlara sadece sizin sıhhatinizi sormuştum. Sıhhatte olmaz ve yaşamanız benim için kâfidir.

Hayret!.. Sahir onun yüzüne şaşkın, şaşkın bakıyordu. Acaba bu da mı istihza idi? Bu süslü, sık ve zengin kız onunla istihza ve alaydan başka ne maksatla böyle konuşabilir. Fakat hayır.. Sahir hayretle onun gözlerindeki manaları senelerin ve bugünkü vaziyetlerindeki farkını değiştirmemiş olduğunu görüyordu. Karşısındaki bu koyu mavi gözler, yıllarca evvel karşılıklı tenis maçları yaptığı arkadaşının gözleriydi. Onlarda o günlerin bakışlarını bugün Sahirin on parasız bir adam olması değiştiremiyor du.

Bu tesadüften sonra Selmayı müteaddid defalar gördü. Artık hayatında yeni bir devir açıyordu. Öleşiye çalışmak, kazanmak, Selmaya erişebilmek, ona elini uzatmağa cesareti olmak için kazanmak istiyordu. Geceleri istikbal rüyalarıyla doluydu. Fakat bütün bu rüyalardan sonra kendi kendine: «Aldanıyordum diyordu. Selma bana sadece samimi bir arkadaş gösterilen nezaketi gösteriyor. Yoksa lüks yaşamağa alışmış bu genç kız beni sevmeye» işte bu düşünceler onun cesaretini kırıyordu.

Selma babasıyla tekrar Parise gitmişti. Sahir gene o mağnum hayatına dönmek

üzere iken talihi ona pariak bir yol açtı. Küçük bir ticaret işiyle hayli para kazandı. Bir gün babasının kaybettiği paralar sanki tekrar oğluna dönmüştü. Çünkü o kaybediş nasıl bir yıldırım gibi anılmışsa bu da öyle olmuştu.

Genç adam yeniden o parlak, ışıklı hayata atıldığı zaman bütün bu süslü ve servetin yıldızına bürünmüş çehreler arasında Selmanın hayalinin derin boşluğunu hissediyordu. Fakat çok geçmeden genç kız Paristen yazdığı mektubunda sene başında orada olduğunu bildiriyordu ve en sonunda: «Senebaşı gecesi görüşürüz olmaz mı Sahir» diyordu.

★

Sahirin gözleri Selmayı arıyor, onu bekliyordu. İstiyordu ki Selma onu sadece bir arkadaş olarak beklemediğini bir an evvel öğrensin...

Fakat bu da kim?..

— O Sahir: sen yeniden mi doğdun Allah aşkına...

Boyalı çehresile karşısında duran bir zamanlar onu sevmiş olan Lemandı.

Sahir istihza ile ona baktı:

— Ben esasen ölmemişim, fakat sen... Leman hiç cevap vermeden gülümsüyordu. Bu gülümseyişte tekrar servete malik olduğunu haber aldığı bu adamı

(Devamı 13 ncü sayfada)

Nafia Vekâleti

İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden:

Mühim ilân

Memur ve müstahdemimizin 1938 senesine aid «Yeşil» renkli hüviyet varakalarının 1 İkincikanun 1939 tarihinden itibaren iptal edilerek 1939 senesi için muteber olmak üzere «Kırmızı» renkte varakalarla değiştirileceğini UMUM MÜDÜRLÜĞÜMÜZ Sayın müşterilerine arz ederiz. Bu kartların baş tarafında İdarenin resmî ünvanı olan «T. C. NAFİA VEKÂLETİ İSTANBUL ELEKTRİK İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜ» yazılıdır. Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmayan kartlar sahte addedilmeli ve hâmilleri poise haber verilmelidir. «9413»

UMUM MÜDÜRLÜK

Nafia Vekâletinden:

9 Şubat 939 Perşembe günü saat 11 de Ankarada Nafia Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunca 1440 lira muhadden bedelli telefon laboratuvar malzemesi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Eksiltme şartnamesi ve teferriatı bedelsiz olarak Vekâlet Malzeme Müdürlüğünden alınmalıdır.

Muvakkat teminat 108 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte aynı gün saat 10 a kadar mezkûr komisyona makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. «5254» (9423)

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Muhammen bedelli 10120 lira olan 9200 aded Lama (Selet) 5.1.1939 Perşembe günü saat 15 te Haydarpaşada gar binasındaki satınalma komisyonu tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik ve 1518 liralık yüzde on beş nisbetinde kat'i teminatlarla birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyonca müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (9222)

İstanbul Jandarma satınalma komisyonundan:

1 — Evsaf ile, nümune ve şartnamesine göre 8400 kilo çoraplık yün ipliği müteahhidi nam ve hesabına 12 İkincikanun 939 Perşembe saat 15 de Gedikpaşadaki İstanbul jandarma satınalma komisyonunda açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı şartları haiz bulunmaları ve teklif edecekleri fiyatın yüzde yedi buçuğu nisbetinde ilk teminat mektubu veya makbuzu getirmeleri şarttır.

3 — Şartname her gün adı geçen komisyonca görülebilir veya parasız aldırılabilir.

4 — İsteklilerin yazılı gün ve saatte satın alma komisyonumuzda bulunmaları. (9346)

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra muntazaman dişleri nizi fırçalayınız.

Son Postanın edebî romanı: 8

Âşıklar yolunun yolcuları

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Bütün bu ikram, teklif, tekel-lüf esasında da, abımanın küçükleri Ülkü ile Erdiñ, gene her akşamki gibi halının üstünde tahta oyuncaklarla kuleler yapacaklar. Geride, Şadan kalfa ile Hafız Süleyman, bir de halanın evlâdlığı Darüşşafakalı Nüzhet kalıyor. Onlar da bu salonun bir köşesine yerleştiler mi artık vapur kalkıyor demektir! Evet, bu akşam bizim köşk, tam manasile Ada vapuruna cöneceği lenziyor, hem yandan çarklı! Bari, oldu olacak, bizim sıradaki Yahudi komşularımızı da çağıralsardı... İşte o zaman zhenk tamam olurdu!

Allahım! bu gürültülü ve misafiri bol aile içinde ben ne zaman kafamı dinliyebileceğim?

★

Hamdolsun, şimdi yalnızız. Bu yirmi odalı eski Ada köşkünün. Geç vakte kadar, hep bir ağızdan konuşmaları, gü-lüşmeleri, hikâyeleri ve dedikodularile dolburanların gece toplantısı bitti. Komşu misafirler çoktan gitti ve herkes yatmağa kendi odasına gittikten çekildi. Hafıza benim karşıdaki odalardan birini verdiler. Gülşen dedi da halanın orta kattaki odasına yerleşti.

Bana gelince, bir saat evvel, Namık Beyleri, biz hepimiz çoluk çocuk bah-

potinlerimin ucuna basa basa, öyle iken gene, tamiri gelecek seneye kalan bu eski basamak tahtalarını gıcırdata gıcırdata, en yukarıya, üçüncü kata çıkabildim.

Artık odamın uzletinde bu misafir gecesinin safhalarını düşünebilir, o safhaları gözlerimin önünde yeniden canlandırabilirim. Hissediyorum ki buna ihtiyacım da var, içimden kendi kendimi ne kadar yalancı çıkarmağa kalksam da...

Yarabbi! ne acı! ne birbirini tutmaz hisler içindeyim! Neden bu işe, basit bir misafir davetine bu kadar ehemmiyet veriyorum? Bilhassa neden o güzel sarışın kız, Âşıklar Yolunun üstünde bir parlayıp bir sönen yıldızlardan biri gibi hayalimden silinirken doğuyor, doğarken siliniyor? Niçin şimdi ağlarken şimdi gülüyor Niçin ona karşı kendimde sabahtanberi gittikçe ziyadeleşen ve bu gece bütün genişliğini alan bir zaaf hissediyorum? Yoksa onu ilk gördüğüm günde ruhumu tahlilim doğru mu? Bu kıza sevdim mi? Sevmek, benim için ne yeni bir kelime! Fakat niçin seveyim? Niçin sevmeliyim? Ben, daha yıllarca evvel, arkadaşlarımın bir çok hazin aşk maceralarına şahid olduktan sonra kendi kendime kararımı vermedim mi idi, yalnız san'atımı seveceğim diye?.. Meğer ne safmışım! Hiç gönül karar dinler mi imiş? Bunu şimdi anlıyorum. Fakat bu zaaftan kendimi korumalıyım, kurtarmalıyım. Garib bir duygu ile hissediyorum ki o kız bana hiç bir vakit saadet getiremez, sadece ıztırab ve felâket getirir. Fakat niçin böyledir, bilemem,

yalnız bu sevgiye karşı, benliğimin çok derin bir yerinde gizlenen bir korku var. Bu korku bana «Kaç bu sevdadan!» diyor. Yalnız şüpheden de kendimi alamıyorum. Kimbilir, ihtimal gayrişuurumun bu uzak, bu sağır ve boğuk sesine kulak verdiğim kadar onun emrine de uyabilecek miyim? Yoksa kaderin önüne açacağı karanlık bir yola mı sürükleneceğim? Bunu bana ancak zaman bildirecek... Şu veya bu şekilde muhakkak ki her duygumun bir sonu vardır. Dilerim ki bu duygum bana en hafife mal olsun ve hayatım bir facia ile karmarasın!

Bu gecenin unutamıyacağım ve bana her düşüncesimde bir nefret hissi verecek olan bir hatırası da, eniştemin Naciye hanıma bakarken bir aralık dudaklarında yakaladığım yılışık gülüşüdür. Bu gülüşü belki yandan yalnız ben gördüm, fakat karşıdaki kibar hanım efendi pekâlâ sezdi ve o da gülümsedi. Maamafih kocasının sakat vücudünü sola, radyoya doğru eğerek babama hastahıngandan, iki yıl evvel Karaköyde tramvaya çarpıp devrilen otomobili içinde geçirdiği tehlikeden ve başının zedelenişinden bahsediyi, herkesin de merakla onu dinleyişi, eniştemle Naciye hanım arasında başlayacak gibi hissettiğim macerayı iyi ki yalnız bana anlattı. Başkaları da bunu hissetseydi ihtimal ablamın kulağını bukerlerdi, Naciye hanımla kocası ve kıızı bir daha bize davet edilmezlerdi, fakat eniştem, benim bildiğim eniştem, kendi arzusundan, zevkenden, hodbinliğinden geçer mi idi? İşte orasını şüpheli gördüm. Çünkü onun bir

kaç dost ağzından kulağıma çalınan gizli maceraları böyle bir şüphemde beni her zaman haklı çıkarmıştı.

Zavallı babam! sanıyor ki serveti ile kızına iyi bir koca buldu; serveti ile bu sevgili kızının istikbalini ve torunlarının pürüzsüz, sürekli saadetini temin etti! Dilerim ki öyle olsun! Fakat ben, ablam için yarını hiç de parlak görmüyorum.

Hodbinlik! zihnim dönüp dolaşıp gene Süheylâya takılıyor! Sahiden güzel mi bu kız, yoksa ona bu güzelliği fazlasıyla ben mi veriyorum? Derler ki göz yaşları çirkinleri bile güzelleştirir, ilâhileştirir! Acaba Âşıklar Yolunda göz yaşlarını ellerile kapyarak hicri-ran kızın da benim üzerimde bu ilk tesir mi bu çehreyi yarattı?

Maamafih Sadan halamın rahmetli kocasından bahse başlayarak, sözü bilmem nasıl bir tedai ile eski düşünler ve kıyafetler üzerine cevirdiği bir esnada, karşıdan, çok sade bir zevkle bu akşam için beyaz bir rob giyinmiş olan Süheylâya baktım. İçimde onu hiç güzel bulmamak arzusu vardı. Fakat bu arzumun şiddeti, gözlerim onun insanı ilk bakışta büyüleyen koyu menekşe gözlerine ilişince buz gibi eridi ve bütün sinirlerime tatlı, uyusturucu bir sıcaklık yayıldı. O, sağ tarafına yaslandığı koltukta, sanki benim bakışımı hiç hissetmemiş gibi, ince uzun parmaklı ve kırmızı manikürlü elini kolunun çok zarif bir kavsiyle cesnesine dayamış, ucları aynı kırmızılıkla parlıyan öbür elini de bu renge hoş bir tezad teşkil eden beyaz robunun etekliği üstünde dizlerine mühmelce bırakmış, halamı dinliyordu. (Arkası var)

İlk Türk kadın casusu

Yazan: Ziya Şakir

"Ben bir casus değilim!,"

Yolları dolduran asker ve zabıtlar, duruyorlar. Sakin fakat mütecessis nazarla beni tedkik ediyorlar.

Pavyon... mütemadiyen pavyon... Sanki, yalnız pavyonlardan mürekkebek koskoca bir şehir...

Bunların aralarından geçtik. Kapısının önünde, süngülü nöbetçiler bekleyen bir pavyona girdik. Kapalı bir kapının önünde bir kaç dakika bekledik.

Ah, bu dakikalar.. bunlar geçerken, kafamın içinden de yıldırım sür'atle geçen hisleri size tahlile kalsam, satlar sürer.

Korkmuyor muyum?.. Bilmiyorum. İstirab mı çekiyorum?.. Bilmiyorum.

Acaba, hislerime malik miyim?.. Bilmiyorum.

Bilmiyorum.. ve, hiç bir şey bilmiyorum... Sadece, tek bir şey düşünüyorum. O da, hiç bir şekilde zaf göstermemek.. millî şeref ve gururumu muhafaza etmek için metin görünmek...

Dün gecedenberi adeta bana mihamdarlık eden o yaşlıca zabıt, kapalı kapıdan içeri girdi. Bir kaç saniye sonra, avdet etti. Gene nazikâne bir eda ile

— Buyurunuz, Mis Melek.

Dedi. Süngülü askerler, dışarıda kaldılar. Ben, üç zabıtın refakatinde olarak içeri girdim... Şimdi, âli divanharbin huzurunda idim.

Riyaset mevkîni, oldukça yaşlı ve kıpkırmızı suratlı bir general işgal ediyordu. Sağında ve solunda da büyük rütbeli üçer zabıt bulunuyordu.

Bunları benden ayıran büyük masanın önüne ve tam reisin karşısına bir sandalye konmuştu.

Reis, ağır ve resmi bir tavırla, sandalyeyi gösterdi. Oturmamı bekledi.

Bir kaç saniye sükûttan sonra, önündeki kâğıtlara bir daha göz gezdirdi. Ağır ve basık bir İskoç lehçesiyle sözleri:

— Mis Melek.. sizsiniz, değil mi?

— Evet.

— Hakkımızdaki ithamları biliyorsunuz.

— Evet.

— Gemideki divanharb huzurunda, size isnad olunan cürümleri, kâmilten itirafında bulunmuşsunuz.

— Evet.

Reis, birdenbire sustu. Çehresinde, derin bir hayret ve teessür okunuyordu. Gözlerini ağır ağır âzaların gözlerine çevirmeye başladı. Onların yüzlerinde de aynı hayret ve teessür vardı. Benim bu sükûnet ve soğukkanlığımın karşısında, bu çelik kadar sert adamlar, sanki birdenbire bocalamışlardı.

Reis, gözlerini tekrar önündeki kâğıtlara indirdi. Bir kaç saniye daha, derin ve matemi bir sükût ile geçti. İskoçyalı ihtiyar general, adeta kelimeler boğazında düğümlemler gibi söze başladı:

— Mis Melek!.. Isnad olunan cürümleri ilk divanharb huzurunda itiraf etmeniz.. ve sonra, âli divanharbimiz huzurunda da o itirafınızı tasdik etmemeniz.. maalesef bizi acı bir karar itihazına mecbur edecektir. İlk divanharb tarafından verilen hüküm, tasdik edilecektir... Söylüyecek bir sözünüz varsa, lütfen söyleyiniz.

Dedi.

Metin bir tavırla ayağa kalktım. Ellerimi masaya dayadım. Bugün bile hayrette kaldığım bir soğukkanlılıkla: — Muhterem general!.. Ve siz, muhterem zabıtlar!..

Diye söze başladım.

Bugün, belki aynen tekrar edemem. Fakat, aşağı, yukarı sözlerime şöylece devam ettim:

— İyi terbiye ve tahsil görmüş bir Türk kıza olduğum için, kanunî zaruret ve mecburiyetleri tamamilen idrak ediyorum. Ve onun içindir ki, ilk divanharbde olduğu gibi, huzurunuzda da hakkımda verilen hükmün bir garaz

Gene büyük bir soğukkanlılıkla sözlerime devam ettim.

ve düşmanlık eseri olduğunu iddiaya lüzum görmüyorum... Ancak, bütün cihanda, meşhur bir darbe mesel haline gelen İngiliz adaletini bir haksızlıktan korumuş olmak için size bazı noktaları hatırlatmak istiyorum... Vâkiâ ben, kanunların bütün inceliklerine vakıf olan bir insan değilim. Fakat öyle zannediyorum ki; hakkımda verilen hükmün, ananevî İngiliz adaletine muğayir olduğunu da iddia edebilirim.

İskoçyalı general, birdenbire başını kaldırdı. Sert bir nazarla baktı:

— Adalete muğayir mi?.. Aslâ... Unutmayınız ki, harb halinde bulunuyoruz. Casuslar hakkında verilecek hüküm, gayet sarıhtır.

Diye mırıldandı.

Hiç telâş göstermedim. Bu mırıldıyı, sonuna kadar dinledim. Gene büyük bir soğukkanlılıkla sözlerime devam ettim:

— Çok hakkınız var, general!.. Casuslar hakkında verilecek hüküm, gayet sarıhtır. Fakat, acaba ben bir casus telâkki edilebilir miyim?

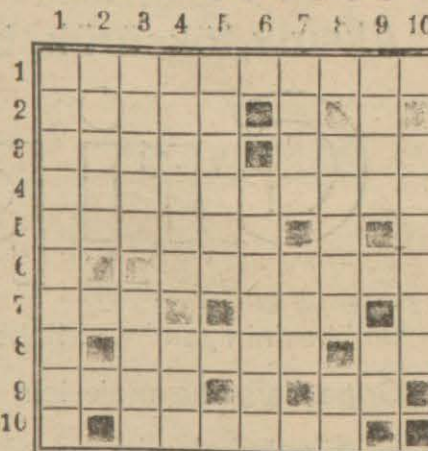
Bu sual, divanharb heyetine garib bir hayret verdi. Önerine bakan nazırlar, tanfamile bana gevrildi.

— Evet.. bir casus telâkki edilebilir

(Arkası var)

Günün Bulmacası

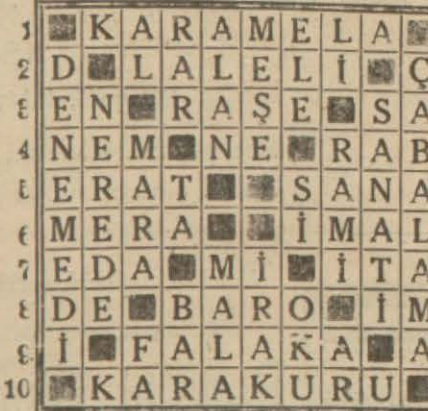
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Soldan sağa ve yukarıdan aşağıya:

- 1 — Vefasız.
- 2 — Şakulî.
- 3 — İştien, meal.
- 4 — Vadetmek - Cemi edati.
- 5 — Teimih.
- 6 — Bir kiş meyvası.
- 7 — Bütün - Bayram günleri sokaklarda yapılan süslü kapılar.
- 8 — Verilen şeyi kabul etmek - Şart lâhikası.
- 9 — Kandırmak - Bir nota.
- 10 — Karşıklık.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

Bir doktorun günlük notlarından

Su çiçeği

Son günlerde arasına tesadüf edilmektedir. Zâhiren hiç mütekaddim âraz göstermeden birdenbire az çok bir ateşler başlar. Bu ateş pek nadir olarak 39 dereceyi bulur. Bunu müteakib birdenbire vücudun her tarafında içi su dolu incl tanesi şeklinde kabarcıklar görülür. Bu her tarafa serpilmiş bir haldedir. Saçlar arasında da olur. Bu su kabarcıkları birkaç gün içinde söner, yerine koyu renkli bir kabuk peyda olur. Bu kabuk da birkaç gün içinde düşer, yerinde asla iz bırakmaz ve hastalık da iyi olur, gider.

Su çiçeği ile hakikî çiçek arasında hiçbir alaka ve münasebet yoktur. Aşılı olanlara da gelebilir. Sarıdır. Tehlikeli bir hastalık değildir. Bazan iki hafta kadar devam ettiği ve sürekli ateş yaptığı vakidir. Fakat öldürücü bir ihlâl yapmaz. Hemen dalma şifa ile neticelenir.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollamalarını rica ederiz. Akal takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Galatada Voyvoda caddesinde bakkal Dimitri Cumanın alacaklıları ikinci toplanması ve müflisin teklif ettiği konkurdatö müzakeresi 28-12-933 çarşamba günü saat 11 e talik edildiği bilinmek üzere ilân olunur. (13226)

ZAYI — Mustafakemalpaşa Lalaşahin ilk okulundan aldığı nakil ilmühaberi, nüfus tezkeremi zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur. Emine Çetkin

Hikâye: Uğursuz tesadüfler

(Baş tarafı 12 inci sayfada)

kaçırmamak isteyen bir mana vardı. Sahiri kolundan çekti.

— Haydi dansedelim.

— Maalesef yorgunum.

Leman durmadan onu sürüklüyordu. Etrafindakilerin adeta nazarı dikkatini celbedecek bir hal almıştı. Herkesin ortasında bu kadını itip yürümek kim bilir ne dedikodulara yol açacaktı.

— Haydi Sahir aman ne nazlısın haydi. Genç adam içinde derin bir hırsla artık bitmek üzere olan dansa nefret ettiği bu kadınla karışmağa mecbur oldu. Leman fasılasız gülüyor. gözleri Sahirde, bir şeyler söyleyip duruyordu.

Selma yanında babası salona girmişti. Gözleri etrafında derin bir heyecanla doluşuyordu.

Fakat... Sahir ve Leman... Genç kız hafife sarsıldı. Demek onlar tekrar birbirlerini bulmuşlardı. Bu eski maceradan Selmanın tamamen haberi vardı. Lemanın derin bir neşe ile dolu tebessümü.. ve Sahirin onunla dansetmesi...

Acı, yakıcı bir gülüşle dudaklarını bük-tü. İçinden: «İşte yersiz ve istinatsız rüyalarımın hakikat olacağı gece» diyor-du.

Gözleri akmağa hazırlanan yaşların gıcıklayıcı nemile örtülmüştü.

— Baba ben eve döneceğim. Aamcağuz şaşkın kalmıştı.

— Daha şimdi geldik kızım.

— Fakat ben döneceğim baba başım ağrıyordu, bu kapalı salon beni büsbütün sıkı. Otomobilimiz kapıda değil mi? Sen kal. Ben eve gidince şoförü uyandırır otomobili sana yollarım.

— Fakat yavrum...

— Hasta değilim, merak etme baba!...

— Fakat yavrum Sahir burada seni bulamayınca ayıp olacak.

— Gittiğimi söylersin.

★

Gelirken büyük bir neşe ile ve hattâ şoförü bekleyip geç kalmamak için direksiyonuna acele ile sarıldığı ve uçar gibi koştuğu bu boş otomobile vücudünü bir külçe halinde fırlattı. Gözleri buluyor, başı dönüyordu. Otomobili süratle sürerken gözlerinin önünden geçen şeyleri hayal meyal seçiyordu.

10 dakika geçmemişti ki Sahir bir taksi arabası ile onun peşine takıldı. Dansı bitirdikten sonra Selmanın babası ile konuşan genç adam Selmanın nasıl bir şüp-

he ile sarsıldığını derhal anlamıştı Şoföre ikide birde.

— Çabuk diyordu.

Otomobil durdu. Sahir sabırsızlanıyordu. Şoför çaresiz bir halde söylendi:

— Nasıl gideyim bayım, görüyorsunuz tramvayla, öndeki otomiller hepsi durmuş, halk toplanmış kaza mı oldu nedir? Bu aksi tesadüf Sahiri kızdırıyordu.

Selmaya bir an evvel yetişmek isterken yersiz bir sebebden dolayı burada vakit kaybetmekteydi.

Hasta arabasının boğuk sesi duyuldu. Artık yol açılmıştı. Sahir:

— Haydi, diyordu, biraz hızlı git te kaybettüğümüz zamanı kazanalım.

Ve Selmaya bir an evvel hakikati anlatmak arzusu ve sevinçle otomobile Maçkaya doğru uçuyordu.

Fakat zavallı Sahir! Bilmiyordu ki Selma şu dakikada henüz yatırıldığı beyaz bir hastane karyolasında son nefesini vermişti.

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Kahr yüzünden...

Yazan: Mark Hellinger

Çeviren: İbrahim Hoya

RADYO

Türkiye radyo difüzyon postaları

Ankara radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

SALI 27-12-38

12,30 Müzik (büyük bir virtüözün plakları), 13,00 Saat, ajans haberleri ve meteor Ankara, 13,10 Müzik (valsler - Pl), 13,25-14 Türk müziği (şarkılar - Pl).

18,30 Müzik (Çigan ve saire), 18,55 Konuşma (hukuk ilmi yayma kurumu), 19,10 Saat, ajans, meteoroloji ve ziraat borsası haberleri, 19,25 Türk müziği. (Muhayyer fash - incesaz), 20,00 Temsil - BOŞ BEŞİK VE AK KUŞ (millî piyes), 21,30 Konuşma (Türkiye postası), 21,45 Saat, ešham, tahvilât ve kambiyo - nukud borsası fiatları, 21,55 Türk müziği (muhtelif şarkılar), 22,20 Müzik (küçük orkestra), 23,25 Müzik (aryalar), 23,45 - 24 Son haberler ve yarınki program.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

Cinsi	Mikdarı	Beheri Lira K.	Tutarı Lira K.	% 7,5 teminat Lira K.	Eksiltme Şekli	Saatli
-------	---------	----------------	----------------	-----------------------	----------------	--------

Matkaph daire 1 adet — — 650.— 48. 75 Pazarlık 14.

desteresi — — 35

Dikistrinli Kola 2000 kilo — 35 70.— 52. 50 Açık 14. 34

I — Şartnameleri mucibince satın alınacak 1 adet Matkaph daire desteresi ile 2000 kilo Dikistrinli kola hizalarında yazılı usullerle eksiltmeye konmuşur.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 16/1/939 tarihine rastlayan Pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Daire destresi eksiltmesine iştirak etmek isteyenlerin fennî teklif ve kataloglarını ihale gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün Fabrikalar Şubesine vermeleri lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «93/8»

Cinsi	Mikdarı	Muhammen Beheri Lira K.	bedeli Tutarı Lira K.	% 7,5 teminat Lira K.	Eksiltmenin saati
-------	---------	-------------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------

Düz beyaz aleminyum kâğıdı. 250 kilo 1.70 sif 425.— 31.88 14

Baskül « 500 5 adet 300.— 1500.— 112.50 14.30

I — İdaremizin Cibali Tütün Fabrikası için 250 kilo 36 X 60 e'adında düz beyaz aleminyum kâğıdı ile Çamaltı tuzlası için 500 kilo tartma kabiliyetinde 5 adet baskül şartnameleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 20/1/939 tarihine rastlayan Cuma günü hizalarında gösterilen saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

VI — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi aleminyum kâğıdı nünuneleri de görülebilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin düz beyaz aleminyum kâğıdına aid fennî teklif ve nünunelerini tetkik etmek üzere ihale gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün Fabrikalar Şubesine ve 5 basküle aid fiatsız teklif ve katalogları eksiltme gününden 5 gün evveline kadar İnhisarlar Tuz Fen Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «92/3»

«Son Posta» nun deniz romanı: 48

Deniz Şeytani

Türkçeye çeviren: M. Süreyya Dilmen

Yaman bir denizci

Geminin hamulesi için gereken bütün evrakı, nizamata uygun şekilde, gerek Norveç liman ve gümrük memurları ve gerek İngiliz konsolatosu tarafından imzalanmış ve mühürlenmiş olduğu halde hâmil bulunuyorduk. Kezâlik «Sevk Britanik Majeste»nin Kopenhag konsolosu tarafından yazılmış bir mektubu da hâmil idik ki buna göre Maleta gemisi, Avustralya hükümeti için kereste naklediyordu. Mektub bütün İngiliz bayrağını taşıyan gemilere, icabında bize yardım etmelerini tavsiye ediyordu. Bu mektubun «ihticaca salih bir vesika» olmasını temin zımında hattâ «Britanya imparatorluk mühürü»nü de ihtiva ediyordu! Eh bunun Almanyada yapılmış olduğunu söylemeğe hacet var mı?

Bunlardan başka üzerimde bir mektub daha vardı ki bu, gıya bir İngiliz zabiti tarafından bizim gemi sahibine yazılmış ve onun tarafından da bana gönderilmişti. Bu mektubda Alman taharri memurları aleyhinde bazı malumat verilmekte ve İngiliz memurlarına itimad telkin edilmekte idi!

Açık denizlerde günlerce, haftalarca ve hattâ aylarca sürebilecek seferlerde gemiciler hemen umumiyetle, denizin tenha hayatında duyabilecekleri üzüntüyü gidermek için ekseriya beraberlerinde aile ve akrabalarının, dostlarının fotoğraflarını taşırlar. O vakitler İngiliz donanmasının mürettebatını teşkil edenlerin, gemicilerin bu âdetlerini pek iyi bildiklerini ve binaenaleyh ona göre hareket ettiklerini biliyordum, bunu o vakte kadar İngiliz harb gemileri tarafından aranılıp taranılan bitaraf gemilerin kaptanlarından öğrenmiştim.

Onların bana anlattıklarına göre İngilizler daima tayfaların yattıkları yerleri gözden geçirmekte ve geminin hüviyetini bu suretle daha iyi anlamaya çalışmakta imişler. Binaenaleyh derhal Norveçli gemicilerin ana, baba, erkek ve kızkardeş, amca, dayı, hala ve teyze, zevce ve kaynana, sevgili, nişanlı ve saireleri imişler gibi bir çok fotoğraflar tedarik ettirdim. Muvakkât sevgililerin güzel mi, çirkin mi olduklarına o kadar önem vermemiştim. Gemicilerin sevgilileri de güzellik kraliçesi olabilecek derecede güzel mahlûklar olamazlardı; ya! Fotoğrafları Norveçli fotoğrafçılar tarafından damgalanmak üzere sureti mahsusada bir adamı Norveçe göndermiştik.

Doğrusu ya İngilizler, titiz insanlardır.. Allah için, onlar bir geminin nasıl aranacağını bilirler!. Bir gemi mürettebatının mektublarına hususî bir ehemmiyet atfederler. Umumiyetle bir gemicide, varacağı limanda kendisine yazılmış bir mektub bulacağını umduğu gibi, aldığı mektubu da okuduktan sonra yırtıp atmaz. Her gemicinin sandığında bu gibi mektublardan mutlaka bir deste bulunur. Bazan onun; anası tarafından sekiz yıl evvel gönderilmiş bulunan bir mektubu okuduğunu görürsünüz. Bunun içindir ki bizim Norveçli tayfaların her biri için birbirinden farklı birer takım mektub temin ve tedarik edilmiş bulunması zarureti vardı.

Bittabî, tarafımdan aşırılan Maleta gemisinin jurnalinden, geminin tayfası hakkında bir hayli, faydalı malumat edinmiştik. Binaenaleyh her tayfanın sandığında bulunacak mektublar da bu jurnalden edinilen malumata göre tertib ve ihzar olunmuştu.

Bu mektupları bahriye ve hariciye nezaretlerinde çalışan ve evvelce Norveçte bulunup o memleketin haleti ruhiyesine ve diline vukuf kesbetmiş olan bayanlar tarafından yazılmışlardı. Mektub zarflarının üzerlerine yapıştırılmak üzere eski Norveç pulları bulunmuş, muhtelif Norveç şehir ve kasaba postanelerinin damgalarını yaptırıp pulları damgalatmıştı. Ondan sonra da mektupları, kimyevi muamelelere tâbi tutarak eskötmüş, kıyı ve bucaklarını yırtmış, bazılarını da isletip kirletmiş idik.

Geminin zabitlerini, vaktile benim

gibi direk önünde yıllar geçirmiş ve Norveç dilini konuşmağa muktedir ve maneviyatı yüksek kimselerden seçmişim. Birinci zabıt Kling; Filchner heyetli seferiyesine bir üye olarak iştirak ve bu seferde temayüz etmiş bir şahsiyetti. Esir edilebilecek gemilerin kumandasını almak üzere intihab ettiğim zabıt ise eski arkadaşlarımdan ve altı kıdem, dört pus uzunluğunda bir adamdı.

Bu eski arkadaşla bir gün tesadüfen ruhtunda karşılaşmışım. O vakit bana refakat edip edemeyeceği hakkındaki sualime verdiği cevabda:

— Bu deniştî, seni cennete ulaştıracağı ihtimali bulunan seferlerden biri midir?

— Evet.

— O halde ben de seninle beraberim.. biliyorsun ya benim adım Preiss (*) olduğuna ve sen de bu savaşta bir şey kazanmak yolunu tutmuş bulunduğuna göre sana uğur getireceğim demektir.

Gemimizin tonçu ve seyir zabiti deniz yüzbasısı Kircheiss yaman bir denizci idi. Mühendis Krauss gemimizin motor mütehassısı idi. Porson, marangoz ve açığı her üçü de yelken gemilerinde uzur seferler yapmış, denizlerin her türlü kerem ve serdini tatmış kişilerdi.. bütün bunları ben, büyük bir dikkat ve itina ile seçmiştim.

Gemi mürettebatına gelince: Bunlar yalnız yirmi yedisinin Norveç dilini konuşmağa muktedir olan efrad arasından almışım. Hakikî Maleta gemisinde de ancak bu mikdarda tayfa mevcud bulunuyordu. Mürettebatı seçmek için, ileri sürülen namzedlerden her birile ayrı ayrı konuşmuş ve fakat kendisini neden istediğime dair ona hiç bir imada bile bulunmamış idim. Yalnız birer birer konuşmaktan maksadım onların haleti ruhiyelerini okumağa çalışmak, yapacağımız işde lüzumu asikâr bulunan cesaret, sabırtahammül hassalarını keşfetmek idi.

Mürettebat ve muharib efrad olarak seçtiğim bütün bu adamlara, pek yakın bir âtide uhdelerine tevdi olunacak vazifenin mahiyeti hakkında en ufak bir imada bile bulunmuyarak kendilerini evlerine gönderdim. Ta ki bunlar, kendilerini isteyinceye kadar, birbirile karşılaşıp yapacakları iş ve vazife üzerinde konuşmak, dedikodu yapmak fırsatını elde edemesinler diye. Hakikaten limandan çıkma gününe kadar kendilerini çağırtnış değildim.

Her şey hazırlanıp yoluna konduktan sonra gemimize bir ad bulmak lâzım gelmişti. Abluka hattından geçip Okyanusa açıldıktan sonra kullanacağımız resmi bir (ad) ihtiyacımız vardı.

(Arkası var)

(*) Preiss=harbe, ictihadda, imtihanada, kur'ada kazanılan şey; mükâfat; düşmandan zabtolunan gemi.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda (Şeref), Alemardada (Abdülkadir), Beyazıdda (Cemil), Samatya-da (Erofilos), Eminönünde (Mehmed Kâzım), Eyübbe (Hikmet Atılamaz), Fenerde (Vitali), Şehremininde (Hamdi), Şehzadebaşında (Üniversite), Karagürükte (Arif), Küçükpazarda (Necati Ahmed), Bakırköyde (Hilâl).

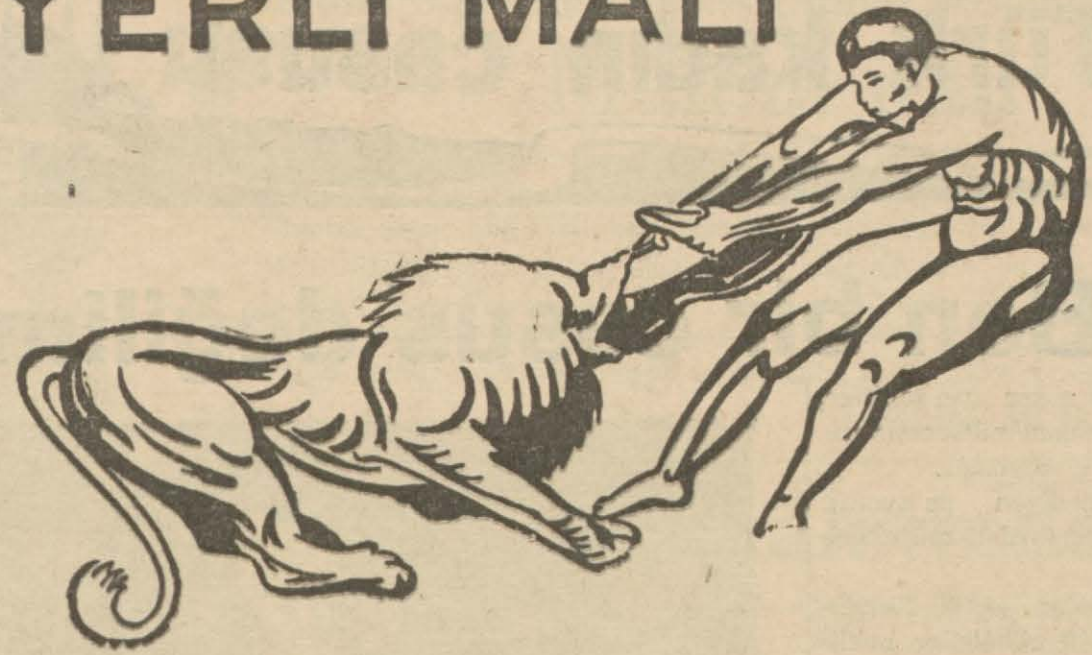
BeYOĞLU cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde (Della Suda), Galatada (Hüseyin Hüsnü), Taksimde (Limoneliyan), Pangaltıda (Nargileciyan), Beşiktaşta (Ali Rıza).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:

Üsküdar'da (İmrahor), Sarıyerde (Asaf), Kadıköyünde (Moda, Merkez), Büyükdada (Şinasi Rıza), Heybelide (Tanış).

YERLİ MALI

GISLAVED

GÜZELLİĞİNİZ İÇİN

KREM BALSAMIN KANZUK

Bütün dünyaca takdir edilmiş sıhhi güzellik kremleridir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız ve halis acbadem çeşitleri hususî vazo ve tüplerde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL

İstanbul İkinci İftis Memurluğundan:

Müflis Niko ve Koço Canbezdinin İkinci toplanması ve müflislerin teklif ettikleri konkurdatonun şerait tesbit ve müzakeresi için alacaklıların 4-1-939 çarşamba günü saat 11 de dairede hazır bulunmaları idare kararile İlan olunur. (13225)

Bu mevsimin **KADIN MUŞAMBALARI** gelecek mevsime kalmamalıdır. Bu, **BAKER MAĞAZALARININ** kat'i kararidir. Binaenaleyh Stokun verdiği imkân dairesinde her yerden iyi şerait ve ucuz fiatlarla satmağa devam edeceğiz.

İŞÇİ ARANIYOR

Ambalaj için 3 kişiye ihtiyaç vardır. Taliplerin saat 9 dan 12 ye kadar Yeni Postahane caddesi Ananyadis Han 22 numaraya müracaatları.

Daha ne bekliyorsunuz?

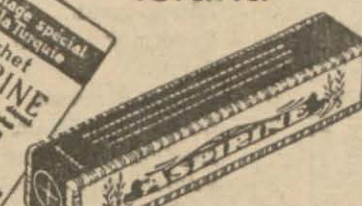
Aksırık, öksürük, burun akması, düşkünlük

Grip

tehlikesinin yanılmaz habercileri olduğunu bilmiyormusunuz? Grip'e karşı koymak için hemen **ASPIRİN** alınız? Grip, soğukalgınlığı ve ağrılara karşı en emniyetli ilaç budur.

İsrarla

ASPIRİN

isteyiniz!

20 ve 2 tabletlik şekillerde bulunur.

Her şeklin üstündeki markası aldığınız malın hakiki olduğunun ve iyi tesirinin garantisidir.

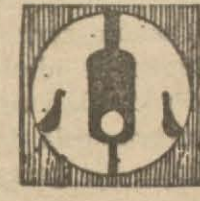

HALK OPERETİ

Bu akşam saat 9 da

Rahmet Efendi

Büyük operet

TURAN TİYATROSU

Nağit Malatyalı Kalender

şair bey'etile birlikte

Boyacı Kızı

3 P.

G R I P ' e

K A R Ş I

E N İ Y İ Ç A R E

BİR KAŞE

NEOKALMİNA

DIR

NEZLE

NEVRALJİ - KIRIKLIK
KIRGINLIK - BAŞ - DIŞ
ve bütün ağrıları hemen keser

ismine dikkat ediniz.

Cild güzellik âlimi profesör doktor E. WINTER tarafından formülü yapılan

Venüs Kremi

Terkibindeki hususî madde hayatiye dolayısıyla cildi besler, taravetini artırır. Yeni bir ten yaratır. Venüs Kremi asrî kadın güzelliğinin bir tilsimidir.

Venüs Pudrası

Terkibi altın kremli 24 saat havalandırılmış fevkalâde ince ve hafif Venüs pudrasile tuvalet gören bir cilt dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder.

Venüs Allığı

Her cildin rengine göre çeşitleri mevcuttur. Yüze sürüldüğünde cilde fevkalâde tabii bir renk verir; teni bozmadığı; güzelleştirir.

Venüs Ruju

Son moda ve gayet cazip renklerle kullananları hayrete düşürür. Dudaklarda 24 saat sabit kahr. Şık ve kibar familyaların kullandıkları yegâne rujdur.

Venüs KIRPIK Sürmesi

Asla yayılmaz ve gözlere zarar vermez. Venüs sürmesiyle tuvalet gören kirpikler büyür ve güzelleşerek kaiblere ok gibi saplanır.

Venüs Briyantini

Baştaki kepekleri izale eder. Saçları parlak tutar. Dökülmesine mani olur ve kıvrıkcık yapar. Saç meraklıları ve gençlerin hayat arkadaşısıdır.

Venüs Limon Çiçeği KOLONYASI

Hususî bir tiptir. 90 derecedir. O kadar ki en büyük zevk ehlini ve müşkülpeşend olmakla tanınmış kimseleri bile hayran bırakmaktadır.

Venüs Çam KOLONYASI

Çiğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir. Ve gönlünü açar. Ada çamlarının lâtif ve sıhhi kokuları VENÜS çam kolonyasında mevcuttur.

Deposu: Nureddin Evliya zade müessesesi İstanbul

TÜRKİYE

Pamuklu Dokuma ve Pamuk İpliği

Fabrikaları Anonim Şirketinden :

Pamuk ipliği satışı:

Kayseri Bez Fabrikası malı	12 No. Paket	415	Kuruş
Nazilli Basma Fabrikası	16 " "	480	"
Ereğli Bez Fabrikası	24 " "	580	"
	24 " "	580	"

Fiatlarla fabrikada teslim şartıyla satılmaktadır. İplik müstehliklerinin yukarıda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine aynı şartlarla yalnız Ereğli Fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

Baylar !

Dünyanın en sağlam
Sıhhi lastikleri olan

FOR-TEX

Prezervatiflerini

daima tercih ediniz.

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

KIŞ GELDİ...

Ufak bir üşütme başınıza büyük bir hastalık çıkarabilir.
Bunun için derhal bir

SEFALİN

ALINIZ

Nezle - Grip - Baş - Diş ve Romatizma
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Taklitlerinden sakının ve ısrarla SEFALİN isteyiniz
1 lik ve 12 lik ambalajı vardır.

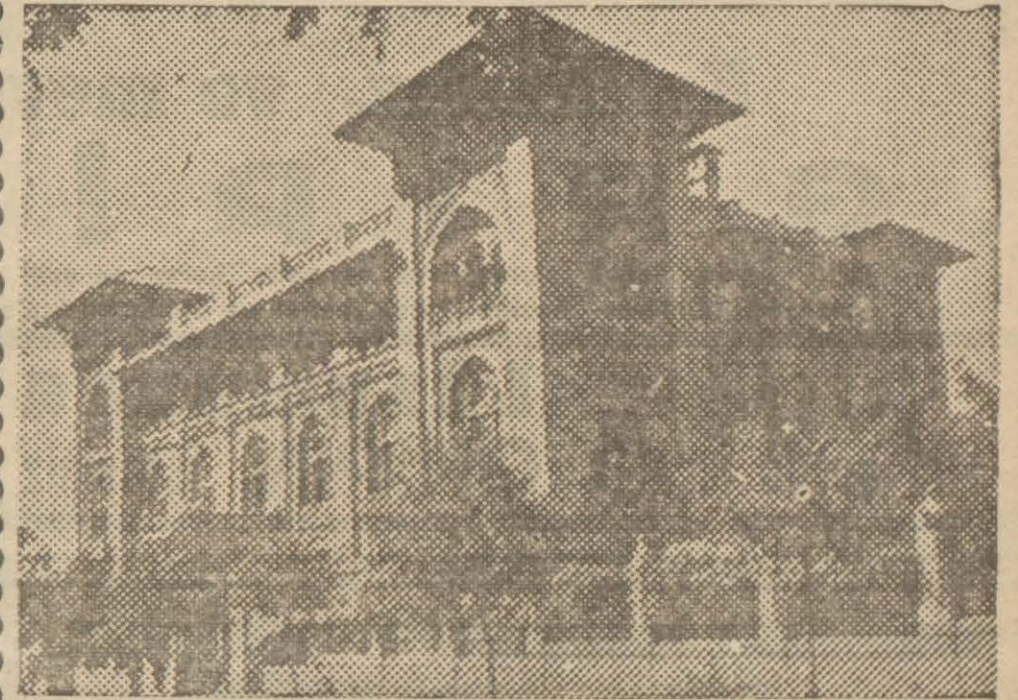
T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Maliye Vekâletinden:

1 — 31/Kânunuevvel/937 tarihinde ilân edildiği üzere eski Bronz beş kuruluşlarla yüz paralıklar ve nikel bir kuruluşlarla 31 kânunuevvel 1938 akşamından itibaren tedavülden kaldırılacaktır.

Ellerinde bu nevi para bulunanlar 31 kânunuevvel 1938 akşamına kadar bülümün malsandıklarile Cümhuriyet Merkez ve Ziraat Bankalarına müracaat ederek mübadele ettirmelidirler.

2 — Tedavülden kaldırılan bu nevi paralar 2257 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince 1 kânunusani 1939 tarihinden itibaren bir sene zarfında ancak malsandıklarına ve Cümhuriyet Merkez Bankasına yapılacak tediyatta kullanılabilecektir. «4964» «8806»

Ziraat Vekâleti satınalma komisyonundan: (30 adet pülverizatör satın alınacak)

1 — Açık eksiltme suretile 30 adet el ile kabili sevk arabah pülverizatör satın alınacaktır.

2 — Hepsinin muhammen bedeli 3600 lira muvakkat teminat 270 liradır.

3 — Münakasa müddeti 5/12/938 den itibaren 45 gündür. Münakasa 19/1/939 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 de Ziraat Vekâleti binasında satınalma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname Ankarada Ziraat Vekâleti satınalma komisyonundan, İstanbul da Ziraat müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — Taliblerin muvakkat teminatları veya makbuzları ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 ncü maddelerinde yazılı vesikalari ile birlikte mezkûr tarihte komisyon gelmeleri. (4922) (8680)

GRİPİN

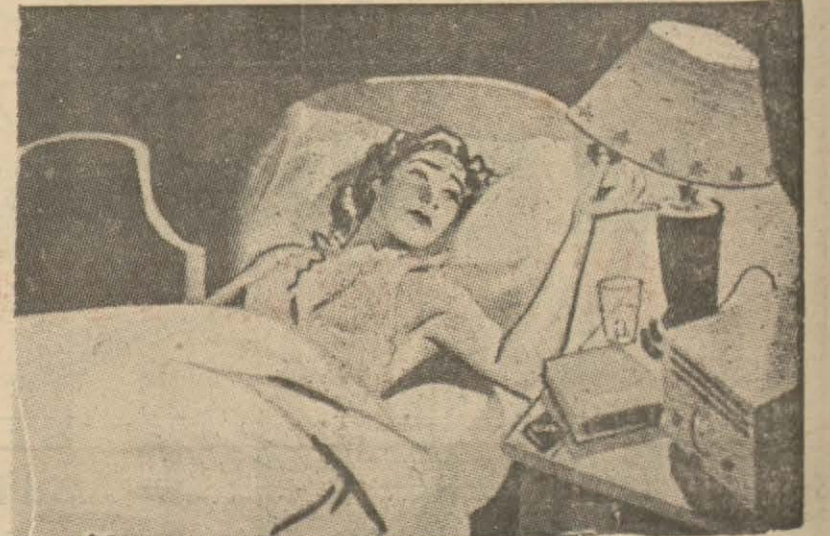
Kullanmak, Grip ve ağrılara karşı muafiyet demektir.

İnsana Hayatı Zehir Eden Ağrıları ve Gripin Verdiği İstirabları Ancak

GRİPİN

Kaşeleri Anî Tesirile Geçirerek Sükûn ve istirahate çevirebilir.

GRİPİN KAŞELERİ

Kullanınız, ve mevsim hastalıklarından korkmayınız!

GRİPİN | GRİPİN

Grip, nezle, soğuk algınlığı ve bronşite karşı en şafi devadır. Harareti düşürür. hastalığı çok çabuk ve tamamen izale eder.

Diş, baş, romatizma, mafsal, sinir, adale ağrılarının Panzehiridir. Bütün ıstirablarınızı inanılmıyacak kadar sür'atle geçirir.

Lüzumunda Günde 3 Kaşe alınabilir.

Her yerde ısrarla **GRİPİN** isteyiniz ve **GRİPİN** yerine başka bir marka verilerse şiddetle reddediniz.

Izmir İncir ve Üzüm tarım

Satış Kooperatifleri birliği

TARİŞ

Mamulâtı

Bütün Tariş malları en modern usullerle kat'iyen sihhî ve temiz olarak hazırlanmıştır. Tesisatımız Türkiyede biriciktir ve en müterakki garp anlamlarına uygundur. Tariş'ten başka mahalde Fümige edilmiş incir yoktur.

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 64
(Parmakkapı Tramvay durağı)

PUDRALAR

Modasında

Büyük bir tebeddül

Mübalâgâta «Makiyaj» kalmadı.

CİLDE SÜRÜLECEK GAYET İNCE BİR PUDRA, TABİİ BİR GÜZELLİK VERİR.

Parisin sık ve kibar kadınları, yeni bir moda meydana atmışlardır. Onlar, bütün gün zarfında hiç parlaklık izi vermeksizin şeftali çiçeği bir ten temin eden yeni bir pudra keşfetmişlerdir.

Bu da; yeni ve hususî bir usul ile en ince bir pudrayı ipeklî bir elekten üç defa geçirilmiş ve hakikaten krem köpüğü ile karıştırılmış pudradır. - Fransız kimyagerleri tarafından uzun araştırmalar neticesinde elde ettikleri bu en son usul - Tokalon müessesesi tarafından imtiyazı alınmıştır. Tokalon pudrası, parlak bir buruna ve yağlı manzaralı bir cilde nihayet verecek ve size nefis ve 8 saat zarfında «Mat» bir ten temin edecektir. «Fini Mat» Tokalon pudrasını kullandığınızda ne rüzgâr, ne yağmur ne de ter, cildinizin güzelliğini bozamaz. Sehhar güzelliğinizi arttıran bir tazelik ve bir cazibe verir. 8 cazib ve yeni rengi olan Tokalon pudrasını isteyiniz ve kullanınız.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Rağıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Rağıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

GAYET BASİT!

Kuvvetlerinizi arttırmak, varlığınızdaki son derece bir randıman almak, bedeni, ruhi ve manevi hasletlerinizi büyütme ve yetiştirme istersiniz değil mi? Behemehal FOSFARSOL şurubunu içiniz.

(FOSFARSOL) daima kanı tazeler, kırmızı yuvarlacıkları çoğaltır. Görmek, işitmek, koklamak hassalarını artırır. Halsizliği, tembelliği, uykusuzluğu, fena düşünceleri giderir. Zekâ ve hafızayı parlatarak hiç umulmayan vücudlarda bile enerji, cesaret, azim ve irade yaratır. Sinir ve adale manzumelerini sağlamlaştırarak asabi buhranları, düşkünlüğü önler ve şifalandırır. Hususile belgevşekliği ve ademi iktidarda mide ve barsak tembelliğinden doğan hazımsızlık ve muannid kabızlarda tifo; grip, zatürree ve sıtma nekahetlerinde şayanı hayret faydalar temin eder. Ve derhal kilo aldırır.

FOSFARSOL'u diğer kuvvet ilaçlarından ayıran başlıca hassa; devamlı bir surette kan, kuvvet, iştihâ temin etmesi ve ilk kullananlarda bile azami bir hafta içinde tesirini göstermesidir. Muhterem doktorlarımız tarafından yüz binlerce vatandaşa kemali itimada tavsiye edilen FOSFARSOL Sıhhat Vekâletimizin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Türkiye

ŞEKER FABRİKALARI

Anonim Şirketinden:

Müessesemiz üçüncü parti olarak küp ve kristal ecnebi şekeri satın alınacaktır. Şartnamesi Bahçekapı Taşhan 42 numaradan isteyenlere verilir.

12 Sonkânun 1939 Perşembe günü saat 11 e kadar teklif mektupları şartname esaslarına göre kabul edilecektir.

YILBAŞINDA

HACI BEKİR ŞEKERİ YİYİNİZ.

**ALİ MUHİDDİN
HACI BEKİR**

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

MUHTIRALI-HARİTALİ HAYAT TAKVİMİ ÇIKTI

32. Sahife, en faydalı malûmat, haritalar, mükemmel bir muhtıra, Takitlerini almamak için HAYAT takvimi adına dikkat etmelidir. Fiyatı 25 Cİİİİ 35 kuruştur.